

ΦΑΙΔΩΝΟΣ Κ. ΜΠΟΥΜΠΟΥΛΙΔΟΥ
Τακτικού καθηγητοῦ τῆς Μεσαιωνικῆς
καὶ Νεωτέρας Ἑλληνικῆς Φιλολογίας

ΑΝΕΚΔΟΤΟΙ ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ ΤΟΥ ΠΑΝ. ΚΟΔΡΙΚΑ ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΔΗΜ. ΠΟΣΤΟΛΑΚΑΝ

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Αἱ κατωτέρω δημοσιευόμεναι δέκα καὶ ὀκτὼ ἐκτενεῖς ἀνέκδοτοι ἐπιστολαὶ τοῦ Π. Κοδρικᾶ (1762 - 1827) ¹ πρὸς τὸν ἐν Βιέννῃ ἐγκατεστημένον Δημ. Ποστολάκαν ² ἀπόκεινται εἰς τὴν ἐν Κηφισίᾳ Βιβλιοθήκην Σπ. Λοβέρδου ³, ἔχουν γραφὴ ἐπὶ φύλλων χάρτου, σχήμ. 18.3 × 22.6 ἐκ.μ., καὶ ἀναφέρονται κυρίως εἰς τὴν περίοδον ἀπὸ 22 Δεκεμβρίου 1819 μέχρις 20 Νοεμβρίου 1820 (δύο ἐπιστολαὶ χρονολογοῦνται ἀπὸ 21 Νοεμβρίου 1826 καὶ 10 Ἰανουαρίου 1827). Διὰ τῶν ἐν λόγῳ ἐπιστολῶν διαφωτίζονται ἀκριβέστερον τὰ τῶν σχέσεων τῶν δύο ἀνδρῶν καὶ αἱ περὶ τοῦ κατὰ τοῦ Ἀδ. Κοραῆ ἀγῶνος προσπάθειαι ἀμφοτέρων, ὥς μάλιστα αὗται ἐκδηλοῦνται διὰ τῶν ἐνεργειῶν παρὰ τῷ Οἰκουμένικῳ Πατριαρχεῖῳ καὶ διὰ τῶν δημοσιευμάτων τοῦ περ. «Καλλιόπη» ⁴ βεβαιοῦται ἐπίσης ἡ πατρότης ἀνωνύμων

1. Περί τοῦ Παν. Κοδρικᾶ ἰδ. κυρίως : Κ. Δημαρᾶ, 'Ο Κοραῆς καὶ ἡ ἐποχὴ τοῦ (Βασικῆ Βιβλιοθήκη, ἀρ. 9). Ἀθῆναι [1953], σ. 37 - 45 [= «Φροντίσματα». Μέρος πρῶτο. Ἀθῆνα 1962, σ. 67 - 88]. — Τοῦ αὐτοῦ, Γύρω στὸν Κάλβο καὶ τὸν Κοδρικᾶ, «Ἀγγλοελληνικὴ Ἐπιθεώρηση» 5' (1953 - 1954), σ. 250 - 262. — Π. Κοδρικᾶς, Ἐφημερίδες (ἐκδότης Ἀλκ. Ἀγγέλου). Ἀθῆνα 1963. — V. Rotolo, A. Korais e la questione della lingua in Grecia. Palermo 1965, σ. 115 - 130. — Ἀπ. Β. Δασκαλάκη, Κοραῆς καὶ Κοδρικᾶς. Ἡ μεγάλη φιλολογικὴ διαμάχη τῶν Ἑλλήνων : 1815 - 1821. Ἀθῆναι 1966.

2. Ἰδ. Φ. Κ. Μπουμπουλίδου, Εἰδήσεις καὶ κρίσεις περὶ τοῦ Ἀγῶνος (1821 - 1824) ἐκ τοῦ Ἀρχείου Δ. Ποστολάκα, «Δελτίον Ἱστορικῆς καὶ Ἐθνολογικῆς Ἑταιρείας» ΙΒ' (1957), σ. 14 κέξ.

3. Ἰδ. Φ. Κ. Μπουμπουλίδου, Λυτὰ ἔγγραφα Βιβλιοθήκης Σπ. Λοβέρδου. Ἀθῆναι 1961, σ. 65.

4. Περί τοῦ περ. «Καλλιόπη» (1819 - 1821) ἰδ. Γ. Λαῖου, Ὁ ἑλληνικὸς τύπος τῆς Βιέννης ἀπὸ τοῦ 1784 μέχρι τοῦ 1821. Ἀθῆναι 1961, σ. 119 - 122.

δημοσιευμάτων του Παν. Κοδρικᾶ και παρέχεται γενικῶς ἀξιόλογος συμβολὴ εἰς τὴν μελέτην τοῦ βίου, τῶν ἐνδιαφερόντων, τῆς ψυχοσυνθέσεως καὶ τῆς καθόλου δράσεως τοῦ Ἀθηναίου λογίου ὡς καὶ τοῦ πνευματικοῦ καὶ πολιτιστικοῦ κλίματος τῶν χρόνων του.

Παρὰ τὸν ἀναγκαστικῶς ὑποκειμενικὸν τόνον τῶν ἐπιστολῶν — εἰς τὰς ὁποίας τὰ ἐνδιαφέροντα τοῦ Ἐπιστολογράφου ἐκτείνονται ἀπὸ τῶν ἐλασσόνων θεμάτων τοῦ οἰκογενειακοῦ βίου καὶ τῆς περιεργείας περὶ τὰ πρόσωπα καὶ τὰ γεγονότα, μέχρι τῶν ἐκδηλώσεων τῆς ἀναπτυσσομένης δραστηριότητος κατὰ τοῦ Κοραῆ καὶ τῶν περὶ αὐτὸν ἢ καὶ τῆς διατυπώσεως ἀπόψεων περὶ τῆς πολιτικῆς καταστάσεως τῶν χρόνων του — διατηροῦνται χαρακτηριστικὰ τὰ στοιχεῖα τῆς ἐπιστολογραφίας¹, εἰς τὴν ὁποίαν καὶ τὰ κείμενα τοῦ Π. Κοδρικᾶ ἐντάσσονται: συναισθηματικὸς κόσμος, πνευματικὰ ἐνδιαφέροντα, μαχητικότης, πρακτικὴ σκέψις συνδυαζομένη πρὸς τὸν ἰδανισμόν, παρατηρητικότης, δύναμις περιγραφῆς. Ἰδιαιτέρως ὡς πρὸς τὰς ἐπιστολάς τοῦ Π. Κοδρικᾶ θὰ ἦτο δυνατόν νὰ ὑποστηριχθῇ ὅτι ἀποτελοῦν τὴν προέκτασιν τῶν «*Εφημερίδων*» του...

Εἰς τὸ κείμενον τῶν ἐπιστολῶν τούτων ἔπονται βραχεῖαι σημειώσεις πρὸς διασάφησιν χωρίων τινῶν καὶ ἐπιτάσσονται Πίνακες λέξεων καὶ κυρίων ὀνομάτων.

1. Περὶ τῆς Νεοελληνικῆς γενικώτερον Ἐπιστολογραφίας ἰδ. Μ. Ι. Μανου-
σ α κ α, *Problèmes de l'épistolographie néohellénique*, «*Atti dello VIII Congresso di
Studi Bizantini*» I (1952) [= «*Studi Bizantini e Neellenici*» VIII], σ. 147-152. — Κ. Δ η-
μ α ρ ᾱ, *Νεοελληνικὴ Ἐπιστολογραφία* (Βασικὴ Βιβλιοθήκη «Ἀετοῦ», ἀρ. 43), Ἀθῆναι
[1955], σ. ζ' κέξ.

ΚΕΙΜΕΝΟΝ ΕΠΙΣΤΟΛΩΝ

1

F. 1^r

Παρίσι 22 Δεκεμβρίου Ν. 1819

Φίλε μοι ἐπέρασσε !

Ἀπαντῶ ἐνταῦτ' εἰς δύο περιπόθητά μοι φιλικὰ σου, τὸ μὲν ἀπὸ αἰς, τὸ δὲ ἀπὸ 8 τοῦ ἡδὴ λήγοντος, καὶ τοῦτο ὄχι ἀπὸ ἀμέλειαν, ἀλλὰ ἀπὸ μυρίας 5 σπιδικᾶς ἀσχολίας, μεταξὺ τῶν ὁποίων ἡ κυριωτέρα ἦτον μία μικρὴ ἀρρωστία τοῦ Ἀχιλλέως μου, προσενηθείσα ἀπὸ παρ' αὐτοῦ τινος δυσαρέσκου ὁποῦ ἐδοκίμασεν εἰς τὸ παιδαγωγεῖν· ἀλλὰ χάριτι θεῇ διελύθη καὶ ἡ φυσικὴ καὶ ἡ ἠθικὴ σύγχυσις τῆς ὑγείας του, καὶ ἐπέστρεφεν προχθὲς τὴν Δευτέραν ὑγιᾶς καὶ χαρούμενος.

- 10 Περὶ τῆς ἐξακολουθήσεως τῶν Ἑρμολογικῶν σᾶς ἔγραφα μὲ τὴν προλαβοῦσάν μου, καὶ ἐξ ἀνάγκης χρειάζεται νὰ γίνῃ διακοπὴ, ὄχι ὅμως ὀλοτελής, ἀλλὰ κατὰ τὴν κοινὴν παροιμίαν «ἀνάγκη ἀνάγκη τὸ φιλεῖ, νὰ ᾄδῃ καὶ ροστιμάδα», καὶ καθ' ὅτι πρέπει ἀφεύκτως νὰ ἀρχίσωμεν τὴν ἔκθεσιν τοῦ Βουτόμου, καὶ στοχασθῆτε, φίλε, πόσον δεινὴ ἔχει νὰ γίνῃ πρὸς ἐμὲ μὴν ἔχοντας 15 κἂν ἓνα ἀντιγραφέα. Ὁ ἀπὸ Βουκουρ(εστίου) νέος ἔπασσε μὲ τὴν ὁλότητα νὰ ἔρχεται πρὸς ἐμέ. Δύο τρεῖς ἄλλοι ὁπωσοῦν ἱκανοὶ εἰς τὸ νὰ χρησιμεύσουν εἰς ἀπλῶς ἀντιγραφὴν εὐρίσκονται ἐδῶ, ἄνεργοι, ἀπασχολημένοι, ἀποθνήσκοντες) τῆς πείνας, ζητοῦν δάνεια ἀπὸ τὸν ἓνα καὶ ἄλλον, καὶ ἀπὸ ἐμένα τὸν ἴδιον — καθ' ὅτι ἡ Κοραϊκὴ φιλοσοφία δὲν ἐκτείνεται ἐπέκεινα ὀβολοῦ —, 20 ὅλοι ὅμως εἶναι φιλόσοφοι, καὶ κανένας δὲν καταδέχεται νὰ γίνῃ ἀντιγραφεὺς γραμματικῶν συγγραμμάτων· ἀπεφάσισα λοιπόν, φίλε, νὰ ἀρχίσω Θεοῦ συναιρουμένου, μετὰ τὰς ἐορτὰς μόνος μου τὴν ἀντιγραφὴν καὶ ὁ Θεὸς βοηθός.

- Ἐξαίφνης χθὲς μοι ἐπῆλθε καὶ μία νέα καὶ ἀπροσδόκητος σύγχυσις περὶ τοῦ οἰκῆματός μου. Πρὸ δύο ἡδὴ χρόνων ἐμελετοῦσα νὰ τὸ παραιτήσω διὰ 25 πολλὰς αἰτίας οἰκιακῆς δυσαρεσκείας. Τὸ εἰς ἄκρον ὅμως δύσκολον τοῦ νὰ ἐπιτύχῃ τινὰς ἀρμοδίαν κατοικίαν εἰς τὸ Παρίσι, μὲ ὁπωσοῦν τιμίαν οἰκονομίαν, καὶ πρὸ πάντων ἡ περυσινὴ ἀσχολία τῆς ἐκδόσεως, μὲ ἐβίασε νὰ τὸ βαστάξω, ἐζήτησα ὅμως ἀπὸ τὸν οἰκοκύριον μερικὰς ἀναγκαίας διορθώσεις ἀφεύκτους διὰ τὸν χειμῶνα, χωρὶς τῶν ὁποίων τὸ οἶκημα κατανοῦσε σχεδὸν 30 ἀκατοίκητον. Ἐστρεξεν αὐτὸς ὁ καλόμοιρος. Ἀλλ' ἡ κυρία μαρκεζά γυναικίκα του, ἡ ὅποια εἶναι ἡ καθ' αὐτὸ οἰκοκυρά, ξεχωρισμένην ἔχουσα τὴν περιουσίαν της, φύσει δυσάρεστος καὶ σκληρόγνημος, μαθοῦσα ὅτι τὰς διορθώσεις τὰς ἔκαμεν ὁ ἄνδρας της κατὰ ζήτησίν μου, φθονήσασα, ὡς φαίνεται, κατὰ F. 1^v τὴν φυσικὴν της δυστροπίαν, τὴν || κατὰ τοῦτο εὐχαρίστησίν μου, ἥ καὶ

35 κερδαλεοφρονοῦσα διὰ τὰ αὐξήσῃ τὸ ἐτήσιον νοίκι πραγματευομένη ἐπὶ τιμῇ τῆς ἀνέσεώς μου — φιλοκλήμων γὰρ ἡ στρίγλα καὶ φιλάργυρος — μοὶ ἐμύνησε χθὲς προειδοποιοῦσά με ὅτι τῇ αἰ τοῦ Ἰαν(ουαρίου) μέλλει νὰ μοὶ ἀναγγεῖλῃ τὴν μετὰ τρεῖς μῆνας ἀπόλυσιν τῆς συμφωνίας τοῦ ἐνοικίου μου. Καὶ ἰδού, φίλε, κατὰ δυστυχίαν μία ἀνέλπιστος ἀναστάτως τῆς ἡσυχίας μου,
40 ἐνῶ ἀδιακόπως πάσχω ἀπὸ τοὺς ρευματικούς κώλικας, καὶ ἐνῶ ἡ πλέον ἐπαχθὴς καὶ δυσφόρητος ἀσχολία εἰς τὸ Παρίσι εἶναι τὸ νὰ ζητῇ τινὰς κατ' ἀρέσκειαν οἶκημα. Ὑπομονὴ καὶ κατὰ τοῦτο. Καὶ ὁ Θεὸς βοηθός!

Μὲ ἐλύπησεν ἡ ἀργοπορία τοῦ ἀπὸ 21 Νοεμ(βρίου) διὰ Βονκουρ(έστιον) γράμματός μου, καθ' ὅτι ἤλπιζα ὅτι ἤθελε φθάσει εἰς τὸν πρὸς δν ὅρον πρὸ
45 τῶν γραμμάτων τοῦ ἐδῶ Ἰνκαρικάτον. Ἐλπίζω μ' ὅλον τοῦτο ὅτι τὸ ἐφεξῆς, πάλιν διὰ τὸ αὐτὸ μέρος, ἔφθασε πρὸ τῆς 10 - Δεκεμβρίου, ὅτε ἔμελλε νὰ ἀποστείλῃτε, ὥς μοὶ γράφετε, τὸ πρῶτον καὶ ἀκολουθῶς ὅτι ἐστάλησαν ἀμφοτέρω μαζί, τὸ ὅποιον θέλει γίνεαι διόρθωσις τῆς ἀργοπορίας. Ἄν ἅπαξ, φίλε, διαλυθῇ ὁ ἐκ περιστάσεως φραγμὸς τῶν ἀρχαίων μου σχέσεων, ὀλίγη θέλει εἶσθαι
50 ἡ διάρκεισις τῆς δημαγωγικῆς φατρίας, καθ' ὅτι κόπτονται τὰ πτερὰ τῶν Κοράκιων. Διὰ τοῦτο ἐπιθυμῶ εἰς ἄκρον τὴν Πατριαρχικὴν ἀπόκρισιν, τῆς ὁποίας ἐμπόδιον ὁμολογοῦμένως εἶναι ἡ τῶν φρατέρων ἐπίρροια, μετὰ τῶν ὁποίων δὲν εἶναι παράξενον νὰ εὐρίσκωνται καὶ οἱ φιλήσυχοι νέοι, οἱ ὅποιοι βέβαια διὰ τὸ ἀσκανδάλιστον εὐρίσκουν ἀρμοδιώτατον μέσον τὴν σιωπὴν
55 τῶν ἐναντίων, διὰ τὰ γυνάξουν αὐτοὶ ἐλευθέρως τὴν ἀκάθεκτον γλωσσαλγίαν των μηδενὸς ὄντος τοῦ ἀντιλέγοντος. Χρειάζεται λοιπόν, φίλε, μεγάλῃ καὶ συνεχῆς ἐπιμονὴ εἰς τὴν ζήτησιν τῆς Πατριαρχικῆς ἀποκρίσεως. Ἡ αὐτὴ σιωπὴ ἐξακολουθεῖ καὶ ἐκ μέρους τοῦ κα τ ὀ π ι ν' μελετῶ νὰ γράφω σύνθετες συγκαρπητικὸν διὰ τὴν ἀρχιχρονιάν, καὶ νὰ ἰδοῦμεν τί ἀποτέλεσμα ἔχει νὰ κάμῃ.
60 Δὲν γνωρίζω, φίλε, ποῖος εἶναι ὁ φράτορας δι' οὗ μοὶ ἤλθε τὸ λεξικὸν τοῦ Γαζῆ, οὐδὲ ἐνθυμοῦμαι τῇ ἀληθείᾳ διὰ μέσον τίνος μοὶ ἐνεχειρίσθη. Σημειώσατέ μοι τὸ ὄνομα διὰ περιέργειαν.

Σὰς συγκαλῶ διὰ τὴν ἀπόκτησιν τῶν Παρεκβολῶν τοῦ Εὐσταθίου. Κατὰ τὸ μέτρον, ὅπου μοὶ ἐστέλλετε, τὸ σῶμα εἶναι κατὰ τὸ μέγεθος τοῦ
65 χαοτίου ἄριστα διατηρημένον, καὶ ἀπὸ τὰ δυσεύρετα. Ἐπιθυμῶ ὅμως νὰ ἀκούσω καὶ τὴν τιμὴν τῆς ἀγορᾶς. Ἄν ὁ Μολίνης ἀπὸ Φλωρεντίαν σᾶς γράψῃ ὅτι ἐπέτυχε κανένα σῶμα πλήρες, καθὼς τῷ εἶχα παραγγεῖλει, φροντίσατε, παρακαλῶ, νὰ ἀγορασθῇ διὰ λογαριασμόν μου, καὶ νὰ μοὶ σταλθῇ κατ' εὐθείαν διὰ τοῦ ἰδίου βιβλιοπώλου, ὁ ὁποῖος ἀντεπιστέλλει συνεχῶς εἰς Παρίσι. Ἄμποτε
70 νὰ ἀποκτήσω καὶ ἐγὼ ἓν σῶμα ἐντελές, ἐνῶ ἔχω δύο ἀτελέστατα.

Περὶ τοῦ Ἑγχειριδίου τοῦ Ἡφαιστίωνος θέλω ἐννοιασθῇ μετὰ τὰς ἐορτάς, καθ' ὅτι οἱ βιβλιοπῶλοι καὶ βιβλιοδῶται τοῦ Παρισίου καὶ μικροὶ καὶ μεγάλοι εἶναι κατ' ἔτος παραζαλισμένοι καὶ ἐνασχολημένοι ἀπὸ τὰς ἀρχὰς τοῦ Ὀκτω(βρίου) μέχρι τῆς 1ης Ἰαν(ουαρίου) ἀπὸ τὸ ἄπειρον πλῆθος τῶν

75 ἐτησίῳ καλενδερίῳ, καὶ τῶν διὰ στρέννα, ἦτοι ἀρχιχρονιατικά, ἐκδιδομέ-
νων ἀναριθμήτων χρυσοδεμένων βιβλίων. Δὲν ἤξεύρω, φίλε, ἂν καὶ αὐτόθι
ἀκολουθῇ τὸ ἴδιον. Εἰς τὸ Παρίσι ὅμως ἡ ἐποχὴ τοῦ χρόνου προξενεῖ μίαν
τοσαύτην γενικὴν λιηροδοσίαν, ὥστε ἀπὸ τὰς 20 Δεκεμβρίου) ἕως τὰς
6 - Ἰανουαρίου) εἶναι τὸ πᾶν ὡς ἐν γενικῇ πανηγυρεῖ εἰς κίνησιν. Καὶ τῷ ὄντι
80 ἐπίσημος θεωρεῖται εἶναι ἡ πολυτέλεια καὶ λαμπρότης ὅλων ἐν γένει τῶν ἐργα-
F. 2^ο στηρίων, τὰ ὅποια εἶναι ἀληθινὰ πανηγυρικῶς ἐστολισμένα || καὶ μὲ φαιδρὰν
φωτοχυσίαν ἀγλαῖσμένα κάθε βράδυ ἕως τὰ μεσάνυχτα. Ποῖος ἡμπορεῖ νὰ
πιστεύσῃ βλέποντας μίαν τοιαύτην ἡμερονύχτιον πανήγυριν ὅτι ἡ μεγαλό-
πολις αὕτη εἶναι εἰς τὸν αὐτὸν καιρὸν κατεσπαραγμένη ἀπὸ δημοβόρα πνεύ-
85 ματα στασιασμοῦ, τὰ ὅποια ἐπαπειλοῦν γενικὴν ἀναστάτῳσιν! Ὁ κόσμος
ὅμως ἐν γένει τοῦ Παρισίου φύσει φιλήδονος ἐξακολουθεῖ τὴν καθ' ἑξιν ροπήν
τον, καὶ μόνον τὸ μέγαλον ἐμπόριον μένει ἄπρακτον, καθ' ὅτι ὑποπτεύεται
ἀστασίαν πραγμάτων διὰ τὰς ἐκτεταμένας πράξεις του. Ἐλπίζομενον καὶ
μᾶλλον πιθανὸν εἶναι ὅλη ἡ φατριαστικὴ ἔρις νὰ διαλυθῇ μὲ ἀπλᾶς φωνασίας,
90 ἀλλὰ στάσιν πάριον τῆς συνεχείας τῶν πραγμάτων δυσκόλως ἡμπορεῖ τινὰς
νὰ προῖδῃ, ἂν τὰ ὑποκείμενα, ἢ ἡ διάθεσις τῶν ὑποκειμένων δὲν ἀλλάξῃ.
Ἐγὼ πέρυσσι ἐκέρδησα πέντε χιλιάδες φρ(άγκα) ἀπὸ τὰ μερίδια τῆς Πάγκας
καὶ ἐφέτος ζημιῶμαι ὑπὲρ τὰς δέκα ἀπὸ τὴν πτώσιν τῆς τιμῆς, ἐνῶ κανένα
πραγματικὸν αἶτιον δὲν προξενεῖ αὐτὴν τὴν πτώσιν. Τοιαῦτα, φίλε, τὰ καθ'
95 ἡμᾶς πρὸς ἐμπορικὴν ὁδηγίαν σας.

24. — Σήμερον λαμβάνω, φίλε, τὸν μικρὸν ἀπόδεσμον συνέχοντα τὸν
γον καὶ δὸν τόμον τῆς φιλοσοφίας τοῦ Κοῦμα, καὶ τὸ ἐγχειρίδιον τοῦ Θεο-
φράστου. Ἐκ τούτου ἐνόησα ὅπερ εἰς τὸ φιλικόν σας τῆς 8ης μοὶ σημειοῖτε
ὅτι διὰ τοῦ Schelbach μοὶ ἐστείλατε, ἐπειδὴ περὶ τῆς ἀποστολῆς αὐτῶν δὲν μὲ
100 εἶχετε προειδοποιήσει. Εὐχαριστῶ λοιπὸν διὰ τὴν περὶ αὐτῶν φροντίδα καὶ μένω
ὑπόχρεως. Ἐπλήρωσα ἀγῶγι τριάντα σολδία. Περὶ δὲ τῶν «Commentarii in
Aristophanis...», ὅταν σὰς τύχῃ εὐκαιρία διὰ μέσον τινὸς βιβλιοπώλου θέλετέ
μοι κάμει τὴν χάριν νὰ παραγγεῖλετε νὰ μοὶ σταλθοῦν ἀπὸ Λειψίας κατ' ἐνθεῖαν
ἐδῶ, καθ' ὅτι ἂν μεταχειρισθῶ τὸ μέσον τῶν Trutal et Wurtz θέλω τὰ λάβει
105 μὲ τριπλῇ τοῦλάχιστον τιμῇ. Ἀπίστευτον, φίλε, εἶναι τὸ ἀπεριόριστον τῶν
τιμῶν εἰς τὰς ὁποίας πωλοῦν τόσοι αὐτοί, ὅσον καὶ ὁ διάδοχος τοῦ περιφήμου
Schoell τὰ ἀπὸ Γερμανίας μεταφερόμενα βιβλία, καὶ μάλιστα τὰ ἑλληνικά.
Περικλείω τὴν πρὸς τὸν διδ(άσκαλον) Δοῦκαν ἀπόκρισίν μου ὁμοῦ μὲ
ἐν πρὸς ἐμὲ γράμμα ἀγνωρίστον τινός, καί, ἀφοῦ διὰ περιέργειαν τὸ διαβά-
110 σετε, θέλετε τὴν ἐξαποστελεῖτε βουλλωμένην.

Προσμένω τὰς εἰδήσεις σας, μὲ εἰδήσεις Κωνστ(αντιν)πόλεως, Σμύρνης
καὶ Ἰασίου. Πρὸ πάντων δὲ προσμένω τὰς εἰδήσεις τοῦ εἰς Αἰθιοῦρον ταξι-
διώτον μας, τὰς ὁποίας δὲν ἤξεύρω διατί καὶ εἰς τὰ δύο ὕστερα φιλικὰ σας
μοὶ τὰς ἐστερήσατε. Εὐρίσκομαι καὶ πρὸ πολλοῦ ὕστερημένος τῶν εἰδήσεων

115 τοῦ φίλου κ(υρί)ου Πατρινοῦ, καὶ ἀποδίδω αὐτὴν τὴν ἐκ μέρους τοῦ ἀναβο-
λὴν εἰς τὴν χαριεστάτην ἀσχολίαν τῆς ὑποδοχῆς τῶν φιλιτάτων του. Ἐλπίζω
μ' ὅλον τοῦτο νὰ μὴ ξεχάσῃ τέλος πάντων καὶ τοὺς εὐδιαθέτως συμμετέχοντας
τῆς χαρᾶς φίλους του.

Ἀσπαζόμενος δὲ τὸν φίλον ἀντάδελφόν σας μετὰ τῆς κυρίας Οὐρσον-
120 λίνας, σᾶς προσφέρω τὰς νύϊκας προσκυνήσεις τοῦ Ἀχιλλέως μου, καὶ μένω
διὰ βίον

ὁ εἰλικρινής σας φίλος

Παν. Κωδορικᾶς

(Ἐν f. 2^ο ἄνω δεξιᾷ, διὰ χειρὸς Δ. Ποστολάκου :) 18 Ἰαν(ουαρίου) 1820· ἀπεκρίθη.

2

F. 1^ο

Παρίσι αἴ καθ' ἡμᾶς Ἰαν(ουαρίου) 1820

13 N.

Φίλε μοι ἐπέρασσε!

Ἡ ἐνιαύσιος περίοδος ἀνακαινίζουσα τὴν ἀρχὴν τοῦ καθ' ἡμᾶς νέου
ἔτους μοὶ δίδει κατ' εὐχὴν νέας ἀφορμὰς εἰς τὸ νὰ ἀνακαινίσω πρὸς τὴν φίλην
5 μοι αὐτῆς κορυφὴν τὰ ἐκ καρδίας πιστὰ τῆς μεταξὺ ἀγραφνοῦς καὶ εἰλι-
κοινοῦς φιλίας, τῆς ὁποίας τὴν διὰ βίον ἀνόθευτον καὶ ἀμετάβλητον παρὰ-
τασιν αὐτὴ ἡ ἀμοιβαία μεταξὺ μας διάθεσις καὶ ὑπόσχεται καὶ ἐγγνᾶται,
ἐπευχόμενος ἐκ βάθους ψυχῆς ὅπως ἡ δίοδος τοῦ ὁλοκλήρου χρόνου καὶ ἡ
μετ' αὐτὴν ἐπ' αἰσίοις συνέχεια εἴη τῇ τε εὐγενείᾳ τῆς πανοικί, καὶ εἰς
10 ὅλους τοὺς περὶ αὐτὴν κατὰ πάντα εὐτυχίης, πανευθymος καὶ πανευφρόνους
μὲ ἀνεπηρέαστον ὑγείαν τῆς τε παμφιλτάτης τῆς συμβίας, πρὸς ἣν καὶ διὰ
τοῦ φίλου πατρός της προσφέρω σήμερον τὰς ἀδελφικὰς μου προσήσεις,
καὶ τοῦ χαριτωμένου φιλιτάτου της Γεωργάκη, τοῦ ὁποίου τὰς χάριτας μὲ
πατρικὴν εὐφροσύνην μοὶ περιγράφει ὁ φίλος πάππος του. Ὁ ἅγιος Θεός,
15 φίλε, νὰ σᾶς τὸν χαρίσῃ κατὰ πάντα εὐδοκιμοῦντα καὶ μὲ ὑγείαν καὶ ἀρετὴν
προκόπτοντα πρὸς πατρικὴν καὶ μητρικὴν σας χαράν, καὶ ἀγαλλίασιν, καὶ
ιδιαιτέραν εὐχαρίστησιν τῶν οἰκείων καὶ γνησίων φίλων σας.

Σᾶς εἰδοποιῶ ὅτι ἔλαβον τὸ ἀπὸ 22 Δεκεμβρίου) φιλικόν σας εἰς τὸ
ὁποῖον δὲν ἀποκρινομαι σήμερον, ἐπιθυμῶντας τὸ παρὸν μου νὰ εἶναι ἁπλῶς
20 σημεῖον τῶν ἐκ καρδίας συγχαρητικῶν μου προσήσεων, εἰς τὰς ὁποίας ἐνώνει
καὶ ὁ Ἀχιλλεύς μου τὰς ταπεινὰς του προσκυνήσεις μὲ ὅλην τὴν τρυφεράν
συναίσθησιν τῆς καρδίας του.

Μεταξὺ εἰς ὅλας τὰς ἀπὸ καρδίας ἐπευχὰς ἡ προσωπικὴ μας ἀντάμωσις
εἶναι παρ' ἐμοὶ ἐν τῶν πρωτίστων ἐφετῶν, καὶ ἡ ἀρχιχρονία μοὶ ἐνέπνευσε
25 μίαν νέαν ιδέαν κατ' ἐλπίδα χαριεστάτην· ἂν ἡ συνέχεια τῶν μαθημάτων τοῦ

Ἀχιλλέως μοι ἐπιτρέψῃ, καὶ ἡ σειρὰ τῶν πολιτικῶν πραγμάτων — τὰ ὅποια
 πηγαίνουν κάκιστα — τὸ καλέσῃ, νὰ προμηθεύσω τὰ κατ' ἐμὲ εἰς τρόπον
 ὅπου νὰ λάβω ἄδειαν διὰ νὰ κάμω ἓνα μικρὸν ταξίδι εἰς τὰ μεσημβρινὰ μέρη
 καὶ οὕτω νὰ ἡμπορέσω Θεοῦ συναιρουμένον νὰ ἐκτείνω τὴν περιήγησίν μου
 30 ἕως Λιβουρόνου, ὅπου ἀνταμυνόμενοι ὅλοι κατ' εὐτυχίαν, ἠθέλαμεν κάμει
 ἐφεξῆς ἐν συνοδείᾳ τὴν εἰς Παρίσι ἐπιστροφὴν καὶ περιδιάβασιν. Εὔθε ἡ θεία
 Πρόνοια νὰ εὐδοκήσῃ ἐπ' αἰσίοις!

Μένω δὲ διὰ βίου
 ὁ εἰλικρινὴς σας φίλος
 Παν. Κοδρικᾶς

3

Παρίσι 26 Ἰαν(ουαρίου) Ν. 1820

F. 1^r

Φίλε μοι ἐρασμώτατε!

Εἰς τὸ συγχαρητικὸν μου τῆς αἰς καθ' ἡμᾶς τοῦ ἤδη λήγοντος, Σᾶς ἀνήγ-
 γειλα ἐν παρόδῳ τὴν περιλαβὴν τοῦ ἀπὸ 22 τοῦ παρελθόντος Δεκεμ(βρίου)
 5 φιλικῶς σας ὑποσχόμενος τὴν δι' ἐτέρας μου ἐφεξῆς ἀπόκρισιν, δὲν ἠθέλησα
 ὁμῶς νὰ ἐξηγήσω τότε ὅτι τὸ αἷτιον τῆς ἀναβολῆς ἦσαν οἱ μὲ ἄκραν σφο-
 δρότητα ἐπανελθόντες δοιμύτατοι κωλικόπονοι τοῦ στομάχου, τοὺς ὁποίους
 ἡ καθ' ὑπερβολὴν δραστηριότης τῆς ψυχῆς τῶν ἡμερῶν ἐκείνων ὑπερηύ-
 ξησεν. Ἡ ἔφεσις τοῦ νὰ σᾶς ἐπενχηθῶ χαριέντως τὸ νέον ἔτος δὲν ἐδέχτο
 10 τὴν ἔκθεσιν ἐνὸς συμπτώματος ἀσθενείας, ἡ ὁποία δὲν ἦτον τελείως χαρο-
 ποιά. Ἐκτοτε, φίλε μοι περιπόθητε, οἱ πόνοι ἐξηκολούθησαν μὲ τόσῃν σφο-
 δρότητα, ὥστε μόλις μετὰ τὴν μεταβολὴν τοῦ καιροῦ ἐμετρίασαν, χωρὶς νὰ
 παύσουν, καὶ μοι δίδουν ἀπὸ καιρὸν εἰς καιρὸν ἄνεσιν ἐκ διαλειμμάτων εἰς
 τὸ νὰ ἀναλάβω μὲ ἄκραν μετριότητα τὰς συνήθεις ἀσχολίας μου.

15 Τὰς πρώτας λοιπὸν στιγμὰς τῆς ἀνέσεως ὅπου ἐδοκίμασα, τὰς ἀφιέρωσα
 εἰς τὸ νὰ ἐκπληρώσω τὸ φιλικὸν χρέος πρὸς τὸν φίλον κύρι(ον) Πατριόν,
 πρὸς τὸν ὁποῖον ἐχρεωστοῦσα καὶ ἀπόκρισιν ἐνὸς προσταλέντος γράμματος.
 Ἀρχισα νὰ γράφω εἰς τὰς 22 καὶ ἐκ διαλειμάτων ἐνασχολούμενος μόλις
 ἐτελείωσα τὸ γράμμα μου εἰς τὰς 24. Χθὲς ἤμουν κατ' εὐτυχίαν ἄνετος ὁλο-
 20 κλήρως καὶ κατεδαπάνησα τὴν ἡμέραν εἰς ἐν συμβούλιον ἱατρῶν καὶ εἰς τὸ
 νὰ προετοιμάσω τὸ κατὰ χρέος περικλειόμενον. Καὶ σήμερον, μ' ὅλον ὅπου
 οἱ πόνοι ἀπὸ καιρὸν εἰς καιρὸν μὲ παρενοχλοῦν, μὲ μετριότητα ὁμῶς, καταγί-
 νομαι μὲ ὅλην ἐκείνην τὴν ἔφεσιν, ὅπου ἐμπνέει μία ἐγκάρδιος φιλία, εἰς τὸ
 νὰ σᾶς ἀποδώσω τοὺς ἐκ ψυχῆς ἀσπασμούς καὶ τὰς εἰδήσεις, αἱ ὅποιαί ἂν
 25 καλὰ καὶ ὄχι διόλου χαροποιαί, εἶναι μ' ὅλον τοῦτο ὅπως οὖν παρηγορητικά,
 καθ' ὅτι εἰς τὰς ἐκ δευτέρου χθὲς γενομένας τῶν ἱατρῶν ψηλαφήσεις καὶ δο-
 κιμὰς ἀπεφασίσθη ὅτι τὸ ἥπαρ δὲν φαίνεται νὰ εἶναι πειραγμένον, ἀλλ' ὅτι

οἱ πόνοι προέρχονται κυρίως ἀπὸ ἀκατάστατον ρευματισμόν. Μένει τώρα
 νὰ ἰδοῦμεν ὅποιον τρόπον θεραπείας ἔχουν νὰ ἀποφασίσουν, καὶ ἂν ὁ τρόπος
 30 ἐκεῖνος εἶναι εὐμεταχειρίστος εἰς τὴν κατάστασιν εἰς τὴν ὅποιαν εὐρίσκομαι.
 Καὶ ὁ Θεὸς βοηθός.

Εἰς τὸ μεταξὺ αὐτὸ ἔλαβον καὶ τὸ ἀπὸ αἷς Ἰαν(ουαρίον) σύντομον φιλι-
 F. 1' κόν σας ὁμοῦ μὲ τὴν πόλιτζαν τῶν || τριακοσίων φρε(άγκων) ἢ ὅποια καὶ
 ἐσυνεχίσθη εἰς τὴν διόρισί της. Ἔλαβον ἐσχάτως καὶ τὸ ἀπὸ 8 Ἰαν(ουαρίον)
 35 τοῦ αὐτοῦ μὲ τὰ περικλειόμενα. Ἐφ' οἷς πᾶσι καὶ ἀποκρίνομαι.

Τὰ φυσικὰ προτερήματα καὶ οὐράνια χαρίσματα τοῦ χαριτωμένου φιλι-
 τάτου σας Γεωργάκη μοὶ τὰ ἀναγγέλλει πρὸς χαροποίησίν μου καὶ ὁ φίλος
 κύριος Πατριός. Ὁ ἅγιος Θεός, φίλε, νὰ Σᾶς τὸν χαρίσῃ μὲ ὕψαν καὶ νὰ
 σᾶς ἀξιώσῃ νὰ τὸν ἰδῇτε ἀκμάζοντα καὶ εὐδοκιμοῦντα, ὥς ἐπιποθεῖτε. Ἡ
 40 θεία του Πρόνοια νὰ μὲ ἀξιώσῃ καὶ ἐμὲ νὰ τὸν γνωρίσω καὶ νὰ τὸν ἀσπασθῶ
 αὐτοπροσώπως πρὸ τοῦ νὰ τελειώσω τὴν διόδόν μου. Διὰ τοῦ ἐσχάτου σας
 ὁμως φιλικοῦ σμικρύνετε τὴν γλυκντάτην ἐλπίδα τῆς σὺν Θεῷ ἐφετῆς μας
 ἀνταμώσεως καὶ αὐτὸ μὲ λυπεῖ. Μένει λοιπὸν νὰ ἐλπίσω διὰ μιᾶς εὐνχεστέ-
 ρας τῶν κατ' ἐμὲ μεταβολῆς νὰ ἀναλάβω ἐγὼ πάλιν τὴν προμήθειαν τοῦ νὰ
 45 προδιαθέσω τὰ πρὸς ἀντάμωσίν μας. Καὶ πιστεύσατέ μοι, αὐτὸς ὁ συλλογι-
 σμὸς μὲ ἐνασχολεῖ ἡμέραν καὶ νύκτα, ὥστε ἂν ἡ ἐξακολούθησις τῶν μαθη-
 μάτων τοῦ Ἀχιλλέως μου καὶ τὸ ἀνοικονόμητον τῶν ἐξόδων δὲν μοὶ ἐπέφερε
 τὸ μεγαλύτερον ἐμπόδιον, ὅλα ἤθελα τὰ ἀψηφίσει καὶ μὲ ὅλα μου τὰ γηρα-
 τεία καταχαρούμενος καὶ ἐμψυχωμένος ἤθελα κινήσει ἀπ' ἐδῶ διὰ Λιβουῖνον,
 50 ἅμα ὅπου ἤθελα μάθει ὅτι ἡ εὐγενεία της ἐκίνησεν ἀπὸ Βιέννας διὰ τὸν αὐτὸν
 τόπον, ὥστε τὸ Λιβουῖνον ἤθελε γίνεῖ τὸ κοινὸν rendez-vous. Ἀλλὰ τί ποιη-
 τέον; Ἡ θεία Πρόνοια νὰ εὐδοκῇ τὸ κατ' εὐχὴν καὶ ἔφεσιν συμφερότερον.

Ἔλαβον τὸ βον φύλλον τοῦ ἀπὸ 14 Νοεμ(βρίου) γράμματος, ἀλλ' ἢ
 συνέχεια τῶν στομαχικῶν πόνων δὲν μοὶ συγχωρεῖ, φίλε, νὰ ἐνασχοληθῶ κατὰ
 55 τὸ παρὸν εἰς τὰ τοιαῦτα. Στοχάζομαι δὲ ὅτι καὶ συμφέρεῖ μεγάλως κατὰ πο-
 λιτικὸν λόγον νὰ μεσολαβήσῃ καὶ ἐκ μέρους μου διακοπή, ἐν ὅσῳ ἡ πατρίδα,
 ὥς μοὶ σημειοῖτε εἰς τὸ ἔσχατόν σας, φαίνεται περιμαζωμένη, ὥς μονδια-
 σμένη. Ἐνθυμείσθη ὅτι ἐν καιρῷ σᾶς εἰδοποίησα περὶ τῆς ἐκ πλαγίων δο-
 θεῖσης νύξεως διὰ τὰς δημαγωγικὰς των σχέσεις. Ἄν παρατηρήσετε, μὲ ἐπί-
 60 στασιν θέλετε γνωρίσει τὴν ἐπ' αὐτῷ ἐπελθοῦσαν ὑπερτέραν ἐπίρροιν, ἢ ὅποια
 ὁμολογουμένως ἔπρεπε νὰ παραζάλισῃ αὐτὴν τὴν πολυκέφαλον ὄδραν. Ἄς
 καμωθοῦμεν λοιπὸν τώρα ὅτι καὶ ἡμεῖς ἐπιθυμοῦμεν τὸ νὰ τὴν ἀφῶμεν
 ἥσυχον, καὶ ἂν ἀρχίσῃ πάλιν νὰ σαλεύῃ τὴν οὐρὰν της, τότε πάλιν θέλομεν
 τὴν κτυπήσει ἔς τὸ κεφάλι. Ἴσως δὲ ἐν τῷ μεταξὺ τούτῳ καλντερεύσῃ καὶ
 65 ἡ ὕγεια μου, καὶ διὰ τῆς μεταβολῆς τοῦ καιροῦ πρὸς τὴν ἀνοιξιν μετριάζουν
 καὶ οἱ πόνοι μου, καὶ τότε ὁ Θεὸς δυνατός. Αὐτὴν τὴν ἐλπίδα ἔχω, φίλε, καὶ
 διὰ τὴν ἔκβασιν τοῦ βον τόμου, καὶ ἂμποτε ἡ ἐλπίς μου νὰ μὴ ματαιωθῇ.

Τὰ τριακόσια φρ(άγκα) ὅπου μοι ἐμβάσατε μεγάλως μοι ἐχρησίμευσαν, παμπόθητέ μοι φίλε, καθ' ὅτι παρήκουσα τὴν συμβουλὴν σας, καὶ διὰ με-
 70 γάλην σας εὐχαρίστησιν ἐβοήθησα δύο πτωχοὺς καὶ ἀπηλπισμένους Κοραϊ-
 στάς, οἱ ὅποιοι προστρέξαντες εἰς τὸν Πατριάρχην των δὲν ἀπήλυσαν οὐδὲ
 τὴν μὲ ἀπλῶς λόγον παρηγορίαν, ἀλλὰ τοῦ ἐπιουσίου ἄρτου στεροῦμενοι,
 F. 2⁷ χωρὶς τὰ ἀναγκαῖα ἐνδύματα, χωρὶς || φωτιὰν νὰ ζεσταθοῦν, ἦσαν ἐκτεθει-
 μένοι εἰς ὅλην τὴν δοιμύτητα τοῦ χειμῶνος. Ἐδάνεισα λοιπὸν πρὸς τὸν ἕνα
 75 φρ(άγκα) πενήντα καὶ εἴκοσι πρὸς τὸν ἄλλον μὲ ἑκατὸν briquettes (κ)αρ-
 βόνων, καὶ οὕτως ἔλαβα καὶ ἐγὼ συμμετοχὴν εἰς τὴν εὐχαρίστησιν ἐκπλη-
 ρῶντας ἐν ἱερώτατον χρέος. Ὁ τῶν πενήτων χρεώστης ἐνδέχεται νὰ τὰ πλη-
 ρώσῃ καθ' ὅτι ἐλπίζει νὰ λάβῃ ἀπὸ τοὺς γονεῖς του τὰ πρὸς ζωάρκειαν, τὰ ὅποια
 τῷ ἐστάλθησαν ἕως τώρα — καὶ τοῦτο περιεργότατον — διὰ μέσου τοῦ σεβα-
 80 σμιωτάτου Γέροντος. Ἄν ὅμως καὶ αὐτὰ μείνουν ὡς τὰ ἄλλα, ἃς συγκατα-
 γραφοῦν εἰς τὸν κατάλογον τοῦ κυρίου Σκούφου, ὁ ὁποῖος οὐδ' ἀπλῶς λέξιν
 μοι ἔγραψεν, οὐδὲ τὴν προκλήρυσεν τῆς (ἀ)κουστῆς του Ἀθηνᾶς, τὴν ὁποίαν
 ἐδῶ πρὸς διαφόρους ἔστειλε, κατεδέχθη νὰ μοι τὴν ἀναγγείλῃ.

Ἀν εἶναι παρακάτω καὶ ὁ λογικοεμπορικώτατος κύριος Γρηγόριος Ζα-
 85 λῆκης. Ἐνῷ οὐδὲ λέξιν ἀπλῶς κατεδέχθη νὰ μοι γράψῃ ἅψ' ὅτον ἀπ' ἐδῶ
 ἐκίνησε, καὶ εἰς ὅλο τὸ διάστημα τῆς εἰς Πίζαν διατριβῆς του εὐχερεστάτους
 ἔχων τοὺς τρόπους νὰ οἰκονομήσῃ τὴν ἐκπλήρωσιν τῶν 200 φρ(άγκων), ὅπου
 τῷ ἐδάνεισα, δὲν ἐφρόντισε, διευθύνει πρὸς ἐμὲ τὴν ἐδῶ ἐγκαταλελειμμένην
 γυναικὰ του διὰ νὰ τὴν βοηθῶ ἐγὼ εἰς τὴν ἄκραν στενοχωρίαν εἰς τὴν ὁποίαν
 90 τὴν ἄφησε. Εἶδα ὅμως ὅτι ἔφθασεν εἰς Βιένναν, καὶ τὸ εἶπε αὐτῇ τῇ ἀθλίᾳ,
 ἢ ὅποια ἐπελθοῦσα αὐτῇ τῇ ὥρᾳ μοι διέκοψε τὴν συνέχειαν τῆς γλνκντάτης
 ἀσχολίας μου. Ἐλαβε δὲ καὶ αὐτὴ παρ' ἐκεῖνον γράμμα μὲ αὐτὴν τὴν εἰδησιν,
 καὶ διὰ τοῦτο ἦλθε πρὸς ἐμέ. Πρὸς αὐτὴν ὅμως ἀπεκαίθη ὅτι (ἂν ὁ) ἄνδρας
 τῆς μοι στείλῃ τὰ 200 φρ(άγκα), ὅπου μοι χρεωστεῖ, μετὰ πάσης χαρᾶς
 95 θέλω τὴν βοηθήσει εἰς τὴν ἀνάγκην της, εἰδ' ἄλλως μοι εἶναι ἀμήχανον.

Ἐπιθυμῶ νὰ μάθω τὴν συνέχειαν τῆς αὐτόθι διατριβῆς τοῦ σοφολογιω-
 τάτου Κούμα.

27 N. — Περὶ τοῦ Ἐγχειριδίου τοῦ Ἡφαιστίωνος φροντίζω, καὶ μεί-
 νετε ἀμέριμνοι. Πρὸς τὸν Πατριάρχην κατὰ τὸ παρὸν δὲν μοι φαίνεται ἀρμό-
 100 διον νὰ γίνῃ καμμία ζήτησις. Ἄς προσμεῖνωμεν νὰ ἰδῶμεν, ἂν τέλος πάντων
 ἀποκριθῇ καὶ τότε ὁ καιρὸς διδάσκαλος. Τὰ πράγματα, φίλε, κάκιστα ἢ ἐπανά-
 στασις τῆς Ἰσπανίας ἤμπορεῖ νὰ φέρῃ ὀλέθρια ἀποτελέσματα. Ἄς σταλθῇ
 ἀνυπερθέτως τὸ περικλειόμενον.

Ἐγὼ δὲ μένω διὰ βίου

ὁ εὐλικρινὴς σας φίλος

Παν. Κοδρικᾶς

(Υ.Γ.) Ἄς γίνῃ ἐπίμονος φροντὶς περὶ τῆς ἀποκρίσεως.

F. 1^r

Παρίσι 29 Ίαν(ουαρίου) Ν. 1820

Φίλε μοι περιπόθητε!

Ἀπὸ τὴν παραζάλην τῶν εἰδήσεων τῆς Ἰσπανίας, αἱ ὁποῖαι διὰ γραμμάτων ἐπίτηδες διεσπάρθησαν προχθές, ἐξέχασα ἐξ ὁλοκλήρου νὰ σᾶς ἀναφέρω περὶ τοῦ Fournier εἰς τὸ προλαβὼν γράμμα μου, τὸ ὁποῖον ἐξεκινήθη ἀμέσως εἰς τὰς 27. Ἦδη ὁμως ἐπειδὴ αἱ ταραχοποιαὶ ἐκείναι εἰδήσεις ἀπεδείχθησαν, διὰ τοῦ χθές ἐλθόντος τακτικοῦ ταχυδρομείου, καθ' ὑπερβολὴν ψευδεῖς, καὶ τὰ διασπαρθέντα γράμματα ψευδόνυμα καὶ ψευδεπίπλαστα, δὲν λείπω διὰ μὲν τὴν ἡσυχίαν σας νὰ σᾶς χαροποιήσω μὲ αὐτὴν τὴν ἀγγελίαν, 10 διὰ δὲ τὴν ἀναπλήρωσιν τῶν ἀποκρίσεών μου νὰ σᾶς δηλοποιήσω ὅτι τὸ ἐκ μέρους τοῦ κυρίου Τιπάλδου πρὸς τὸν εἰρημένον κύριον Φουρνιέ γράμμα τὸ ἔστειλα ἀμέσως πρὸς αὐτὸν διὰ τῆς μικρῆς πόστας ἐξ αἰτίας τῆς διαστάσεως τῆς κατοικίας του, σημειώσας πρὸς αὐτὸν τὴν κατοικίαν μου. Ἐφεξῆς δὲ ἦλθεν ὁ νέος πρὸς ἐμὲ ἐλπίζοντας νὰ λάβῃ τὴν ποσότητα, ὅπου τῷ σημειοῖ 15 ὁ Τιπάλδος. Τὸν ἐπληροφόρησα ὁμως ὅτι τὰ ἄσπρα εἰσέτι δὲν σᾶς ἐμβῆκαν διὰ τὰς δυσκολίας τῆς ἀπὸ Ἰάσι ἀποστολῆς, καὶ ἀκολούθως ὅτι δὲν μοὶ τὰ ἐμβάσατε ἀμέσως ὁμως ὅπου σᾶς ἔλθουν, καὶ μοὶ τὰ διορίσετε, θέλω τὸν εἰδοποιήσει. Ὁ ἄνθρωπος εἶναι νέος, κοσμιώτατος καὶ εὐπροσήγορος, καὶ προσκολλημένος, ὥς μοι εἶπεν ὁ ἴδιος, εἰς τὴν ὑπονομίαν τοῦ μινιστερίου τῶν 20 δημοσίων προσόδων (finances), καὶ εἶναι φίλος τοῦ Τιπάλδου, διὸ καὶ τὸν διορίζει νὰ πληρώσῃ μερικὰ τῶν ἐδῶ χρεῶν του διὰ τῆς ποσότητος αὐτῆς ὅπου μέλλει νὰ τῷ ἐμβάσῃ. Καὶ ταῦτα πρὸς εἰδοποίησίν Σας. Ἐγὼ δὲ ἐχάρην, καθὼς καὶ ἡ εὐγενεία σας, μαθὼν τὴν εὐτυχὴ ἀποκατάστασιν τοῦ φίλου Τιπάλδου. Κάλλιστα τῷ ὄντι τὸ ἐπέτυχε, καὶ ἄριστα ἔκαμε νὰ προκρίνῃ τὸ 25 Κισνόβι, ὅπου εἶναι καὶ ἐν ἀσφαλείᾳ καὶ ἐν ἡσυχίᾳ ἀνεξάρτητος, ἀπὸ τὸ Γιάσι, ὅπου ἤθελεν εἶσθαι ἐν κινδύνοις καὶ ταραχαῖς ἐξηρημένος ἀπὸ τὰ δυσφόρητα χρεῖα μίας πολυειδοῦς ὑπαλληλίας. Ἀρκεῖ ἡ μόνη εὐδαιμονία ὅτι ἀπελευθερώθῃ ἀπὸ τὴν βαρβαροειδεσάτην ἐλευθερό(τητα) τῆς Σκυθικῆς φιλοσοφίας τοῦ νέου Ροζνοβάνου. Καὶ τῇ ἀληθείᾳ κατὰ τοῦτο τῷ συγχαίρω. Εὐρίσκεται 30 δὲ πρὸς τοῖς ἄλλοις καὶ πολιτικῶς πλησιέστερος πρὸς τὸν ὁμοπάτριον προστάτην του, τοῦ ὁποίου βέβαια καὶ τὴν προστασίαν καὶ τὴν διάθεσιν, ἀσυνγκρίτῳ λόγῳ, ἔπεται νὰ τὴν προτιμᾷ ἀπὸ τὴν ἐπαχθὴ προστασίαν τοῦ Ροζνοβάνου καὶ τοῦ περὶ αὐτὸν διμόρφον Ἀσκληπιοῦ. Ἄν τῷ γράψῃτε, καθὼς δὲν ἀμφιβάλλω, παρακαλῶ νὰ τῷ προσφέρετε τὰς φιλικὰς μου προσηγήσεις.

35 Εἶδα καὶ τὴν ἀπὸ Γιάσι ἀπόκρισιν περὶ τῆς ζητηθείσης ἀποκρίσεως, καὶ

F. 1^v πρέπει ἀμοιβαίως νὰ ἐξουθενήσωμεν || καὶ ἡμεῖς μὲ ἀδιαφορίαν τὴν τοιαύτην ἀποποιήσιν. Ὅθεν ἂς μὴ γίνῃ περὶ τούτου καμμία φροντίς εἰς τὸ ἐξῆς. Τὸ ὑπὲρ τοῦ Α. Ε. χρονοδόβουλον μᾶς ἐρμηνεύει τὰ ὑψηλὰ τῶν νηπίων φρονή-

ματα. Ἀλλῃν ἔννοιαν νὰ μὴ μᾶς δώσῃ ὁ Θεός! Τὸ πρὸς τὸν Κορ(αῖν) ἔπερ
 40 ἐνὸς νέου μαθητοῦ συστατικὸν γράμμα τοῦ Αἰθ(έντον) Βλαχίας δὲν εἰσα-
 στηθήσαν οἱ ματαιοφρονούντες φι(λόσο)φοι ὅτι διὰ τοῦ Ἑρμοῦ των τὸ ἐκοι-
 νολόγησαν πρὸς δόξαν τοῦ Πατριάρχου των, ἀλλὰ καὶ μεταφρασμένον εἰς
 Γαλλικὴν διάλεκτον τὸ ἐξέδωκεν (sic) ἐσχάτως εἰς τὴν ἐφημερίδα τῶν *Debats*
 45 διὰ τὰ γίνῃ γνωστὸν εἰς ὅλον τὸν κόσμον. Αὐτὸ μὲ ἐνθύμισε μίαν παρομοίαν
 περὶστασιν, καθ' ἣν εἶχα γράφει εἰς τὰς ἀρχὰς τῆς ἐδῶ διατριβῆς μου ἐν τετρα-
 στιχον ἔπαινετικὸν πρὸς τὸν περὶφημον Γέροντα Λαλάνδα παρεφρασμένον ἀπὸ
 ἑνα στίχον Τουρκοπερικλινόν. Ὁ σεβάσμιος ἐκεῖνος πατριάρχης τῶν ἀθεϊστῶν
 εἰς τοιοῦτον ἀνοίᾳ εἶχεν ἐξογκωθῇ ἀπὸ τὸν ἔπαινον ἐκεῖνον, ὥστε τὸ εἰς ἀπλὴν
 ἑλληνικὴν φράσιν γραμμένον τετραστιχόν μου, ἀφοῦ τὸ μετέφρασεν ἐδῶ εἰς
 50 στίχους Γαλλικοὺς ἀπὸ διαφόρους τῶν γνωρίμων του, καὶ διὰ πολλῶν ἐφημε-
 ρίδων τὸ ἐκοινολόγησε, τὸ ἔστειλεν ἐν ταυτῷ καὶ εἰς Γερμανίαν, Δανίαν,
 Σβεκίαν, Ὀλλανδίαν καὶ Ἀγγλίαν διὰ τὰ μεταφρασθῇ καὶ τὰ κοινολογηθῇ.
 «Ὅποιος δὲν εἶδε κάστρον, εἶδε φοῦρνο κ' ἐθαύμασε», λέγει ἡ κοινὴ παροιμία.

Περὶ τῆς εὐρέσεως τοῦ Ἑγχειριδίου τοῦ Ἡφαιστίωνος, ἐκδοσίς Ὁξω-
 55 νίου, τώρα ἀρχισα νὰ συλλαμβάνω ὅπως οὖν δισταγμὸν. Δὲν ἀπελπίζομαι ὁμως
 ἀκόμη, καὶ μένιντε ἀμέριμνοι. Ἐλπίζω νὰ κατορθώσω νὰ τὸ ἐπιτύχωμεν,
 καὶ θέλω σᾶς εἰδοποιήσῃ.

Τὸ περικλειόμενον, φίλε, σᾶς παρακαλῶ ἀνυπερθέτως νὰ ξεκινήθῃ, καὶ
 ἂν κατὰ καλὴν τύχην ἤθελε προφθάσῃ, πρὸ τοῦ νὰ ξεκινήθῃ, τὸ προχθεσι-
 60 νόν, ἀμέσως περισφαλοῦντες καὶ τὰ δύο εἰς ἐν θέλετε τὸ διενθῆναι. Μεγάλως
 μᾶς συμφέρεῖ νὰ ἀνοίξωμεν αὐτὴν τὴν πόρταν, κάμνοντες ὅλας τὰς δυνατὰς
 ἐνσχύσεις, διὰ τὰ ἀμπλώξωμεν τὰ κνώδαλα, ὅπου τὴν ἐμποδίζουν. Ὅθεν «σὺν
 Ἀθηνᾶ καὶ χεῖρα κινεῖν» χρειάζεται, κατὰ τὴν ἀττικὴν παροιμίαν, καὶ ἀναγκά-
 65 σαιτε, παρακαλῶ, τὸν ἀνταποκρισάριον φίλον εἰς τὸ νὰ ἐξαίτησῃ μὲ ἐπιμονὴν
 τὴν πρὸς δήλωσιν τῆς παραλαβῆς ἀπόκρισιν.

Ὁ Ἀχιλλεύς μου χάριτι θεῖα ὑγιαίνει καὶ σᾶς προσκυνεῖ ταπεινῶς· ἡ
 δὲ ὑγεία μου κατ' αὐτὰς τὰς ἡμέρας εὐοδοῦται ἐπὶ τὸ κρεῖττον καὶ ὁ Θεὸς
 βοηθός. Προσμένω τὰς ἐφετάς μοι εἰδήσεις σας καὶ τὰς ἀπὸ Λιβουῦρου. Ἀσπά-
 70 ζομαι ἐκ ψυχῆς τὸν φίλον αὐτάδελφον μετὰ τῆς κυρίας συμβίας του καὶ μένω
 διὰ βίον,

ὁ εἰλικρινὴς σας φίλος

Παν. Κοδρικᾶς

(Υ.Γ.) Τὸ περικλειόμενον ἐπίτηδες δὲν ἔχει ἐπιγραφήν. Ἐκ συνηθείας
 εἶναι γνωστὸν ὅτι καὶ εἰς Βλαχίαν καὶ Πογδανίαν διὰ τριῶν ἢ σημειωμένα
 75 γράμματα ἀποτείνονται ἰδιαζόντως καὶ προσωπικῶς πρὸς τὸν ἡγεμόνα. Ὅθεν
 θέλετε τὸ συστήσῃ διὰ τὰ ἐγχειρισθῇ ἀμέσως μὲ ἀσφάλειαν καὶ νὰ αἰτηθῇ
 ἡ πρὸς δ(ήλωσιν) τῆς παραλαβῆς ἀπόκρισις.

(Ἐν f. 1^ν κάτω δεξιᾷ, διὰ χειρὸς Δ. Ποστολάκα :) 23 Φεβρ(ουαρίου) Ν. Ἀπεκρίθην.
 ΕΕΦΣΠΑ, τόμος ΚΑ' (1970 - 1971)

5

F. 1^r

Παρίσι 2 Φεβ(ρουαρίου) N. 1820

Φίλε μοι περιπόθητε!

Και εἰς τὰς 27 τοῦ παρελθόντος, καὶ εἰς τὰς 29 τοῦ αὐτοῦ ἐξ αἰτίας τῆς τότε περιστάσεως σὰς ἔγραφα μὲ περικλειόμενα διὰ Βουκουρ(έστιον). Ἀπὸ 5 τὰς αὐτὰς περιστάσεις ὠφελούμενος καὶ ἤδη δὲν λείπω νὰ σὰς ἀσπασθῶ ἐκ ψυχῆς συστήνοντες τὴν ἀσφαλῆ διευθέτησιν τοῦ διὰ Βουκουρέστιον περικλειόμενον. Ἀνάγκη εἶναι, στοχάζομαι, νὰ μὴν ἀνθέξῃ περισσότερον ἢ κοροκοεπίρροια εἰς τὴν ἐλπιζομένην ἀλληλουχίαν τῶν ἀποκρισεων διὰ τῆς ὁποίας πρέπει νὰ γίνῃ παρὰ τοῦ ἀνταποκρισαρίου σας ἢ μετὰ τῆς προσηκούσης συ- 10 στολῆς ἐπίμονος ζήτησις.

Ἀὐτῇ τῇ στιγμῇ λαμβάνω καὶ γράμμα τοῦ ἀξιο(σε)βάστου φίλου μας κυρίου Πατρῖνου ἀπὸ 22 Ἰανουαρίου, ἐξ οὗ καὶ αὐθις μὲ χαροποιεῖ με τὴν δῆλωσιν τῆς ὑγείας ὅλης τῆς πολυαγαπημένης μας φαιηλίας του, καὶ πρὸ πάντων τῆς παμφιλτάτης σας κυρίας Ἑλένης, καὶ τοῦ χαριτωμένου φιλιτάτου 15 μας Γεωργάκη· «ἡ παρουσία της — μοὶ γράφει ὁ φιλόστοργος αὐτὸς καὶ (αὐθεν)τικὸς φίλος — ἡ παρουσία της, ἀδελφέ μου, μοῦ εὐφραίνει τὴν ψυχὴν· ὁ χαριτωμένος Γεωργάκης, ὅλος ζωηρότητα, εἶναι ἡ παντοτινὴ μου χαρὰ· ὁ ἅγιος Θεὸς νὰ χαρίσῃ καὶ εἰς τοὺς Γονεῖς του καὶ εἰς τοὺς φίλους των αὐτὴν τὴν παντοτινὴν χαρὰν.

20 Μοὶ γράφει πρὸς τούτοις ὅτι ἔγραψεν εἰς Κωνστ(αντινὸν)πολιν νὰ σηκώ-
σουν ἀπὸ τὸν Μαῦρον τοὺς σταλέντας τόμους τῆς Μελέτης, καὶ νὰ περάσουν
εἰς ἄλλον χεῖρας καὶ ὅτι τὸ αὐτὸ θέλει κάμει καὶ εἰς Σμύρνην, καὶ τῇ ἀληθείᾳ
ἄριστα τὸ ἐστοχάσθη, καθ' ὅτι πρὸ καιροῦ συνέλαβα τὴν ἰδέαν ὅτι καὶ ὁ εἰς
Κωνστ(αντινούπο)λιν καὶ ὁ εἰς Σμύρνην ἐκ συστήματος Κοραϊκοῦ ἐμποδί- 25 ζουν τὴν πώλησιν, ἐνῷ ἀπ' ὅλα τὰ μέρη ὅσοι ἐδιάβασαν τὸ σύγγραμμα δὲν
ἐφάνησαν δυσαρεστημένοι.

Ἐξέχασα νὰ σὰς στείλω ἀντίγραφον τῆς ἐπιστολῆς τοῦ ἁγίου Σεβραῶν,
κατόπιν ὅμως δὲν θέλω τὸ ἀμελήσει.

Μένω διὰ βίον

30

ὁ εὐλικρινὴς σας φίλος

Παν. Κωδικᾶς

⟨Υ.Γ.⟩ Ὁ Γέροντας Βασιλεὺς τῆς Ἀγγλίας σὰς ἄφησε χρόνους. Οὐδὲν
νέωτερον.

⟨Ἐν f. 1^v ἄνω δεξιᾷ, διὰ χειρὸς Δ. Ποστολάκα :⟩ 23 Φ(εβρουαρίου) N. ἀπεκρίθην.

6

F. 1^r

Παρίσι 14 Φεβ(ρουαρίου) N. 1820

Ἐπέραστέ μοι φίλε!

Κατάκοιτος πρὸ δέκα ἡδὴ ἡμερῶν ἀπὸ τοὺς αὐτοὺς πόνους τοῦ στομά-
 χου, οἱ ὅποιοι ἐσχάτως ἐπῆλθον μὲ τόσῃν δραστηριότητι, ὥστε τὴν παρελ-
 5 θούσαν Δευτέραν — σήμερον ὀκτὼ — πρὸς τὸ ξημέρωμα τῆς Τρίτης, ἡ
 κατάστασίς μου εἶχε καταντήσῃ ἐξ ὀλοκλήρου δεινῇ, σᾶς γράφω σήμερον,
 γλυκύτατέ μοι φίλε, διὰ τὰ σᾶς ἀσπασθῶ ἐκ ψυχῆς καὶ τὰ σᾶς ἀναγγεῖλω
 τὴν θεῖα χάριτι μετρίασιν τοῦ πόνου, καὶ εὐδόσωσιν ἐπὶ τὸ κρεῖττον τῆς ἀναρ-
 ρώσεώς μου. Ἐλπίζω, ἂν ἡ συνέχεια αὐτῆς τῆς ἐπὶ τὸ κρεῖττον μεταβολῆς
 10 ἐξακολουθήσῃ μερικᾶς ἡμέρας, νὰ ἐπαναλάβω αὐθις τὰς δυνάμεις μου, καὶ
 τὴν μεταξύ μας κοινωνολογίαν.

Ἐν τοσούτῳ σᾶς εἰδοποιῶ ὅτι ἔλαβα τὸ ἀπὸ 2 τοῦ τρέχοντος περιπό-
 θητόν μοι ἀδελφικόν σας καὶ εἰς πλάτος μὲν ἐφεξῆς ἀποκρίνομαι. Ἦδη δὲ ἐν
 συντόμῳ σημειῶ ὅτι ὁ ἀρχιμανδρίτης κύρ Ἀρσένιος, ὅστις καθ' ἡμέραν ἤρχετο
 15 πρὸς ἐπίσκεψίν μου, μὲ πληροφορεῖ ὅτι εὐρίσκονται δύο σώματα τῶν ἱστορι-
 κῶν τῆς Βυζαντίδος, τὸ μὲν ἐντελές, τὸ δὲ ἀτελές, καὶ τῷ ἔδωκα παραγγε-
 λίαν νὰ ἐννοιασθῇ νὰ μοὶ φέρῃ καὶ τοῦ ἐνός καὶ τοῦ ἄλλου τὸν κατάλογον τῶν
 συγγραφέων. Ὅθεν ἐννοιάζομαι καὶ μὴ μεριμνᾶτε. Θέλω σᾶς δώσει λεπτο-
 μερεῖς πληροφορίας περὶ ἐνὸς ἐκάστων.

20 Τὸν Ἑφαιστίωνα μόλις, φίλε, διὰ τοῦ Renouard ἐκατόρῳσα νὰ εὗρω,
 καὶ τὸν ἠγόρασα διὰ 27 φρ(άγκα), πράγμα ἐξαίσιον διὰ τὴν τόσῃν ὑπερβο-
 λήν. Ἀμέσως ὅπου ἀναλάβω θέλω προσκαλέσει τὸν βιβλιοδότην νὰ τῷ παραγ-
 γείλω τὸ δέσιμον, καὶ ἐλπίζω νὰ σᾶς ἀρέσῃ. Ἡ ἔκδοσις < > εἶναι κατὰ
 πάντα ἀξιόλογος.

25 Ἡμεῖς εἴμεθα ἐν φρικταῖς ὁδύναϊς! Ἀπόψε περὶ τὰ μεσάνυκτα ἐδολο-
 φονεῦθῃ ὁ Δοδὲς τοῦ Βερρὺ ἐβγαίνοντας ἀπὸ τὸ θέατρον τῆς ὄπερας καὶ περὶ
 τὰς 7¹/₂ τὸ πρωτὶ ἐξέφηνεν. Ὁ φονεὺς ἐπιάσθη καὶ εἶναι εἰς εἰρκτήν. Λέγει
 ὅτι δὲν ἔχει συνωμότης, ἀλλ' ὅτι αὐτὸς καθ' ἑαυτὸν πρὸ τεσσάρων ἡδὴ χρόνων
 ἐμελέτησεν αὐτὴν τὴν ἀπάνθρωπον δολοφονίαν. Ὁ Θεὸς νὰ μᾶς γλυτώσῃ ἀπὸ
 30 τὰ ἐπόμενα.

Ἄς γίνῃ, φίλε, φροντὶς νὰ σταλθῇ εἰς Βουκου(ρέστιον) τὸ περιζητού-
 μενον χωρὶς τὴν παραμικροτέραν ἀναβολὴν διὰ τὰ προλάβῃ τὰ παρ' ἄλλων.

Μένω διὰ βίου

ὁ εἰλικρινής σας φίλος

Παν. Κοδρικᾶς

35

Παρίσι 23 Μαρτίου 1820

Φίλε μοι περιπόθητε!

Ευρίσκομαι μὲ δύο ἑφετά μοι φιλικά σας, τὸ μὲν ἀπὸ 23 Φεβ(ρουαρίου),
τὸ δὲ ἀπὸ 8 τοῦ λήγοντος, εἰς τὰ ὁποῖα καὶ ἀποκρίνομαι. Τὸν περιεχόμενον
5 εἰς τὸ αὖν γενικὸν λογαριασμὸν τῆς μέχρι τοῦδε ληψοδοσίας τὸν ἐγκρίνω, ἐξαι-
ρουμένον κάθε λάθους, ὥς ἐκ μέρους σας σταλέντα· μήτε ὁ καιρὸς ὅμως, μήτε
ἡ ὑγεία μου ἐπιτρέπει νὰ τὸν θεωρήσω λεπτομερῶς καὶ νὰ σᾶς ἀντεπιστεῖλω
καὶ ἐγὼ τὸν ἐκ μέρους μου πρὸς ἀμοιβαίαν εὐταξίαν. Κατὰ τὸ παρὸν μὲ ὅλην
τὴν συνέχειαν τῆς ἀσθενείας μου καταγίνομαι εἰς τὴν ἐτοιμασίαν τῆς μετοι-
10 κήσεώς μου, ἡ ὁποία ἐξ ἀνάγκης πρέπει νὰ γίνῃ εἰς τὰς ἀρχὰς τοῦ ἔλευσο-
μένου Ἀπριλίου, ἅμα δὲ ὅπου ἡσυχάσω ὅπως οὖν, θέλω κάμει καὶ τὴν ἐκ
μέρους μου ἔκθεσιν. Ἐπεθυμοῦσα ὅμως, ἂν δὲν εἶναι ἐνόχλησις, νὰ ἤθελε
γίνει καὶ ἡ ἐκ μέρους σας εἰς φρ(άγκα) Γαλ(λικά), καὶ ὄχι φιορ(ίνια), διὰ νὰ
συλλάβω ἀκριβέστερον καὶ τὸ ὅλον καὶ τὰ μέρη τοῦ λογαριασμοῦ. Ὅθεν μὲ
15 εὐκαιρίαν θέλετε μοὶ στείλει κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον τοῦ αὐτοῦ λογα(ριασμοῦ)
τὴν ἔκθεσιν πρὸς ὁδηγίαν μου.

Προσμένω τὸ ἀποβησόμενον τῆς γραφῆς πρὸς τὸν Ζαλύκογλον, ὁ ὁποῖος
καθὼς μανθάνω ἔφθασεν εἰς Βουκουρέστιον. Δὲν σᾶς φαίνεται δὲ ἀρμόδιον νὰ
γράφετε ἐκεῖ πρὸς κανένα φίλον νὰ ζητήσῃ καὶ ἀπὸ τὸν κύριον Σκοῦφον τὰ
20 ἑκατὸν εἴκοσι φρ(άγκα) ὅπου τῷ ἔδωκα διὰ ἔξοδα τοῦ ταξιδίου του; Κάμετε
περὶ τούτου ὥς κρίνετε εὐλογον.

Εἰς τὰ τοῦ βον φιλικῶν σας ἀποκρινόμενος δὲν ἔχω, φίλε, εἰμὴ τὴν συναί-
σθησιν τῆς καρδίας μου μάρτυρα τῆς εὐχαριστίας ὅπου σᾶς ἀποδίδω διὰ τὴν
εἰλικρινῇ φροντίδα ὅπου λαμβάνετε περὶ τῆς καταστάσεως τῆς ὑγείας μου.
25 Ἐλπίζω εἰς τὸ ἔλεος τοῦ ἀγίου Θεοῦ ἐρχομένης τῆς ἀνοίξεως νὰ εἶδω, ἂν
ὄχι τελείαν θεραπείαν, τοῦλάχιστον περισσοτέραν ἄνεσιν καὶ ὠφέλειαν. Τού-
ς κόπους καὶ ἀσχολίας τῶν γραψιμάτων ἐξ ἀνάγκης τὰς ἀνέβαλα. Ἴσως ὅμως
εὐδοκήσῃ ὁ Θεὸς νὰ τοὺς ἐπαναλάβω μετὰ τὴν μετοίκησίν μου.

Φρονιμώτατος ὁ στοχασμὸς τοῦ νὰ μὴ πονοκεφαλῇτε περισσότερον ζη-
30 τοῦντες ἀποκρίσεις ἀπὸ μέρη τὰ ὁποῖα ἴσως ἐκλαμβάνουν τὴν ἐκ μέρους μας
ἐπιμονὴν ὥς μίαν ζωῆς ἢ θανάτου ἀνάγκην. Ἡ ἀκαταδεξία ἐκείνων ἀπαραι-
τήτως ἀπαιτεῖ τὴν ἰδικήν μας ἀδιαφορίαν. Ἐξ ἀνάγκης δὲ βιάζομαι νὰ δια-
κόψω καὶ τὴν συνέχειαν τοῦ διὰ Β. γραφῶν, καθ' ὅτι ἡ ἐπίμονος σιωπὴ μοὶ
προξενεῖ ἀνησυχίαν. Καὶ μεμπτὸν ἤθελεν εἶσθαι βέβαια τὸ νὰ ἀψηφῶ καὶ
35 κόπους καὶ ἔξοδα καὶ ὑπονοίας πολιτικὰς χωρὶς νὰ ἡξεύρω τοῦλάχιστον ὅτι

Ἐν f. 1^r μεταξὺ τῶν γραμμῶν 35 καὶ 45 ἐγράφη ἐν τῷ περιθωρίῳ ὑπὸ τοῦ Κοδρικᾶ :
«Ποῖος εἶναι ὁ ἐν εἰρκῇ φίλος; Καὶ ποία ἡ αἰτία τῆς ἀπαιτήσεως 30 χιλ(ιάδων) γροσ(ίων);
Τί δὲ τὸ κουρσέει;»

αὐτὴ ἢ ἐκ μέρους μου θυσία εἶναι εὐπρόσδεκτος. Βλέπω ὅμως ἐξ ὧν ἀνδρῶς
 μοι σημειοῖτε ὅτι αἱ εἰδήσεις φθάνουν αὐτοῦ ταχύτερον ἀπὸ τὰ γράμματά
 μου, φθάνουν ὅμως διεφθαρμέναι καὶ ἀβέβαιαι. Καὶ τοῦτο τὸ εἶχα παρατη-
 ρήσει εἰς ὅλο τὸ διάστημα τῆς εἰς Βλαχίαν σεκρεταρίας μου. Φαίνεται μάλι-
 40 στα ὅτι τὰ τῆς ἐδῶ καταστάσεως ἐξ ὁλοκλήρου σᾶς λανθάνουν. Τὰ πράγματα
 κυμαίνονται. Ἡ ἀσασία εἶναι ἐπικίνδυνος. Ὁ βρασμός ὅμως ὅλος εἶναι εἰς
 τὸ βάθος, ἢ δὲ ἐπιφάνεια εἶναι πάντα ἐν ἡρεμίᾳ καὶ ἡσυχίᾳ. Καμμία τῶν
 ἐμπορικῶν ἢ πολιτικῶν ἀσχολιῶν δὲν διεκόπη. Ἡ κοινὴ εὐταξία διόλου δὲν
 ἐταράχθη. Καθένας ἐξακολουθεῖ τὸ ἔργον του καὶ τὸ ἐπάγγελμά του. Οἱ
 45 δημαγωγοὶ δημηγοροῦν· οἱ μεταρρυθμισταὶ καταβοοῦν· οἱ βασιλικοὶ δεινο-
 παθοῦν καὶ οἱ τῆς κοινῆς ἡσυχίας καὶ εὐταξίας φίλοι θρηνηλογοῦν· ὁ κίνδυνος
 F. 1^v εἶναι|| ἀφενκτος. Δὲν εἶναι ὅμως προφανής, οὐδὲ ὀξύτομος. Εἶναι συμπέρα-
 σμα ὀρθόν, ἀποτέλεσμα φυσικόν τῆς συνεχείας ἐνὸς ὀλεθρίου βρασμοῦ τῶν
 πνευμάτων, τὸν ὁποῖον ἐξάπτει μία ἀσυντελὴς δύναμις ἀποτεينوμένη εἰς τὸ
 50 νὰ τὸν καταπραΐνῃ καὶ ὅχι νὰ τὸν κατακαύσῃ. Ἡ ἐξαφνικὴ μεταρρύθμισις
 τῆς Ἰσπανίας εἶναι τὸ ὀλεθριώτερον παράδειγμα τῆς πολυπλόκου δημαγωγίας.
 Τὸ νὰ πάρῃ κάθε προσεκτικὸς σοβαρὰ καὶ ἐν καιρῷ τὰ μέτρα του εἶναι φρο-
 νήσεως ἴδιον. Χρειάζεται ὅμως ἀκριβῆς καὶ καθαρὰ ἰδέα τῆς συνεχείας τῶν
 πραγμάτων, διὰ νὰ μὴν ἀπατάται ἀπὸ προωύστερα συμπεράσματα. Τοῦτο
 55 ἐστάθη τὸ πρῶτον καὶ ὀλέθριον λάθος τῆς αἰς συμμαχίας τῶν ἐντάκτων πολ-
 ιτικῶν δυνάμεων. Αὐτοὺς τοὺς στοχασμοὺς ἔκαμα, φίλε, βλέποντας ὅσα περὶ
 ἐμβύσματος τῆς ποσότητος τοῦ φίλου Τιτάλδου μοι γράφετε. Ὅθεν εἰδο-
 ποιήσα προλαβόντως τὸν Φουρνιέρ, ὡς μοι εἶχετε σημειώσει εἰς τὸ προλαβόν
 φιλικόν σας, ἥδη δὲ περιττὸν ἐνόμισα νὰ τῷ γράψω νὰ σᾶς τραβήξῃ πόλιτζαν,
 60 ἐπειδὴ ὁ νέος, προθυμότητος εἰς τὸ νὰ βάλλῃ ἔς τὸ χέρι τὴν ποσότητα, ὅπου
 προσμένει, δὲν θέλει ἀκριβολογηθῇ εἰς τὰ ἔξοδα τῆς ἀνταλλαγῆς, τὰ ὅποια
 ἔχουν νὰ γίνωνται πρὸς ζημίαν τοῦ φίλου. Στοχάζομαι ὅμως, ἂν τὸ κρίνεται εὐ-
 λογον, ὅτι αὐτὴν τὴν ποσότητα τῶν fr. 3200 ἤμπορεῖτε νὰ τὴν ἐμβάσῃτε
 πρὸς ἐμένα διὰ δύο ἢ καὶ τριῶν τράττων, καὶ κατ' ἐκεῖνον ἀμοιβαίως τὸν
 65 τρόπον ἐγγειοῖζοντάς τιν ἐκ διαλειμμάτων πρὸς τὸν Φουρνιέρ, ἤμπορεῖ καὶ
 ὁ φίλος Τιτάλδος νὰ δονλευθῇ ἀζημίως, καὶ ὁ Φουρνιέρ νὰ μὴ καταχρασθῇ
 τὴν ἐμπιστίαν του. Στοχασθῇτε μ' ὅλον τοῦτο τὸ συμφερότερον, καί, ὡς κρί-
 νετε εὐλογον, οὕτως ἀποφασίσατε.

Πολλὰ μὲ ἐλύπησεν ἡ χρεωκοπία τοῦ Μιχαὴλ Βασιλείου. Χαίρω δὲ ὅπου
 70 δὲν ἐνέχεσθε εἰς αὐτὴν οὐδ' ἀμέσως, οὐτ' ἐμμέσως. Ἡ τῶν ἐμπορικῶν κατὰ-
 στασις εἰς Κωνσταντινοῦπολιν, ὡς ἀκούω, εἶναι ἀθλῆστατή. Ὅθεν προ-
 σοχή, φίλε, διὰ ὄνομα Θεοῦ! Τί ἀθλιότης εἰς αὐτὰ τὰ ἀδέλφια Βασιλείου.
 Ἐξαφνα ἀνεφύσταν καὶ ἀνέλπιστα ἀπεσβήθησαν. Τοιοῦτον τέλος λαμβά-
 νουν ὅσοι παρὰ τάξιν καὶ στάσιν πτεροφοῦν ὡς μύρμηκες! Ἄλλ' ἔχουν τὸ
 75 καύχημα ὅτι καὶ κατὰ τοῦτο μιμοῦνται τὸν ἀρχηγὸν καὶ διδάσκαλόν των.

Μὴ λείψετε, παρακαλῶ, νὰ μοὶ σημειώσητε ὅσα περὶ τῆς συνεχείας αὐτῆς τῆς ὑποθέσεως μάθετε.

Μὴ φείδεσθε, φίλε, ὅταν ἡμπορῇτε, τοῦλάχιστον, ἐνίοτε νὰ ἐκτείnete τὰς πρὸς ἐμέ ἐπιστολάς σας. Ἔχετε πρόχειρον παράδειγμα τὰς συνεχεῖς ἐδικάς μου, καὶ ἂν κατὰ τοῦτο δὲν στέργετε νὰ μὲ μιμηθῇτε, μὴ μὲ ἀποδείξητε καὶ μὲ τὴν συνέχειαν τῆς συντομίας τὸ βάρος τῆς ἐδικῆς μου πολυλογίας.

Προσμένω τὸν Παπατρέχα μὲν νὰ μοὶ φέρῃ τὴν περὶ Βυζαντίδος ἀπόκρισιν. Ὅθεν μεταφέρω εἰς ξεχωριστὸν φύλλον ὅσα περὶ βιβλίων ἔχω νὰ ἐτοιμάσω.

Ἐν τοσούτῳ ἀσπαζόμενός σας ἐκ βάθους ψυχῆς σὰς προσφέρω τὰς τρυφεράς προσκυνήσεις τοῦ Ἀχιλλέως μου, τὰς ὁποίας ὁμοῦ μὲ τὰς ἐκ μέρους μου ἀδελφικὰς παρακαλῶ νὰ προσφέρητε τῷ παμφιλτάτῳ ἀνταδελφῷ σας μετὰ τῆς κυρίας Οὐρσουλίνας. Ἀπὸ Λιβουῖο προσμένω ἡμέρα τῇ ἡμέρᾳ τὰς ἀποκρίσεις καὶ ἐλπίζω νὰ λάβω εὐκτέας τὰς ἐφετάς μοι εἰδήσεις τῆς ὑγείας ὅλης τῆς φαμιλίας. Μένω διὰ βίον.

ὁ εἰλικρινῆς σας φίλος

Παν. Κωδοικᾶς

F. 2^r

24 Μαρτίου

Καὶ ποταπὸς παπᾶς, ὁ παπᾶς ὁ ἐμός! Ἦλθε τέλος πάντων, καὶ μοὶ ἔφερεν ἀποφατικὴν ἀπόκρισιν τοῦ βιβλιοπώλου περὶ τῆς Βυζαντίδος, ὅτι δὲν στέργει νὰ τὴν δώσῃ μὲ ὀλιγώτερα ἀπὸ 700 fr. χωρὶς καμμίαν προσθήκην ἢ ἀφαίρεσιν ἀπ' ὅσα περιέχει ὁ κατάλογος 35 ἄρθρα. Στοχάζομαι λοιπόν, φίλε, νὰ μὴ βιασθῶμεν εἰς αὐτὴν τὴν ἀγοράν. Τὸ νὰ προσθέσῃ ὅσα δὲν ἔχει ἄρθρα, τὰ ὁποῖα χρειάζεται νὰ τὰ ἀγοράσῃ μὲ μετρητὰ εἰς τιμὰς βιβλιοπωλικὰς, αἱ ὁποῖαι φέρουν κέρδος εἰς τὸν πωλοῦντα καὶ ὄχι εἰς τὸν ἀγοράζοντα, τοῦτο μοὶ φαίνεται ἀδύνατον. Τὸ νὰ στέρξῃ ὅμως νὰ δώσῃ τὸ ὅλον τῆς συλλογῆς τῶν 35 ἁρθρων διὰ 600 fr. τοῦτο μοὶ φαίνεται πολλὰ πιθανόν. Ὅθεν μετὰ παρέλευσιν μερικῶν ἡμερῶν, ἢ καὶ μετὰ τὴν ἀπόκρισίν σας, θέλω δοκιμάσει, ἂν σὰς φανῇ ἀρεστόν. Ὁ πάτερ ἅγιος μὲ πληροφορεῖ ὅτι τὸ χαρτὶ ὧλων τῶν τῶμον εἶναι πολλὰ καλὸν καὶ παστρικόν. Ἡ τελεία ὅμως πιστοποιήσις θέλει γίνεαι μετὰ τὴν ἐξέτασιν ὁποῦ κάμω ἰδίους ὁμμασιν, ἀφοῦ ἀποφασισθῇ ἡ τιμὴ. Τὰ ξεχωριστὰ ἄρθρα εὐκόλως εἶναι ἐφεξῆς νὰ εὐρεθοῦν καὶ νὰ ἀγορασθοῦν σποράδην. Καὶ τῶν τοιούτων ὅμως πολυτόμων σωμάτων ἀπόκτησις καὶ μετακόμισις δὲν εἶναι καλῦτερον καὶ ἐπικερδέστερον νὰ γίνῃ, ὅταν εὐδοκήσῃ ὁ Θεὸς νὰ ἀποφασισθῇ καὶ νὰ ἐκτελεσθῇ ἢ διὰ Μαρσηλίας εἰς Λιβουῖο διὰ θαλάσσης ἀποστολή· Αὐτὸς εἶναι ὁ στοχασμός μου καὶ διὰ τὰ ἐδικὰ μου βιβλία.

Διὰ τὴν ἀπόκτησιν τῆς ζητηθείσης ἐκδόσεως Ἡφαιστίνως χαίρω ὁποῦ τὴν ἐπέτυχα διὰ λογαριασμόν σας καὶ μὲ ὅλην μου τὴν στενωχωρίαν, ἀφοῦ τὴν εἶδα, ἀπεφάσισα νὰ δώσω καὶ ἐγὼ διὰ χρῆσίν μου τὰ 27 fr. καὶ νὰ τὴν ἀποκτήσω, ἀλλ' ἔως τῶρα δὲν ἡμπόρεσα νὰ τὸ κατορθώσω· ὁ Renouard

μοὶ ὑπεσχέθη νὰ μοὶ τὴν προμηθεύσῃ, ἀλλ' ἀποκρίσιν του ἀκόμῃ δὲν ἔλαβα, καὶ αὐτὸ ἐστάθῃ τὸ αἴτιον ὅπου ἀνέβαλα ἕως τώρα τὸ νὰ δώσω εἰς τὸν βιβλιοδέτην τὸ διὰ τὴν εὐγενεῖαν σας ἀγορασθὲν σῶμα. Ἡ ἔκδοσις ἀξίζει καὶ τὴν τιμὴν τῆς ἀγορᾶς καὶ τὰ ἔξοδα τοῦ δεσύματος. Ὅθεν δὲν στέργω νὰ σᾶς τὸ
 120 στείλω ἄδενον. Ἐχετε λοιπὸν ὑπομονὴν ἀκόμῃ μερικὰς ἡμέρας, καὶ ἀκολούθως θέλω ἐννοιασθῇ τὸ προσήκον. Ὁ Renouard μοὶ ὑπεσχέθη τὴν διὰ μέσου του ἀποστολῆν. Λοιπὸν μικρὴ ἀργοπορία μόνη, καὶ ὄχι δυσκολία μεσολαβεῖ.

Περὶ δὲ τοῦ Ἡροδότου, ἔκδοσις Ἀλδου καλοτηρημένη, ὡς σημειοῖτε, ὄχι διὰ 60 fr. ἀλλ' οὔτε διὰ 160 fr. ἡμπορεῖ τινὰς νὰ τὴν εὕρῃ εἰς Παρίσι.
 125 Δυσκόλως ἡμπορεῖτε, φίλε, νὰ ἰδεασθῆτε, ἢ νὰ πιστεύσῃτε τὰς ὑπὲρ λόγον καὶ πιθανότητα τιμὰς εἰς τὰς ὁποίας ἀναβιβάζονται τὰ τοιαῦτα βιβλία, ὅταν τύχουν εἰς δημοσίας πωλήσεις. Εἰς δὲ τοὺς βιβλιοπώλους ὄχι μόνον δὲν εὐρίσκονται, ἀλλὰ καὶ ὅσα ἐξ αὐτῶν εὐρίσκονται, πωλοῦνται μὲ τιμὰς εἰς τὰς ὁποίας δυσκόλως τινὰς ἡμπορεῖ νὰ προσεγγίσῃ. Ἐνδέχεται αὐτόθι, ἢ εἰς
 130 Ρώμην καὶ Φλωρεντίας νὰ ἐπιτύχῃ τινὰς τοῦ Ἀλδου ἐκδόσεις μὲ μετριοτέρας
 F. 2' τιμὰς, || καὶ ἂν ἐπιτύχετε τὸν Ἡρόδοτον, ὡς σημειοῖτε, παστρικόν, καὶ ἀκούρευτον, μὴν ἀκριβολογηθῆτε τὰ 120 καὶ τι πρὸς, ἂν κάμῃ χρεῖα, καθ' ὅτι αἱ τιμαὶ αὐτῶν τῶν ἐκδόσεων χρόνον τὸν χρόνον προβαίνουν εἰς αὔξησιν.

Ἐχχαριστῶ δὲ καὶ διὰ τὴν περὶ Βρυεννίου φροντίδα, καὶ ἐπειδὴ ἔμεινε
 135 νὰ γίνῃ ἡ ἀπόκτησίς του μετὰ τὴν εἰς Τριέστι ἐπιστροφὴν τοῦ κυρίου Γεωρ(α)-ζῆ, δὲν εἶναι τάχα δυνατόν εἰς τὸν αὐτὸν καιρὸν νὰ μοὶ προμηθεύσετε καὶ τὴν Αἰνεῖαδα τοῦ Εὐγενίου καὶ ὁμοῦ νὰ διορίσετε νὰ μοὶ σταλθοῦν; Πολλὰ σᾶς παρακαλῶ νὰ φροντίσετε περὶ τούτου.

Ἀπὸ τὴν συλλογὴν τῶν τετραδίων τοῦ Α. Ε. τοῦ παρελθόντος χρόνου
 140 μοὶ λείπονται τὰ Νο 10. 19. 20, τὰ ὁποῖα συμπεραίνω ὅτι εὐκόλα ἡμπορεῖτε νὰ μοὶ τὰ προμηθεύσετε καὶ σᾶς παρακαλῶ ἀμέσως περικλείοντές τα εἰς τὸν τακτικὸν ἀπόδεσμον τῶν κατὰ μῆνα ἐφημερίδων νὰ μοὶ τὰ ἀποστείλῃτε.

Προσμένω νὰ μάθω καὶ τὴν λεπτομερεστέραν ἐπίκρισιν τῆς ὑπερόγκου Κιβωτοῦ, τῆς ὁποίας, ὡς φαίνεται, τὸ τέλος ἔχει νὰ ἐκταθῇ μέχρι τῆς συν-
 145 τελείας τοῦ αἵωνος. Ἡ Κιβωτὸς τοῦ Βυζαντίου καὶ ὁ Ὅμηρος τῆς Βολισσοῦ ἔχουν, ὡς φαίνεται, σῶν χρόνον τὸν ὅρον τοῦ τέλους των. Νὰ μὴ πάθωμεν καὶ ἡμεῖς τὸ ἴδιον μὲ τὸν βον μας τόμον; Ἐλπίζω εἰς τὸν Θεόν, ὄχι.

Εἰς τὸν αὐτὸν καιρὸν μὲ τὸν τακτικῶς στελλόμενον ἀπόδεσμον τῶν ἐφημερίδων θέλετε μοὶ στείλῃ εἰς φύλλα ἄρραφα καὶ τὸ τελευταῖον τμήμα
 150 τῆς Ἰλιάδος, παράφρα(σιν) τοῦ φίλου Ρωσσιάδου, διὰ νὰ συμπεριμαζώξω τὸ ὅλον.

Περὶ τῶν χρημάτων τῆς ἀγορᾶς Βυζαντίδος, ἂν ὁ βιβλιοπώλος στέρξῃ νὰ τὴν δώσῃ εἰς τὰ 600 fr., καὶ ἂν ἡ εὐγενεῖα σας στέργετε νὰ τὴν ἀγορά-
 155 καμμίᾳ δυσκολία. Ἄμα ὅπου ἀποφασισθῇ τὸ πρᾶγμα, σᾶς εἰδοποιῶ καὶ διὰ

πολίτ'ας μοι ἐμβάζετε τὴν τιμὴν, τὴν ὁποίαν τὴν πληρώνω πρὸς τὸν βιβλιοπῶλον λαμβάνοντας συνήθως ἀποδείξιν καὶ τελειώνει ἐνκολώτατα ἢ ὑπόθεσις.

Ἰδού, φίλε, ποῖον λέγεται μάρκος ἐπιστολῆς, ὅχι τὸ νὰ γράφετε δύο
160 ἀράδες ἐπέκεινα τῶν συνηθισμένων. Ἐν τούτῳ βιάζομαι νὰ κάμω τέλος, καὶ
χωρὶς κανένα νεώτερον τῶν ἐδῶ, ἐπαναλέγω ὅτι μέχρι τέλους ζωῆς εἶμαι
φίλος σου.

8

F. 1^r

Παρίσι 28 Μαρτίου 1820

Φίλε ἐπέραστε!

Διὰ τῶν προλαβόντων 22, 23 καὶ 24 τοῦ λήγοντος ἀπεκρίθην εἰς τὰ ἔως
τότε ἑλθόντα φιλικὰ σας, προχθὲς δὲ ἔλαβον μετὰ χαρᾶς καὶ τὸ ἀπὸ 15 τοῦ
5 αὐτοῦ συντομώτατον ἀδελφικόν σας καὶ ἀπὸ τὸ ἐν αὐτῷ περιεχόμενον σημεί-
ωμα ἐκατάλαβα ὅτι ἡ κατ' ἐμοῦ καὶ κατὰ τῆς Καλλιόπης νέα Κορακοσυκοφαν-
τία τῆς Γερμανικῆς ἐφημερίδος σᾶς ἐσῆγγισε. Σᾶς μακαρίζω, φίλε, ὅτι ἡ
τοπικὴ θέσις εἰς τὴν ὁποίαν εὗρίσκεσθε ἀφαιροῦσα τὸ ἐλεύθερον τῶν μανια-
κῶν ἐφημερίδων σᾶς ἀπελευθεροῖ ἀπὸ τὰ δυσφόρητα πάθη ὅπου ἐμπνέει μία
10 ἄσχετος λύσσα τῶν δημοβόρων δημαγωγῶν, καὶ εὖτυχεῖτε κατ' ἐξοχὴν ὄντες
ἡσυχοὶ κατ' ἐξαίρεσιν. Ἀπ' ὅσα ὁμως περὶ τῆς κοινῆς καταστάσεως τῶν ἐθνου-
σιασμένων πνευμάτων ἰδιαίτερος γνωρίζετε, ἡμπορεῖτε μετὰ λόγον νὰ συμ-
περάνετε ὅτι εἰς τὴν ἀκμὴν εἰς τὴν ὁποίαν ἔφθασεν ὁ ὀλέθριος βρασμὸς τοῦ
δημαγωγικοῦ φανητισμοῦ, χρειάζεται, καὶ χρειάζεται ἀφεύκτως, καὶ ἄκρα
15 σιωπὴ καὶ ἄκρα ὑπομονή, καὶ ἄγρυπνος προμύθεια εἰς τὸ νὰ πάρῃ κάθε φρό-
νιμος ἐν καιρῷ ἀρμοδίως τὰ μέτρα του. Ἡ δὲν ἐπαρτηρήσατε ὅτι ἀπὸ τὸν
παρελθόντα Φεβρου(άρ)ιον καὶ ἡ βραχυσμένη ἡχὼ τῆς δημεγερετικῆς φα-
τρίας ἄρχισε νὰ διαδίδῃ πάλιν τὰ δημῶδη ἐγκώμια τοῦ ἀρχηγοῦ της; Ἐγὼ
προσεκτικῶς ἔκαμα αὐτὴν τὴν παρατήρησιν εἰς τὸ ἔσχατον καὶ εἰς τὸ πρὸ
20 ἐκείνου ἄρθρον τοῦ Α. Ε. καὶ δὲν ἠξενόω πῶς διέφυγε τῆς μνήμης μου νὰ σᾶς
δηλοποιήσω τὴν περὶ τούτου ιδέαν μου.

Ἐδῶ ὁ τῆς ἐπικρίσεως τῶν ἐφημερίδων προβληθεὶς νόμος ἔπεται κατὰ
τὰ φαινόμενα νὰ θεσπισθῇ. Ἀλλὰ τί τὸ ὄφελος; Ὅσον νὰ θεσπισθῇ, καὶ ἀφοῦ
θεσπισθῇ, ἡ λύσσα τῆς δημαγωγίας καταντᾷ ἀκάθεκτος. Μὴ ξυπασθῇτε ὅθεν
25 ἂν ἀμέσως ἰδῇτε τὸν ἐμπολαῖον Ἐρμῆν νὰ φουσκῶνῃ πάλιν ὡς βαθρακός,
καὶ νὰ μᾶς ξεκουφάγῃ μὲ τὰ κρονάσματά του. Ἡ ἐφημερίς ὅπου μοὶ σημει-
οῖτε ἐκδίδεται εἰς Βεϊμάρ, καὶ ἠξενόρετε ὅτι ἐκεῖ καὶ ὁ τύπος εἶναι ἀπελεύ-
θερος καὶ ἡ ἐστία τῆς δημαγωγίας ἀνεπηρέαστος. Ἡξενόρετε ἐπίσης ὅτι μετα-
ξὺ τῶν ἐκεῖ σπουδαστῶν εὗρίσκονται πολλοὶ Γραικοὶ ἀνταποκριταὶ τοῦ μεγί-
30 στον δημογέροντος, καὶ κορυβαντιῶντες κορακοφόροι. Τί παρᾶξενον λοιπὸν τὸ

νὰ δείξουν καὶ αὐτοὶ τὴν μούρην των εἰς ἓνα καιρὸν ὅπου ὅλοι οἱ σκώληκες τοῦ Ἄδου περισαλεύουν τὴν οὐρὰν των; Ποῖος ὁ λόγος; Ἡ τί τὸ συμφέρον τοῦ νὰ περιτυλιχθῶμεν ἡμεῖς εἰς αὐτὰ τὰ βορβορώδη ὑποσαλεύματα μιᾶς πολυ-
 34 πλόκου κακολογίας; Ἀλλὰ νὰ ἀποκριθῶμεν; Καὶ πρὸς ποῖους; καὶ διατί;
 F. 1^v Ἡ γνώμη μου εἶναι, φίλε, κατὰ || τὸ παρὸν νὰ φυλαχθῇ ἐκ μέρους μας ἄκρα σιωπὴ καὶ μὲ ἐμβριθεῖ προσοχήν ἄκρα κατ' ἐπιφάνειαν ἀδιαφορία. Ἄν ἐγκρί-
 νετε τὴν γνώμην μου, θέλετε τὴν μεταδώσει καὶ πρὸς τὸν σεβάσμιόν μας φίλον Σταγειρίτην, νὰ ἀποφύγῃ διόλου καὶ τὰς ἀποκρίσεις καὶ τὰς ἀντιωρή-
 σεις εἰς ὅλα τὰ τοιαῦτα πολεμικά. Αὐτῇ τῇ στιγμή μού ἐπῆλθεν ἰδέα ὅτι πολλὰ
 40 ἐνδέχεται ἢ εἰδῆσις αὐτῇ τῆς Γερμανικῆς ἐφημερίδος νὰ εἶναι πρώτη ἔνστα-
 σις θεολογικῇ τοῦ εἰς τὰ μέρη ἐκεῖνα διὰ σπουδὴν κακοδόξου θεολογίας περιε-
 χομένον θεοληπτικῶς κακολόγου, ὅστις ἐνδέχεται νὰ δοκιμάσῃ εἰς τοῦτο νὰ
 μεταφέρῃ τὴν Ἑρμολογικὴν κακολογίαν εἰς στάδιον πλέον ἐκτεταμένον καὶ
 ἀπεριόριστον μιᾶς ἀπελευθέρου ἐφημερίδος. Καὶ ἐξετάσετε αὐτὴν τὴν ἰδέαν,
 45 καὶ ἴσως ἴσως νὰ μὴν τὴν εὗρετε ἐσφαλμένην. Καὶ τότε ἔτι μᾶλλον συστημα-
 τικῶς χρειάζεται σιωπὴ πρὸς ἐξουθένεισιν τῆς δολιοφυρίας του. Καὶ ταῦτα,
 φίλε, περὶ ἐφημεριοδογῶν, τὰ δὲ καθ' ἡμᾶς ἴδια εἰς ξεχωριστόν.

Altri tempi altra cura.

(Κάτω δεξιᾷ, διὰ χειρὸς Δ. Ποστολάκα :) 15 Ἀπριλίον Ν. ἀπεκρίθη ὅτι δὲν ὁμο-
 γνωμοῦμεν.

F. 2^r

29 Μαρτίου

50

Φίλε ἐγκάρδιε!

Πρὸ ὁκτὼ ἡδὴ ἡμερῶν, θεία χάριτι, ἡ ὑγεία μου ἔλαβε μίαν ροπὴν ἐπὶ
 τὸ κρεῖττον, καὶ αὐτὴν τὴν ἀνέλπιστον μεταβολὴν τὴν χρεωστώ εἰς τὴν κατὰ
 τύχην συμβουλὴν ἐνὸς φίλου, ὅστις μὲ μεγάλῃ ἐπιμονῇ μὲ ἐσυμβούλευσε νὰ
 μεταχειρισθῶ τὰ χάπια, grain de santé λεγόμενα, τοῦ περιήγμου Φράνκ.
 55 Ὁ ἰατρός μου, ὅστις ὕστερον ἀπὸ τρία καὶ τέσσαρα συμβούλια εἶχε καταν-
 τῆσει εἰς ἀμηχανίαν τοῦ πρακτέου, ἀκούσας αὐτὴν τὴν συμβουλὴν δὲν τὴν
 ἀπεδοκίμασεν. Ἐγὼ ἀπηλπισμένος ἀπὸ τὴν χορῇ τῶν ἀνοφελῶν ἰατρι-
 κῶν δὲν ἐδίστασα νὰ κάμω καὶ αὐτὴν τὴν δοκιμὴν παίονοντας μόνον ἐν χάπυ
 καθ' ἐκάστην εἰς τὴν πρώτην χουλιαριὰν τῆς σούπας ὅς τὸ γεῦμα, καὶ αὐτὴ ἡ
 60 δοκιμὴ εὐδοκίμησεν ἕως τώρα. Οἱ πόνοι τοῦ στομάχου ἐμετρίασαν ἢ συνεχῆς
 ναυτίας κατεπαύετο. Ἡ ὄρεξις νὰ μὲν δὲν ἀποκατεστάθῃ, ἀλλ' ὅπως οὖν
 ἐπανορθώθῃ, καὶ τὸ ὅλον τῆς σωματικῆς μηχανῆς ἄρχισεν νὰ ἀναλαμβάνῃ.
 Ὡστε, ἂν εὐδοκίμησῃ ἢ συνέχῃ, ἐλπίζω Θεοῦ συναυρομένον νὰ ἀξιωθῶ μὲ
 ὑγείαν καὶ τὴν τελείαν ἐκβασιν τοῦ μελετουμένου.
 65 Ὁ σκοπός μου, φίλε, ἡμέρα τῇ ἡμέρᾳ στερεοῦται. Χρειάζεται ὅμως με-
 γάλῃ προμήθεια καὶ ἀκολούθως ἡ ἀναγκαία προθεσμία διὰ τὴν προσήκουσαν
 σκέψιν. Τὸ νὰ κόψω τὰς σχέσεις εἶναι ἐνδολώτατον. Πρέπει ὅμως νὰ προ-

διαθέσω τὰ κατ' ἐμὲ διὰ τὰ οἰκονομηθῶ ἀνενδεῆς αὐτῶν τῶν σχέσεων, καθ' ὅτι ἡ ἐξ ὑπαρχῆς αὐτῶν σύνθεσις θέλει εἶσθαι κατὰ πάντα λόγον ἀμήχανος.

70 Αὐτὴ ἡ ἐκ μέρους μου κατὰ σχέσιν ἀναβολὴ συμπεραίνω ὅτι καὶ ἐκ μέρους σας καταντᾷ ἐξ ἀνάγκης ἄφενκτος. Ὅθεν στοχάζομαι ὅτι ἀμοιβαίως δὲν ἠμποροῦμεν νὰ σαλεύσωμεν πρὸ τοῦ φθινοπώρου καὶ αὐτὴ ἡ προθεσμία εἶναι ἀνάλογος καὶ μὲ τὰ δημόσια πράγματα. Ἡ μεταρρυθμισίς τῆς Ἰσπανίας ἀρχισε, δὲν ἐτελείωσεν· ἡ ἀρχὴ ἔχει συνέχειαν· ἡ συνέχεια ποῦ ἔχει νὰ κατα-

75 τήσῃ; Τί ἔχει νὰ παραγάγῃ; Ὅποιον ἔσεται τὸ τέλος; Ὅλα αὐτὰ καθένας τὰ προστοχάζεται, κανένας δὲν ἠμπορεῖ μετὰ βεβαιότητος νὰ τὰ προμαντεύσῃ. Καὶ ἐπὶ τῶν δεινῶν περιστάσεων ἡ ἀβεβαιότης εἶναι ἡ πλέον κινδυνώδης συμφορὰ.

Χθὲς ἔλαβον γράμμα τοῦ ἀκριβεστάτου μας φίλου πενθεροῦ σας πλήρης

80 ἐνδείξεων φιλικῶν αἰσθημάτων ἐκ μέρους του καὶ ἐκ μέρους ὅλης τῆς ἀξιερέαστου φαμιλίας, ἥτις ἀμιλλᾷται εἰς τὴν πρὸς ἐμὲ διάθεσιν τῆς εὐγενείας σας· ὅλοι μὲ ἀγαποῦν καὶ μὲ συμπονοῦν, καθ' ὅτι ὅλοι ὁμολογοῦν ὅτι ὁ Δημήτριός μας μὲ ἀγαπᾷ. Ποία καρδιά, φίλε, ὅσον ἀναίσθητος, ὅσον ἀδιάφορος καὶ ἂν ἤθελεν εἶσθαι ἐκ πολιτικῆς διαφθορᾶς, δύναται νὰ ἀποσβήσῃ ἐξ ὀλοκλήρου τὴν φσι-

85 κὴν συναίσθησιν καὶ νὰ προκρίνῃ τὰ μεταξὺ ξένων τῆς ξενιτείας βάσανα, ὅσον καὶ ἂν εἶναι ἐπικερδῆ, ἀπὸ τὰ γλυκύτατα αἰσθήματα μιᾶς φιλικῆς οἰκειότητος, μεταξὺ οἰκείων, ὅσον καὶ (ἂν) εἶναι, ἀπὸ κακὴν τέχνην, στερεητικά; Ὁ φίλος ἐγκρίνει τὸν σκοπὸν μου, μὲ ἐμφρονῶνι μὲ τὰς ἐμφρόνους καὶ φιλι-

F. 2^ο κὰς σκέψεις του. Ἐμβαίνει μὲ εἰλικρίνειαν καὶ εἰς τὰς || οὐσιώδεις παρατη-

90 ρήσεις περὶ τῆς ἀγωγῆς καὶ μαθήσεως τοῦ Ἀχιλλέως μου, ὅπερ εἶναι τῶν κυριωτέρων, καὶ κατὰ τοῦτο καθὼς καὶ καθ' ὅλα τὰ ἄλλα εὐρίσκω τοὺς στοχασμούς του κατὰ πάντα συμφώνους μὲ τοὺς ἐδικούς μου. Μοὶ κάμνει μίαν κεφαλαιώδη ἔκθεσιν, καθὼς τὸν εἶχα παρακαλέσει, τῶν ἀναγκαίων ἐτησίως ἐξόδων, τὰ ὅποια τὰ συμποσοῦνται εἰς 5125 fr. καὶ κατὰ τὴν ἐκ πείρας ἰδέαν

95 ὅπου καὶ ἐγὼ ἔχω, ἀπὸ τὴν ἐκεῖ σύντομον διατριβὴν μου, συμπεραίνω ὅτι αὐτὴ ἡ ποσότης, μὲ πολλὰ ὀλίγην ἴσως προσθήκην, ἀρκεῖ διὰ τὴν ἐτήσιον κεφαλαιώδη οἰκονομίαν, ἀλλ' εἰς αὐτὴν τὴν ποσότητα δὲν συμπεριλαμβάνει ὁ φίλος καθόλου τρία μάλιστα, καὶ τῶν ὧν οὐκ ἄνευ ἄρθρα, τὰ ὅποια εἶναι αὐτὰ διὰ τὴν παιδαγωγίαν, καὶ τὴν τελειοποίησιν τῶν μαθημάτων τοῦ Ἀχιλ-

100 λέως ἄφενκτα ἐτησίως ἐξοδα, βὼν τὰ πρὸς θεραπείαν καὶ συντήρησιν τῆς ἐξησθενημένης ὕγείας μου ἀπαραίτητα ἐξοδα, καὶ γὰρ τὰ πρὸς ἐνδυματοποδεσίαν καὶ ἐμοῦ καὶ τοῦ Ἀχιλλέως ἀναγκαῖα ἐξοδα. Περὶ τοῦ ἐσχάτου τούτου κεφ(αλαί)ου σημειοῖ μόνον περιοδικῶς ὅτι δὲν τὸ συμπεριλαμβάνει εἰς τὴν γενικὴν ἔκθεσιν, καθ' ὅτι αὐτὰ τὰ ἐξοδα εἰς κάθε τόπον χρειάζονται. Καὶ

105 ἐπειδὴ χρειάζονται ἀνάγκη εἶναι νὰ προμηθευθοῦν. Συμπεραίνω λοιπὸν ὅτι ἀφένκτως καὶ ἀπαραιτήτως μοὶ χρειάζονται μὲ μεγάλην οἰκονομίαν ἐπὶ τὰ χιλιάδες φρ(άγκων) ἐτησίως, διὰ τὰ ζήσω ὅχι μὲ τελείαν ἄνεσιν, ἀλλὰ τοῦλά-

χιστον χωρὶς ἐνοχλητικῇν στενοχωρίαν. Ἐγώ, φίλε! Καὶ ἀνάθεμα τὸν ἀπάν-
 θρωπον Ραζῆν! Γυμνωμένος ἀπὸ τὴν ιδιόκτητόν μου περιουσίαν, τὴν ὅποιαν
 110 ὁ ἄσεβης ἐκεῖνος ληστροικῶς κατέφαγε, μόλις ἐξ ὧν θρυμμάτων πολυμύχθως
 διέσωσα, μόλις ἤμπορῶ νὰ ἐλπίσω ἐξ ἰδίων περιήπου τὰς ἐξ χιλιάδας ἐτησίως.
 Μ' ὅλον τοῦτο, ἂν ἡ θεία Πρόνοια εὐδοκίησῃ νὰ οἰκονομήσω καὶ νὰ συστήσω
 αὐτὴν τὴν ποσότητα, καθὼς καὶ ἐλπίζω ἕως τὸν ἐρχόμενον Ἰούλιον, ἀποφα-
 σίζω τὴν μετοικεσίαν μου, εἰδοποιῶντάς σας κατὰ συνέχειαν τῶν μελετω-
 115 μένων μοι πρὸς ἀμοιβαίαν ὁδηγίαν, καὶ ἀφίνω ὅλην τὴν ἄλλην οἰκονομίαν
 εἰς τὴν θεϊαν Πρόνοιαν. Ἡ ἐποχὴ τοῦ Ἰουλίου μοὶ χρειάζεται πρὸ πάντων διὰ
 τὴν ξεκαθάρισιν τῶν μεριδίων ὅπου ἔχω εἰς τὴν Δημοσίαν Γαλλίας Τράπεζαν,
 ἀπὸ τῶν ὁποίων τὴν μὲ κέρδος ἢ ζημίαν ξεκαθάρισιν κρέμαται ὅλη μου ἡ
 οἰκονομία. Αὐτὴ ἡ ἐποχὴ χρειάζεται ἀφεύκτως καὶ πρὸς ὁδηγίαν τῆς εὐγε-
 120 νείας σας, διὰ νὰ πάρετε ἀκριβέστερα τὰ μέτρα σας. Ἡ ῥοπὴ τῶν δημοσίων
 πραγμάτων τρέχει ἀσχέτως ἐπὶ τὸ χειρίστον, καὶ εἴθε νὰ ψευσθῇ ἡ ὑποψία
 ὅπου ἀπὸ χθὲς ἤρχισα νὰ συλλαμβάνω ὅτι ἐνδέχεται αὐτὴ ἡ ἄσχετος φορὰ νὰ
 ἀνατρέψῃ βιαίως κάθε ἄνετον προμήθειαν. Τὰ πράγματα κάκιστα. Ὁ Θεὸς
 βοηθός. Τῷ ὄντι, φίλε, μεταξὺ τῶν ἐπαπειλουμένων περιστάσεων ὁ μόνος
 125 οἰκονομούμενος τῆς Εὐρώπης τόπος, ἐκτὸς τῆς Ρ. μοὶ φαίνεται ἡ Τοσκάνα,
 εἰς τὴν ὅποιαν ἤμπορεῖ νὰ ἐλπίσῃ τινὰς ὁπωσοῦν ἡσυχίαν καὶ ἄνεσιν. Καὶ
 κατὰ τοῦτο εὐρίσκω καὶ τὴν ιδέαν τοῦ φίλου καὶ Ἀλεξάνδρου σύμφωνον.
 Δὲν μοὶ φαίνεται ὅθεν συμφέρον νὰ βιάσεται τὴν ἐπιστροφὴν τῆς παμφιλτάτης
 σας φαμιλίας. Ἄς ἐκτανθῇ ἡ παροικία της ἕως τὸ φθινόπωρον, καὶ πάλιν ἡ
 130 φορὰ τῶν περιστάσεων διδάσκαλος.

Προσμένω συνεχεῖς τὰς εἰδήσεις σας. Δεχθῆτε τὰς προσκυνήσεις τοῦ
 Ἀχιλλέως καὶ μὲ τὰς ἐδικὰς μου προσφέρετέ τας τῷ φίλῳ ἀνταδέλφῳ καὶ
 τῇ κυρίᾳ Οὐρσολίᾳ συμβίᾳ του.

Ὁ διὰ βίον φίλος σας εἰλικρινής.

9

F. 1^r Πρὸς τὸν ἀξιολάτρευτόν μας φίλον κύριον Δημήτριον Ποστολάκων

Παρίσι 30 Μαΐου Ν. 1820

Ἐρασμί μοι ἀδελφεῖ καὶ τρισέραστε φίλε!

Ἐνῷ μεταφερόμενος νοερώς μεταξὺ τῆς χαριεστᾶτος ὁμηγύρεως τῆς
 5 συγγενείας, ὅπου ἀμοιβαίως ἐντροφᾷ εἰς τὴν χαρὰν μιᾶς αἰσίον ἀνταμώσεως,
 συμμετέχω αἰσθητικῶς εἰς τὴν κοινὴν αὐτὴν συγγενικὴν εὐθυμίαν, συναισθα-
 νόμενος ζωηρῶς ὅλην ἐκείνην τὴν εὐχαρίστησιν ὅπου αἰσθάνεται μία τρυφερὰ
 ψυχὴ εἰς τὴν εὐδαιμονίαν τῶν φίλων της, δοκιμάζω ἐνταυτῷ ὅλην ἐκείνην
 τὴν θλίψιν ὅπου μοὶ προξενεῖ ἡ στέρησις τοῦ νὰ εἶμαι ἐγὼ μόνος ἀπομακρυ-

10 σμένος ἀπ' αὐτὴν τὴν γλυκυτάτην ἀπόλαυσιν, τῆς ὁποίας ἡλίπιζα νὰ ἀξιωθῶ
κατὰ τὸν ἐγκάρδιον πόθον μου. Ἀλλ' οὐ τοῦ θέλοντος, ἢ τοῦ τρέχοντος, ἀλλὰ
τοῦ Θεοῦ εὐδοκοῦντος. Εἰς Θεὸν λοιπὸν ἔχοντας ἀφιερωμένας ὅλας μου τὰς
ἐλπίδας καὶ ἐπευχόμενος ἐκ βάθους ψυχῆς νὰ ἀξιωθῶ αὐτὴν τὴν ἐφετῇν μοι
ἐντροφῆσιν ἐπ' ἀγαθῷ διαρκέστερον, ὅταν ἡ θεία του Προνοία εὐδοκήσῃ,
15 περιορίζω ἤδη ὅλην μου τὴν εὐχαρίστησιν εἰς τὸ νὰ σᾶς συγχαρῶ πανοικί
καὶ νὰ ἐνώσω τὰς ἀπὸ καρδίας ἐπευχάς μου μετ' τὴν ἔφεσιν ὅλης τῆς συγγε-
νείας, προσμένοντας ἐφεξῆς τὴν ἐπανάληψιν τοῦ σκοπομένου πρὸς τελειο-
τέραν ἀντάμωσιν.

Εὐρίσκομαι, φίλε, πλουτισμένος μετ' μίαν τερπνοτάτην συνέχειαν γραμ-
20 μάτων σας ἀπὸ Βιέννης, πρὸ τοῦ κινημοῦ σας, εἰς τὰ ὁποῖα ἔως τῶρα δὲν
ἔλαβα εὐκαιρίαν νὰ ἀποκριθῶ ἀπὸ ἐνοχλητικὰ καὶ δυσάρεστα ἐμπόδια. Τὰ
πρὸ τοῦ ἐσχάτου ἀπὸ Λιβουρνο τρία, σημειωμένα τὸ μὲν ἀπὸ 8, τὸ δὲ ἀπὸ
15, καὶ τὸ τελευταῖον ἀπὸ 26 Ἀπριλίου, ἔφθασαν, τὰ μὲν πρῶτα δύο εἰς αὐτάς
τὰς ἀρχὰς τῆς μετοικίσεώς μου, καὶ ἀκολούθως μιᾶς γενικῆς ἀκαταστασίας
25 καὶ ἀνωμαλίας τῆς νέας κατοικίας μου, ὥστε οὔτε τόπον, οὔτε τρόπον, οὔτε
καιρὸν εἶχα νὰ πιάσω κοινῶν μόνος ὢν καὶ ἐπιστατῶν εἰς τὴν διάταξιν τῶν
κατ' οἶκον, ἢ ὁποία ἔγινε δυσκολωτέρα καὶ ἀγογότερα διὰ τὴν κακοπίστως
καὶ δολίως δυστροπίαν τοῦ σπιτονοικοεῦ (sic) πραγματευομένου αἰσχρο-
κερδῶς τὴν ἦν ὡς πρὸς ξένον ἐπέθετε ἀνιδεήτητα τῶν τοπικῶν ἐθίμων καὶ
30 οἰκιακῶν δικαιωμάτων. Τὸ δὲ τελευταῖον λαβὼν καὶ εἰδοποιηθεὶς ὁρητῶς τὸν
ἀπὸ Βιέννης κινημὸν σας, ἐνῶ ἄρχησα νὰ βάλλω ὅπως οὖν εἰς τάξιν τὰ οἰκια-
κά, ἔστοχάσθην νὰ ἀναβάλω καὶ τὰς εἰς τὰς πρὸ αὐτοῦ ἀποκρισεις μου, ἕως
νὰ λάβω τὴν ἐντέαν εἰδησιν τοῦ εἰς Λιβουρνον αἰσίον κατενοδίου σας, τὴν
ὁποῖαν θεία εὐδοκία καὶ ἔλαβον κατὰ τὴν ἔφεσίν μου διὰ τοῦ ἀπὸ 16 τοῦ λή-
35 γοντος ἀδελφικοῦ σας.

Ἐν τούτοις πᾶσι, φίλε, εἴτε ἀπὸ τοὺς πολλοὺς καὶ ἐνοχλητικοὺς κόπους
τῆς μετοικίσεως, εἴτε ἀπὸ μίαν ἀπεριόριστον καὶ ἀνερμήνευτον ἀτμοσφαιρι-
F. 1^ν κὴν ἀκαταστασίαν τοῦ καιροῦ, ἢ ὁποία πρὸ ἐνός || ἡδὴ μηνὸς ἐπικρατεῖ εἰς
τὴν ἀγγίστροφον καὶ ἄστατον εὐκρασίαν τοῦ Παρισίου, οἱ στομαχικοὶ πόνοι
40 ἐπῆλθον πρὸ μερικῶν ἤδη ἡμερῶν, καὶ μετ' καταθλίβουν κατὰ συνέχειαν. Ἡ
ἐπάνοδος ἔγινε μετὰ πρῶτην δοκιμὴν ὅπου ἔκαμα παίροντας τὸ νερόν τοῦ
Σεδλέτζ, καὶ ὁ ἔκτοτε ἐρεθισμὸς τῶν ἐντοσθίων μετ' ἐμποδίζει κατὰ τὸ παρὸν
νὰ μεταχειρισθῶ αὐθις τὰ ὑγιεινὰ χάπια τοῦ περιφήμου Φράνκ, τὰ ὁποῖα
προλαβόντως μεγάλως μετ' ὠφέλησαν. Ἐλπίζω δὲ μετ' οὐ πολὺ νὰ ἐφθηνσχάσῃ
45 καὶ αὐτὴ ἡ περίοδος καὶ ὁ Θεὸς βοηθός.

Διὰ τοῦ αὐτοῦ λοιπὸν 8 Ἀπριλίου σημειωμένου ἔλαβον τὰ ἐν αὐτῷ περι-
κλειόμενα δύο γράμματα, τὸ μὲν παρὰ τοῦ κοινοῦ φίλου Δούκα, πρὸς ὃν στο-
χάζομαι ὅτι περὶ τῆς εἶναι ἢ ἀποκρισις, ὡς ἀποκριτικοῦ ὄντος τοῦ γράμματος,
ὅπερ — ἔστω μεταξύ μας — καὶ διόλου ἀσήμαντον· τὸ δὲ παρὰ τοῦ μεγάλου

- 50 Γραμματικοῦ κυρίου Βαλέτα κατὰ προσταγὴν τοῦ ὑψηλ(οῦ) αὐθ(έντου) πρὸς θεραπείαν τῆς ἀνησυχίας τῆς ψυχῆς μου, πρὸς ὃν καὶ ἀπεκρίθην προχθὲς συντομώτατα μὲ ὅλην τὴν προσήκουσαν ἰλαρότητα καὶ ἄκραν ἡσυχίαν ψυχῆς, διευθύνας τὸ γράμμα πρὸς τὸν φίλον ἀδελφὸν εἰς Βιέννην, πρὸς ὃν ἔστειλα ἐνταυτῷ καὶ τὰ ἴσα τῆς πρὸς τὸν Πατριάρχ(ην)
- 55 προσφωνητικῆς μου ἐπιστολῆς, καὶ τῆς Πατριαρχικῆς ἐπιστολῆς, μὲ ἓνα ἀνάλογον πρόλογον, ὥς ἐκ μέρους τοῦ Ἐκδότου διὰ τὰ ἐκδοθῶν εἰς τὴν Καλλιόπην, καὶ εἴθε ὁ ἐπιστάτης τῆς ἐκδόσεως νὰ μὴ παραβλέψῃ καὶ εἰς ταῦτα καμμίαν δόσμορπον ἀκρωτηρίασιν, καθὼς ἠκολούθησεν εἰς πολλὰς φράσεις τῶν προλαβόντως Ἑρμολογικῶν, τῶν ὁποίων εἰς πολλὰ μέρη ἡλιούθη ἡ
- 60 μορφή τῆς φράσεως. Κατόπιν θέλω στείλει ἐν εἴδει συνεχείας καὶ τὸ ἴσον τῆς πρὸς τὸν πρῶν Κωνστ(αντίνου) πόλ(εως) ἐπιστολῆς μου, καὶ τῆς πατριαρχικῆς του ἀποκρίσεως, ἡ ὁποία εἶναι ἀξιολογωτάτη καὶ ἔμμουσος, καθὼς θέλετε τὸ πληροφορηθῆ ἀπὸ τὸ ἀντίγραφον ὅπου περικλείω ἐν τῷ παρόντι πρὸς εὐχαρίστησίν σας. Αὐτὸ τὸ ἀντίγραφον ἠμπορεῖτε, φίλε, ἀφοῦ τὸ ἀνα-
- 65 γνώσετε — καί, ἂν ἀγαπᾶτε, ἀντιγράψετε — νὰ τὸ στείλετε πρὸς τὸν φίλον ἀδελφὸν εἰς Βιέννην, διὰ τὰ μὲ γλυτώσετε ἀπὸ δευτέρου τοῦ ὁμοίου ἀντιγραφῆν, ἐπειδὴ τῇ ἀληθείᾳ τὰ γράμματα μὲ σκοτώνουν, καὶ εἰσέτι δὲν ἠμπορῶ νὰ κατορθώσω νὰ εὗρω ἓνα ἀντιγραφέα.

- Εἰς δὲ τὸ βον φιλικόν σας 15 Ἀπριλίου σημειωμένον, περιείχετο ἡ
- 70 πατριαρχικὴ ἐπιστολή, τὴν ὁποίαν τῷ ὄντι ἠμποροῦμεν νὰ θεωρήσωμεν ὡς ἓνα οὐράνιον κεραυνὸν ἐξολοθρευτικὸν τῆς ὀλεθρίου φατρίας. Ἐδῶ παρεξάλισε τὰ πνεύματα τῶν Κοραζομένων διαδοθεῖσα ἐκ μόνης ἀκοῆς ἀπὸ τὸν ἓνα εἰς τὸν ἄλλον, καθ' ὅτι ἐγὼ οὔτε τὴν ἔδειξα, οὔτε τὴν ἐκοινολόγησα εἰς κανένα προσποιοῦμενος — ὁμολογῶ τὴν ἀλήθειαν — ἄκραν ἀδιαφορίαν, ἀλλ' ἰδοὺ τί
- 75 ἐμεταχειρίσθην γνωρίζοντας τὸν διαλεκτικὸν ζῆλον τοῦ Πατᾶ μας πρὸς αὐτὸν μόνον ἐν προσχήματι οἰκειότητος ἐμπιστοσύνης τὴν ἐξεμυστηρεῖσθην. Ἐνθουσιάσθη ὁ σεβάσμιος πατὴρ. Διὰ τὰ θέλω ἔτι μᾶλλον τὴν ἔμφυτον του ροπήν τὸν παρεκάλεσα νὰ μὴ εἰπῇ εἰς κανένα τίποτε. Τί τὸ ἐκ τούτου; Μετὰ εἰκοσιτέσσαρες ὥρας ὅλη ἡ σπεῖρα τῆς Κοραϊκῆς φατρίας εὐρέθη ὡς ἐκ σπιν-
- 80 θήρος ἡλεκτρικοῦ ἐν ἀκαρεῖ διαδεδομένον ἀνεστατωμένῃ. Οἱ κύριοι Σακελ(άριοι) ἀμέσως τὸ ἔμαθον καὶ ὡς φίλοι ἐπερωτοῦσαν τὸν προστυχόντα ἂν τὴν εἶδε, μὴ καταδεχόμενοι νὰ μὲ παρενοχλήσων μὲ ἄμεσον ἐρώτησιν. Ἦλθε τέλος πάντων ὁ ὑπονότατος, ἀλλὰ φρονιμώτατος Πολυχροναδῆς φίλος ἐκ φίλων, καὶ περιστρέφων ἔνθεν κἀκεῖθεν τὴν ὁμιλίαν μοι ἔδωκε λαβὴν νὰ τῷ
- 85 ἀποδείξω πραγματικῶς ὅτι ὡς πρὸς φίλον ἐμπιστενόμενος ἐκμυστηρεύομαι πρὸς ἴδιον του εὐχαρίστησιν τὴν ἔνδειξιν τῆς ἐπιστολῆς, τὴν ὁποίαν καὶ ἀναγνώσας μὲ ἐπίστασιν ἐξεστόμισε συγκαταβατικῶς τὸ πολλὰ καλὴ, ἐφ' ᾧ ἐπέφερα καὶ ἐγὼ εὐγνωμόνως τὸ π ο λ λ ᾶ τ ᾶ ἔ τ η. Νοστιμώτατη εἶναι
- 89 τῷ ὄντι, φίλε, ἡ ἀθλία των καταστάσις. Τὰ γενικώτερα συνδῶρα ἤδη συγκρο-

- F. 2^τ τοῦνται εἰς τὴν παρα||προσβείαν τοῦ Μάνου καὶ εἰς τὴν συνέλευσιν τῶν ἀπὸ Πίζαν ἐλθόντων ἐκλάμπρον περιηγητῶν, ὧν ὁ μὲν ἐκλαμπρότατος Πεῖζάλης, χαριέστατος νέος, καὶ ἐνταντῷ ὡραιότατος, πολλὰ ὀλίγον τὸν κόφτει διὰ ὅσα δὲν παραστήνουν φυσικὰς ὡραιότητας, ὁ δὲ σοβαρότατος Μπάνος περιορίζοντας ἐν στήθεσιν ὅλην τὴν ἀπεριόριστον σοφίαν μιᾷς παγκοσμίου μαθήσεως
 95 ἔχει ὅλην τὴν δύναμιν τοῦ νὰ κρίνῃ καὶ οὐδόλως χρεῖαν τοῦ νὰ ἀκούῃ ἢ νὰ ἐξετάζῃ. Πολλάκις παρεμπίπτω εἰς αὐτὴν τὴν συνέλευσιν ὥς ἐν αὐθιπόστατον συμβεβηκός, ἐπειδὴ μὲ ἐτίμησαν ἅπαξ καὶ δις μὲ ἐννοϊκῇ τῶν βίζιταν, ἀλλὰ τότε ἡ ὁμιλία ἀλλάζει, καὶ εἰς ἀπλῶς ἀστείότητας μετατρέπεται. Εἰς αὐτὴν λοιπὸν τὴν κατάστασιν τῶν πραγμάτων ἐν εἰλικρινείᾳ σᾶς πληροφοροῦ,
 100 φίλε, ὅτι τῷ ὄντι ἀνησυχίαν δοκιμᾶω διὰ τὴν ἀκουσίον ἀργοπορίαν τῆς ἐκδόσεως τοῦ Β' τόμου, ὁ ὁποῖος ἐλπίζω νὰ τοὺς ἀποσβολώσῃ διόλου. Ἀλλὰ τί ποιητέον; Ἡ ὑγεία μου παντελῶς δὲν μὲ βοηθεῖ· ἀμέσως ὅπου γράφω περισσότερον ἀπὸ μισὴν ὥραν, οἱ πόνοι τοῦ ἥπατος ἀρχίζουν θανασίμως νὰ μὲ ἐνοχλοῦν καὶ εἶμαι ὑποχρεωμένος νὰ διακόψω καὶ γράψιμον καὶ ἀνάγνωσιν.
 105 Αὐτὰς τὰς γλυκυτάτας ἀπογορεύσεις ὅπου ὁ ἐγκάρδιος πόθος μοὶ ὑπαγορεύει μὲ ὅλην τὴν ψυχικὴν εὐχαρίστησιν ὅπου δοκιμᾶω καθ' ὅτι γράφω ὥς συνομιλῶν μαζί σας, οὐκ ἦντον ἐνασχολῶ πολλάκις τρεῖς καὶ τέσσαρες ἡμέρας νὰ τὰς περατώσω. Ἀλλ' ὁ Θεὸς βοηθὸς καὶ δὲν ἀπανδίζω.

- Εἶδα καὶ τὴν περὶ ὁμοιοίας καὶ εὐταξίας διατριβὴν τοῦ μαρκεζου Πονότη,
 110 ὅστις πονοῦει Κοραϊσμοῦ. Γράφει ὅμως ἄριστα, καὶ τοσοῦτον μᾶλλον, καθ' ὅσον εἰς τὸ αὐτὸ φύλλον τῆς Καλλιόπης εὐρισκομένη ἡ πνευματικὴ διδασκαλία τοῦ διδασκάλου Δούκα, ἀποστίλβει ἐκ παραβολῆς μὲ τὴν τελείαν εὐδειαν τῶν ἰδεῶν τῆς τὴν χρωματικὴν τοῦλάχιστον πολυτέλειαν τῶν ἰδεῶν τοῦ Πονότη. Τοῦτος εἶτε καλὰ, εἶτε κακὰ, κἀτι λέγει, ὁ ἄλλος οὔτε λέγει, οὔτε ἐννοεῖ.
 115 Ποῖον ἔθνος, ἢ ποῖον αἰῶνος, ἢ ποῖον εἶδους φιλόλογος, ἢ φιλόσοφος, ἢ δημηγόρος εἶτε ποτὲ πρὸς τὸ ἔθνος του νὰ ἀδιαφορῇ ἐξ ὀλοκλήρου διὰ τὴν πάτριον καὶ ἐθνικὴν του διάλεκτον; — καὶ μάλιστα ἀφοῦ τὸ ἔθνος ὅλο καὶ σὺν αὐτῷ οἱ ξένοι ἡξέρουον τὰ ὅσα αὐτὸς ὁ ἴδιος ἔκαμεν, ἔπαθεν καὶ ἐπείστη δι' αὐτὸ τοῦτο τὸ τῆς κοινῆς συζητήσεως ὑποκείμενον; Κατασχύνει τῷ ὄντι,
 120 φίλε, νὰ βλέπῃ τινὰς ἀνδριάντας λόγων γεμνοὺς πάντῃ ἐγκεφάλῳ ὥς τὸ παρ' Αἰσώπῳ τῆς ἀλουποῦς μορμολύκειον, καὶ ἀληθινὰ μὲ δίκαιόν του ἡμπορεῖ νὰ εἰπῇ «ὦ ! οἷα κεφαλῇ, καὶ ἐγκέφαλον οὐκ ἔχει !» Περὶ δὲ τοῦ Πονότη βλέπει τινὰς, ὥς εἶπον, ὅτι ὁ ἄνθρωπος παραστήνει τοῦλάχιστον διὰ τῶν λόγων του μίαν θετικὴν ὁπωσδήποτε ἰδέαν. Ὅθεν ἔχω σκοπὸν νὰ γράφω
 125 πρὸς τὴν Καλλιόπην ἀνωνόμως μίαν ἐπιστολὴν διὰ νὰ τῷ παραστήσω θετικώτερον τὸν περὶ τοῦ σεβασμίου μας φίλου Πατρινοῦ παραλογισμόν του. Ἀμποτε ὅμως νὰ μὴ προλάβῃ καμμία συνηθισμένη ἐκείθεν ἀπειρολογία καὶ ἀνατρέψῃ τὸ ὅλον τοῦ σχεδιάσματος ! Α propros, ἐνθυμεῖσθε τὴν πρὸς ἐμὲ ἐπιστολὴν τοῦ Πατριάρχου τῶν Ἱεροσολύμων; Διαβάστε τώρα μὲ ἐπίστασιν

130 καὶ τὸν λόγον τοῦ Δούκα καὶ θέλετε εἰπεῖ ὡσαύτως «καλὴ μέρα, Γιάννη, κοινὰ σπέρνω!» Ἀπὸ τὰ τοιαῦτα ἐμεγάλωσαν τὰ κέρατα τοῦ Κοραΐσμου, ἀπὸ τῶν ὁποίων τὰς προσκρούσεις αἰσθάνεται, ἂν δὲν ἐνθυμᾶται, τί ἔπαθεν ὁ ἥδη ἀδιαφορίαν παραινῶν καὶ κύριος οἶδε τί ἐμελλεν εἰσεῖτι νὰ πάθῃ ἂν τὸ θηρίον τῆς φατρίας δὲν εἶχε δαμασθῇ. Τὸν εἰς Νεάπολιν Ἀριστείδην ἀγνωστῶς
 135 διόλυν· τὸ ὄνομά του μόνον μὲ ξυπάζει ὡς ἐμετικόν. Περὶ δὲ τῶν καθ' ἡμᾶς ἰδιαιτέρων προσμένω τὰς ἐν καιρῷ εἰδήσεις σας ἐπιμένων ἀποφασιστικῶς, ἣν διδῶ Θεός, εἰς τὴν ἔκβασιν τοῦ ἐλπιζομένου.

Τὸ δὲ ἀπὸ Βιέννης ἔσχατον σημειωμένον 26 Ἀπριλίου μοι ἀνήγγειλε
 139 τὸν ἐκεῖθεν αἴσιον μυσυμόν σας. ||

F. 2^v 31. — Πρὸ τοῦ νὰ σᾶς ἀποκριθῶ ἰδιαιτέρως ἐπρόλαβα τὰς εἰδήσεις μου
 πρὸς τὸν κοινὸν πατέρα καὶ φίλον κύριον Πατρυνὸν πρὸς κοινὴν εὐχαρίστησιν. Ἡ ἐπὶ τοσοῦτον ἀργοπορία τῆς Πατριαρχικῆς ἐπιστολῆς δὲν μοι φαίνεται, φίλε, ἀπλοῦν ἀποτέλεσμα νοηρότητος ἢ λήθης. Ἀρκεῖ τὸ ὅτι ὁ ἀποστείλας φίλος δὲν ἐξηγεῖ οὐδὲ πιθανολογεῖ τὰ αἷτια διὰ τὰ συμπεράνωμεν ὅτι καὶ
 145 αὐτὸς ὁ ἴδιος ἴσως νὰ μὴν εἶναι ἀμέτοχος τῆς φατριαστικῆς ἐπιρροίας, καθ' ἣν ἡ ἐπιστολὴ ἐμποδίσθη ἐπὶ τοσοῦτον. Ἴσως ἴσως καὶ ὁ ἐνθερμος κατὰ διαδοχὴν προστάτης τῆς φατρίας, ὁ κύριος Μιχ. Βασιλ(εῖον) νὰ μὴν ὑστερήθῃ τῆς κατὰ τοῦτο γνησίας ἀθρότητος. Ἀλλ' ἄς χαίρωνται τὰς δολιοσυγίας του. Θέλετε ἰδεῖ εἰς τὸν πρόλογον πῶς ἀναφέρεται αὐτὴ ἡ ἀργοπορία εἰς τὴν ἰδίαν
 150 τῶν φατριαστῶν κατασχίνην, καὶ ἐλπίζω νὰ σᾶς ἀρέσῃ ἡ ἔκθεσις. Περὶ δὲ τοῦ μαρκεζὸν Πονότη σᾶς ἔγραφα ἀνωτέρω τὸν σκοπὸν μου. Καὶ ἐπ' αὐτῷ τοῦτῳ δὲν ἄφησα ἐκ πλαγίων τὸν χαχάμπασιν νὰ κολασθῇ καταχαιρόμενος τὴν συνεργίαν τῶν ἀποστόλων του. Ὁ ἐκ Ζαγορίου Πολυχρονιάδης, ὡς ἄλλος ἐξ Ἀριμαθείας Ἰωσήφ, κρυφὸς ὁπαδός, φανερός ἀδιάφορος μοι ἐξήτησε
 155 τὸ φύλλον τῆς Καλλιόπης. Μετὰ προθυμίας τὸ ἐδάνεισα. Ὅταν μοι τὸ ἐπέστρεψεν ἦτον συντροφευμένος μὲ τὸν πλέον κτηνώδη ξυλαπόστολον, κάποιον Χοιστόδουλον, καὶ ἐγχειριζόντάς μοι τὸ φύλλον ἤρχισε φιλικῶς νὰ ὑπερεκθειάζῃ καὶ τὴν φράσιν καὶ τὴν ἔκθεσιν καὶ τὴν λογικὴν τοῦ Μαρκέζου. Ἐγὼ καὶ μὲ ἄκραν ἐμπιστοσύνην ὡς πρὸς πιστὸν φίλον ἐκμυστηρευόμενος καὶ τὰ
 160 μεταξὺ μας ἐν οἴκῳ λεγόμενα ὡς καλῆς πίστεως δειγμάτων διαμαρτυρούμενος τῷ ἀπεκρίθ(ην), μὴ τόσα, φίλε! Ἡ φράσις τοῦ κυρίου μαρκέζου εἶναι διόλυν Κοραϊκῇ. Ἐνδέχεται νὰ σοὶ ἀρέσῃ, ἀλλ' ὁ σὺ θαυμάζεις, τοῦθ' ἐτέροισι γέλως. Ἡ ἔκθεσις του εἶναι πάντῃ ξενικῇ. Καὶ τοῦτο διὰ χάριν τοῦ ξενολογισμοῦ ἠμπορεῖ νὰ σᾶς ἀρέσῃ, ἀλλ' οἱ γνησίως οἰκεῖοι εἰς τὰ γνησίως οἰκεῖα ἀρέ-
 165 σκονται. Περὶ δὲ τῆς λογικῆς του δὲν ἠξέθρω ἂν διόλυν ἐξέχασες τὴν λογικὴν καὶ διὰ τοῦτο μὲ φιλοσοφικὸν πνεῦμα περὶ αὐτῆς ὁμιλεῖς, τὸ ὁποῖον δὲν τὸ παραξευένουμαι. Ὁ Κοραῆς διδάσκει περὶ ρητορικῆς ἐνῶ ὁμολογεῖ ὅτι ρητορικὴν δὲν ἐγυμνάσθη. Κρίνει, ἀνακρίνει καὶ κατακρίνει ὅλους τοὺς γραμματικούς, ἐνῶ μᾶς πιστοποιεῖ ὅτι ἐξέχασεν, ἢ κατὰ τὴν γλῶσσάν του λησμο-

- 170 νησε τοὺς γραμματικούς. Ἡξεύρω ὁμως ὅτι ὁ ἀπλοῦστερος ἄνθρωπος τὸν ἀπλοῦστερον ὁρθὸν λόγον κατὰ φυσικὴν ἀπλουσίαν ροπὴν ἐξακολουθῶντας δὲν ἤμπορεῖ νὰ εἰπῇ ἐνταυτῷ ὅτι κακὰ ἔκαμεν ὁ Κοραῖς ὁποῦ ἔγραψε τέτοιον γράμμα, ἀλλὰ κακὰ ἔκαμεν ὁ Πατριὸς ὁποῦ τὸ ἐκοινολόγησεν. Ἄν ὁ πρῶτος ἔκαμε κακὰ, ὁ βος ὁμολογουμένως ἔκαμε καλὰ ὁποῦ παρέστησε τὴν κακο-
- 175 τροπίαν τοῦ πρώτου καὶ τὴν ἀθρότητα τοῦ ἑαυτοῦ του. — Ἄλλ' ἔπρεπε ὡς φίλος ἐκείνου μὲν νὰ ἐλέγξῃ, τὸ δὲ γράμμα του νὰ μὴ τὸ κοινολογήσῃ. — Ἄλλ' ὅταν ὁ αὐτὸς φίλος τὰ ὅσα πρὸς ἔβριν τοῦ φίλου τῷ γράφει μὲ ἐλεγκτικὸν τρόπον ἀσχέτου δεσποτισμοῦ εἰς ἰδιαίτερον γράμμα, καὶ μετὰ τὴν ἰδιαίτεράν τοῦ φίλου ἀποκρισὶν καὶ ἀπολογία, κοινολογεῖ τοὺς ἰδίους ἐλέγχους, τὰς
- 180 ἰδίας κατηγορίας πρὸς δημόσιον ἐξουθένησιν καὶ τοῦ φίλου καὶ τῶν φίλων τοῦ φίλου, τότε ὁ φίλος τί ἔπρεπε νὰ κάμῃ; Νὰ ἀντιλέξῃ εἰς τὰ κοινολογηθέντα χωρὶς νὰ κοινολογήσῃ τὰ ἰδιαίτερος γραφόμενα. Δηλαδή νὰ ἔμβῃ εἰς δημόσιον πόλεμον καθ' ἑνὸς ἀνωνόμου ψευδοκατηγόρου, χωρὶς νὰ παραστήσῃ τὸν κατήγορον. Δηλαδή νὰ φανῇ τρελλὸς καὶ ταραχοποιὸς εἰς τὸ κοινόν,
- 185 μὴ θέλοντας νὰ παραστήσῃ εἰς τὸ κοινόν τὸν ἀληθῶς παραφρονοῦντα ψευδοκατήγορον! Αὐτὸ τὸ εἶδος τῆς λογικῆς ποῖος σᾶς τὸ ἐδίδαξε; Ποῖος σᾶς ἔδωκεν αὐτὸ τὸ ὑπέρτατον προνόμιον τοῦ νὰ λέγετε, νὰ γράφετε, νὰ ὀβριζέτε, νὰ κατηγόητε, νὰ ἐξουθενήτε καὶ κρυφὰ καὶ φανερά καὶ ὀνομαστὶ καὶ προσωπικῶς, ἁμέσως καὶ ἐμμέσως ἀντιφερόμενοι, καὶ οἱ ἐλευθῶς ἀλλὰ ἀφειδῶς ἐκ μέρους
- 190 σᾶς κατασπαράττομενοι νὰ μὴν ἔχουν οὐδ' ἀπλῶς τὸ δικαίωμα νὰ παραστήσουν εἰς τὸν κόσμον, ὅτι σεῖς εἴσθε οἱ κατασπαράττοντες! Καὶ κομμάτι διάκρισις, φίλε! — Ἄλλ' ἡ εὐγενεία σου ἔχεις ἄδικον νὰ κατηγοῦς τὸν μαρξέζον, ἐνῷ ἐκεῖνος μὲ τόσῃν ἔμφασιν σὲ ἐπαινεῖ. . . — Καὶ τόσον μὲ θαρρεῖς, φίλε, χα-
- F. 3^τ μερπῇ καὶ οὐτιδανὸν || ὥστε νὰ ἐπαίρωμαι εἰς τοὺς ἐπαινους τῶν ξένων, ἣ νὰ
- 195 θαυμάζωμαι ἀπὸ τὰς δυσφημίας τῶν ἐναντίων; Ἄν τοιοῦτον μὲ ὑποθέτης, ὀλίγον μὲ γνωρίζεις. Νομίζεις ὅτι ἂν ὁ Bailly de Balla μὲ εἶχεν ἐπαινέσῃ διὰ νὰ ἐξουθενήσῃ τὸ γένος μου ὅτι τὸν τοιοῦτον ἐπαινον ἤθελα τὸν ἔχει καύχημά μου; Ἡ ὑποθέτεις ὅτι ἀπὸ ἔχθραν προσωπικὴν μέφομαι τοῦ Ἐνὸς τὸ ἀτόπημα καὶ ὑπερασπίζομαι τοῦ ἄλλου τὸ ἐντιμον δικαιολόγημα; Τὰ
- 200 πράγματα, φίλε, ἐξ αὐτῶν τῶν πραγμάτων κρίνονται καὶ ὄχι ἐκ τῶν φρονημάτων. . . Διέκοψε λοιπὸν εἰς τοῦτο τὴν ὁμιλίαν προφασίζόμενος ὅτι εἶναι ἔξωρας, καὶ φιλικῶς διεχωρίσθημεν. Εἶμαι ὁμως πληροφορημένος ὅτι αὐτὴ ἡ κακὸς τρόπος ἐκ μέρους μου ὁμιλία θέλει συγχίσει τὰς ἀθῶας ἀγοὰς τοῦ σεβασμί(ου) γέροντος, καὶ θέλει πληρώσει τὴν αἰσθητικὴν του καρδίαν αὐτὴ ἡ ἀνε-
- 205 θεματισμένη πικρὰ ἀλήθεια. Δὲν τοὺς ἀφίνομεν ὁμως ν' ἀγιάσουν χωρὶς νὰ ξεπαγιάσουν, ἂν ὁ Θεὸς μᾶς χαρίσῃ ὑγείαν. Ὅθεν μεγάλο δίκαιον ἔχουν νὰ καταχαίρωνται ὁσάκις μαρθάνουν τὴν συνέχειαν τῶν ἡπαιτικῶν μου πόνων. Ἄλλ' ἔχει ὁ Θεός.

Δὲν πρέπει τάχα, φίλε, νὰ παραξευθεύητε ἀκούοντες νὰ προσκλαίωμεν

210 ἀπὸ πόνους ἡπατικὸν καὶ ἐνταυτῷ βλέποντες μίαν τοσαύτην γραφικὴν ἀπε-
ραντολογίαν ; Ὅχι, φίλε ! Μὴ παραξενεθῆτε. Ἡ τελεία ἀγάπη ὑπερῶν
κάθε πόνου καὶ σὰς πληροφορῶ ἐπ' αὐτῇ τῇ ἀκραίᾳ φιλίᾳ ὅτι αὐτῇ τῇ ὥρᾳ
τὸ μὲν χεῖρ κινεῖ τὸν κάλαμον, ὁ δὲ σφοδρὸς πόνος ὅλα μοὶ συγκινεῖ τὰ ἐντό-
σθια. Ὑποφέρω γράφων καὶ γράφων παρηγοροῦμαι.

215 Τὰ τοῦ Τζαλίκολου διακό(σια) φο(άγκα) καὶ τὰ ἑκατὸν πενήντα τοῦ
Σκούφου ἐξ ἀποφάσεως πρέπει νὰ περάσουν εἰς τὰ δίπτυχα τῆς Παλιγγενεσίας.
Τζαλιὰ ἀπὸ τὸν ἕνα καὶ γερακόσκουφες ἀπὸ τὸν ἄλλον ἔχομεν νὰ ἐλπίσωμεν.

Χθὲς ἐξ ἀπροόπτου ἦλθε πρὸς ἐμὲ ὁ Fournier ἐρωτῶντάς με ἂν ἔχω
εἰδήσεις παρὰ τοῦ Τιπάλδου· τῷ ἀπεκρί(θην) ὅτι ἀμέσως ἀπὸ τὸν Τιπάλδου
220 δὲν ἔχω οὐδ' ἀπλῶς χαιρετισμόν, οἱ ἀπὸ Βιένναν ὅμως φίλοι μου μὲ εἰδοποίησαν
ὅτι σὰς ἔμβασαν τὰς 3200 fr. καὶ ἀποροῦν πῶς ἔως τώρα δὲν ἔλαβον ἐκ μέρους
σου καμμίαν ἀποστολήν. Ἀπὸ τὰς μασημένας ὁμως καὶ ἀλλοπροσάλλους
ἀποκρίσεις του ἐσυμπέρανα ὅτι ὁ νέος οὔτε τὰ ἐδῶ χρέη τοῦ Τιπάλδου ἐπλή-
ρωσεν ἔως τώρα, οὔτε καμμίαν ἀγορὰν τῶν παραγγελιῶν του ἔκαμεν, ἀλλὰ
225 βαστᾷ τὰ ἄσπρα ἔως οὐ νὰ λάβῃ παρὰ τοῦ Τιπάλδου ἀπόκρισιν περὶ ἐνός —
ὥς λέγει — ὑποκειμένου τὸ ὅποιον ἔχοντας νὰ λαμβάνῃ παρὰ τοῦ Τιπάλδου
τῷ ἔγραφε δις καὶ τρίς καὶ προσμένει τὰς ἀποκρίσεις του. Πολλὰ ὑποπτεύομαι
ὅτι τὰ ἄσπρα αὐτὰ ἐνδέχεται νὰ μπερδευθοῦν, καὶ λυποῦμαι βλέποντας ἐνταυτῷ
ἄλλους δανειστάς του καὶ τῷ ὄντι εὐεργέτας του νὰ μὴ λαμβάνουν ἐκ μέρους
230 του οὐδ' ἀπλῶς σημεῖον ἐνθυμήσεως.

Τέλος πάντων ἔλαβα σήμερον τὸν Ἡφαιστίωνα ἀπὸ τὸν βιβλιοδέτην
λαμπρότατα χρυσοδεμένον καὶ ἀκούρευτον καὶ αὔριον σὺν Θεῷ τὸν στέλλω
πρὸς τὸν Renouard διὰ νὰ σὰς σταλθῇ εἰς Βιένναν.

Τὴν δὲ Αἰνεϊάδα καὶ τὰ Γεωργικὰ τοῦ Εὐγενίου, καθὼς καὶ τὸν Βυρέννιον,
235 ὅταν τὰ λάβετε, θέλετε τὰ διενθῆναι πρὸς τὸν φίλον κύ(ριον) Πατριόν, ὅπου
Θεοῦ συναρμονιζόμενον ἔχει νὰ γίνῃ ὀλίγον κατ' ὀλίγον ὅλη μου ἡ παρακαταθήκη.
Τὸ περισσεῦον σῶμα δυσκόλως ἠμποροῦμεν νὰ τὸ περάσωμεν ἐδῶ. Μ' ὅλον
τοῦτο, ὅταν θετικῶς μοὶ γράψετε θέλω τὸ προβάλλει πρὸς τὸν Renouard καὶ
θέλω σὰς εἰδοποιήσῃ. Ἡ πώλησις τῶν τοιούτων εἰς Βιένναν μοὶ φαίνεται
240 εὐκολωτέρα, καθ' ὅτι περισσότεροι οἱ ἐκεῖ ἐπιζητοῦντες τὰ τοιαῦτα. Τὸν
γρὸν τοῦ Ρουσιάδου δὲν τὸν ἔλαβα. Ὅθεν καὶ ἐσχάτως ἔγραφα τῷ ἀδελφῷ
νὰ μοὶ τὸν στείλῃ εἰς φύλλα μὲ τὰς ἐφημερίδας. Καὶ ταῦτα πρὸς ἀπόκρισιν
τῶν ἀπὸ Βιέννας. ||

F.3^v Εἰς δὲ τὸ ἀπὸ Λιβούργου πολυπλόκτον μοι ἀδελφικόν σας 16 τοῦ ἡδῆ
245 λήξαντος σημειωμένου ἀπαντοῦντες διπλασιάζω ὅλην μου τὴν εὐχαρίστησιν
ἐπιφέρων τοὺς ἐκ ψυχῆς καὶ καρδίας ἀσπασμούς, καὶ τὰς συγχαρητικὰς μου
προσσησεις πρὸς τε τὴν εὐγενεῖαν σας καὶ πρὸς τὴν παμφιλτάτην σας κυρίαν
Ἑλένην, καὶ ἀκολούθως εἰς ὅλην τὴν πολυέραστόν μοι συγγένειαν, γλυκοφι-
λῶντας πρὸ πάντων τὸν φίλτατον Γεωργάκην μας, τὸν ὅποιον καὶ ἐπεύχομαι

250 ἐν καιρῷ νὰ ἐναγκαλισθῶ αὐτοπροσώπως κατὰ τὸν ἐγκάρδιον πόθον μου. Σᾶς παρακαλῶ δὲ νὰ δεχθῆτε καὶ τὰς ἐκ μέρους τοῦ Ἀχιλλεύος μου ταπεινὰ προσκυνήσεις, καὶ εὐχαριστίας διὰ τὴν ἔνδειξιν τῆς πρὸς αὐτὸν εὐνοίας.

Ἐκ τῶν προγραφέντων λοιπὸν πρὸς τὸν ἐνδοικώτατον φίλον κύριον) Πατρινὸν ἐπληροφορήθητε τὰ μελετούμενα περὶ τῶν κατ' ἐμέ. Ἦδη δὲ ὡς
255 ἐκ κοινοῦ θέλετε πληροφορηθῆ τὰς σκέψεις μου ἀπὸ τοῦ πρὸς τὴν εὐγενείαν του ἀποκριτικὸν μου. Μένει τώρα νὰ ἀξιωθῶ καὶ τῆς ἐκ μέρους σας ἐφετῆς μοι πληροφορίας, καθ' ἣν ἀμοιβαίως νὰ διευθετήσω τὸ ὅλον τοῦ σχεδίου μου τῶν κατ' ἐμέ.

Ὅτι εἰς τὴν παροῦσαν συγκίνησιν καὶ ἀνησυχίαν τῶν δημοσίων πνευμάτων,
260 καὶ εἰς τὴν ἐξ αὐτῶν σύγκρουσιν καὶ διαφωνίαν τῶν διοικητικῶν συστημάτων, ἢ Τοσκάναν πρὸ πάντων ὅλων παραστήνῃ, μὲ κάθε ἐνδεχομένην πιθανολογίαν, μίαν πρόσופן διαρκεστέρως ἡσυχίας καὶ εὐνομίας εἶναι ὅσον τὸ κατ' ἐμὲ ἔξω πάσης ἀμφιβολίας. Τὰ ἔκτακτα καὶ ἀπροσδόκητα συμβεβηκότα εἶναι καὶ πρὸς τὴν γενικὴν φορὰν τῶν πραγμάτων ἀπεριόριστα, καὶ ὡς πρὸς τὸ διορα-
265 τικὸν τοῦ ἀνθρώπινου νοὸς ἀκατανόητα. Εἰς αὐτὰ ὅμως οὔτε σκέψις ἐμφιλοχωρεῖ, οὔτε προμῆθεια ἐπιδέχεται. Ἡ μόνη φέρονσα φορὰ συμφέρει τὸν ἀνθρώπον μὲ τὰ πράγματα, καὶ ὁ προσεκτικώτερος πολιτικὸς συμπεριφέρεται μὲ τὰ πράγματα. Κατὰ τὴν γενικωτέραν λοιπὸν θεωρίαν, καὶ ἡ τοπικὴ θέσις, καὶ ἡ πολιτικὴ σχέσις, καὶ ἡ ἠθικὴ διάθεσις τῆς Ἑτρουρίας ἐγγυᾶται μίαν
270 ἀτάραχον στάσιν, καὶ ἀκολούθως εὐτυχεστέραν κατάστασιν εἰς τὸν ἐπαπειλούμενον θόρυβον τῶν κοινῶν περιστάσεων. Ἡ ἐκλογὴ λοιπὸν πρὸς κατοίκησιν τελειοτέραν τοῦ τόπου αὐτοῦ μοι φαίνεται καὶ ἠθικῶς, καὶ πολιτικῶς καὶ ἴσως ἴσως ἐμπορικῶς ἀρμοδιωτέρα. Ἄς προσθέσωμεν ἤδη εἰς τὴν φυσικὴν τοῦ κλίματος γλυκύτητα, καὶ τὴν ὑγιεινότεραν τοῦ ἀέρος εὐκρασίαν, καὶ
275 ὅσπερον ἀπὸ ὅλα τὰ πρὸ πάντων ὅλων χαριέστερον τὴν μεταξὺ οἰκείων καὶ συγγενῶν συζῶιαν. Αὐτὰ ὅλα ἐνωμένα θέλγουν τὴν καρδίαν μου, φίλε, καὶ ἐπιμένω σταθερῶς εἰς τὸν σκοπὸν μου προσμένοντάς μ' ὅλον τοῦτο τὴν πληροφορίαν τῆς ἀποφάσεώς σας. Ὁ Ἀχιλλεύς μου συνέλαβεν ἀνδρῶς μίαν ὑποψίαν τῆς τοιαύτης ἀποφάσεως καὶ ἀπὸ πολλὰ μακριά, ὡς ἐκ γενετῆς
280 Παρισιᾶνος, ἄφησε νὰ διαγνωσθῇ ἡ κατὰ τοῦτο δυσαρέσκειά του, μὴν ἔχοντάς ὅμως εἰσέτι καμμίαν βετικὴν λαβὴν δὲν ἡμπορεῖ νὰ σχηματίσῃ κανένα εἶδος συλλογισμοῦ, καὶ ἡ ἔμφυτός του εἰς ταξίδι ροπὴ θέλει νικήσῃ ἐν καιρῷ Θεοῦ εὐδοκούντος τὴν φυσικὴν εἰς τὸν τόπον τῆς γεννήσεώς του προσκόλλησιν. Ἡ θεία Πρόνοια νὰ οἰκονομήσῃ ἐπ' ἀγαθῷ τὰ μελετούμενα, καὶ νὰ μᾶς
285 ἀξιώσει νὰ ἀνταμωθοῦμε μὲ ὕψιν.

Προσμένω τὰς πρὸ τοῦ κινήμου σας ἀδελφικὰς εἰδήσεις, ἐν αἷς καὶ τὴν συνέχειαν τῶν ἀπὸ Ρούμελην διαδιδόμενων, τὰ ὅποια ἐκοινολογήθησαν καὶ ἐδῶ, καὶ τὰ θεωρῶ κατὰ πολλοὺς λόγους περιέργα. Ἐμαθα δὲ ἐσχάτως ὅτι ὁ Ἀλὴ Ἀλεξ(ανδρείας) ἔστειλεν εἰς Κωνσ(αντινούπο)λιν δύο ταχυδρόμους

290 πρὸς τὸν ἐκεῖ καπουκεχαγιάν του, καὶ συμπεραίνεται ὅτι προβάλλει συμβιβασμόν. Ὁ χρηματοφίλος χαρακτήρ τοῦ Ἀνακτος ὧν γνωστός, ἐνδεχόμενον εἶναι τὸ ὅλον τοῦ δράματος νὰ διαλυθῇ μὲ ἄσπρα. Ἀς ἰδοῦμεν τὸ τέλος.

Ὁ διὰ βίον εἰλικρινής σας φίλος

Παν. Κοδρικᾶς

10

F. 1^r <Εἰς> Λιβουῖνον — Πρὸς τὸν Κύριον Δημήτριον Ποστολάκαν

Παρίσι 3 Ἰουλίον Ν. 1820

Φίλε μοι ἐπέρασσε!

Αἱ ἡδονικαὶ τρυφαὶ τῆς χαριεστάτης Ἐτρονρίας καὶ ἡ τετριπνοτάτη ἀπό-
5 λανσις τῶν γλυνκντάτων φίλων καὶ συγγενῶν, σᾶς ἔκαμαν νὰ ξεχάσετε, ἢ τοῦ-
λάχιστον νὰ παραβλέψετε διόλου τὸν εἰς τὸν δαίδαλον τῆς Γαλλίας ἀπομονω-
μένον φίλον σας, καὶ νὰ τὸν ἀφήσετε δύο ἡδὴ περίπου μῆνας ἐξ ὀλοκλήρου
ἐστερημένον τῶν χαροποιῶν σας εἰδήσεων. Εἰς τὸ ἀπὸ 27 Ἀπριλίου ἐκτε-
ταμένον ἀδελφικόν μου εἰσέτι ἀποκρίσεως δὲν ἤξιώθην, καὶ ὡς φαίνεται ἢ
10 ἔκτασίς του σᾶς ἀπενάρκωσεν ὡς ἡ θεωρία ἐνὸς ἀχανοῦς πελάγους. Μὰ
τοῦλάχιστον μίαν ἀπλῶς λέξιν δηλωτικὴν τῆς ὑπὲρ πάν ἄλλο εὐκατίας μοι
πανοικὶ ὑγείας σας, ἦτον ἀμύχανον νὰ μοὶ σημειώσετε; Ὁ κοινὸς πατήρ καὶ
φίλος κὺρ - Ἀλέξανδρος πῶς ἠμπόρεσε νὰ παραβλέψῃ εἰς τοσοῦτον τὸν φίλον
του; Ὅθεν καὶ ἐγὼ διὰ νὰ τὸν τιμωρήσω, δὲν τὸν ξεχωρίζω τελείως ἀπὸ τὴν
15 εὐγενεῖαν σου — τί γλυνκντάτη τιμωρία, μὰ τὸν πρέπει! — ἀλλὰ δι' ἐνὸς καὶ
τοῦ αὐτοῦ γράμματος τοὺς γλυνκασπάζομαι ἐνταῦτῳ καὶ τοὺς δύο, καὶ ἃς
πληρώσῃ ἡ εὐγενεῖα του σάν καλὸς πραγματευτὴς τῆς πόστας τὰ ἔξοδα. Σᾶς
πληροφορῶ μ' ὅλον τοῦτο — χωρὶς χωρατῶν καὶ διάχνειν κατὰ τοὺς Ἑρμο-
λόγους — ὅτι ἡ τόσον διεξοδική σιωπὴ σας δὲν εἶναι παντελῶς νόστιμος,
20 καὶ προσμένω ἡμέρα τῇ ἡμέρα νὰ ἀξιωθῶ τὴν λύσιν της πρὸς ἡσυχίαν καὶ
χαροποιήσιν μου.

Ἀπὸ τὸ ἔσχατον γράμμα τοῦ φίλου ἀδελφοῦ ἀπὸ Βιένναν, 21 Ἰουνίου
σημειωμένον, εἰδοποιήθην τὴν ἐφετὴν μοι ὑγείαν σας καὶ τὴν σὺν Θεῷ περὶ
τὰ μέσα, ἢ καὶ τέλη τοῦ τρέχοντος, μελετουμένην ἐπιστροφὴν σας, τὴν ὅποιαν
25 καὶ ἐπεύχομαι κατὰ πάντα αἴσιον. Σᾶς ἐρωτῶ ὅμως ἂν σᾶς φαίνεται νόστι-
μον νὰ λαμβάνω διὰ Βιέννας τὰς ἀπὸ Λιβουῖνον εἰδήσεις σας. Τὸ νοστιμώ-
τερον δὲ εἶναι ὅπου κατ' ἀντίστροφον λόγον ἐγὼ στέλλω εἰς Λιβουῖνον τὰ διὰ
Βιένναν ἔγγραφα μου. Καὶ τοιαύτη εἶναι τοῦ κόσμου ἡ παλινδρομος κυκλο-
φορία.

30 Εὐρίσχετε ἐν τῷ παρόντι περικλεισμένην τὴν ὀφειλομένην σεμνοτάτην
ἀπάντησιν εἰς τὴν σοφωτάτην παραινετικὴν ἐπιστολήν τοῦ λογιωτάτου μου-

κέζου κυρίου Βασιλείου Πονότη, ἡ ὁποία δὲν ἐκτείνεται, εἰμὴ εἰς δύο μόνον κόλλες ὁλόκληρες. "Ἄς χαίρεται ἐκεῖνος ὅπου ἔχει νὰ πληρώσῃ τῆς πόστας
 F. 1^ν τὰ ἔξοδα. Ἐμένα με || ἐκόστισεν ἄπειρον κόπον καὶ μάλιστα ἡ ὀλεθρία ἀντι-
 35 γραφή. Μ' ὅλον τοῦτο ἡ ὑγεία μου, χάρις τῷ Θεῷ, ἀφ' ὅτου ἀρχισαν οἱ ζέστες πηγαίνει κάλλιστα καὶ ἂν ἡ στέρησις τῶν γραμμάτων σας δὲν με ἐπείραζεν, ὁ κόπος αὐτὸς ὅλος ἤθελε μοι φανῇ ἓνας τερπνὸς χαριεντισμός. "Ὅταν ἡ καρδιά εἶναι εὐχαριστημένη ὁ κόπος τοῦ στήθους καὶ ὁ πόνος τοῦ στομάχου καταν-
 40 τοῦν ἀνεπαίσθητοι, καὶ ἰδοὺ ἡ ἀπόδειξις. Κατακουρασμένος ἀπὸ τὴν ἀντι- γραφὴν ἄρχισα νὰ σᾶς γράφω, καὶ κύριος οἶδε πότε ἔχω νὰ παύσω. Ἐν τοσούτῳ ἐλπίζω νὰ σᾶς ἀρέσῃ ὁ κόπος μου καί, ἂν τῷ ὄντι ἡ ἐλπίς μου δὲν ἀποτοχῇ, θέλετε λάβει τὴν φροντίδα νὰ στείλετε τὸ πρωτότυπον εἰς Βιένναν διὰ νὰ ἐκδοθῇ εἰς τὴν Καλλιόπην.

Αἱ τελευταῖαι ἐφημερίδες Καλ(ιόπη) καὶ Λ(όγιος) Ἐ(ρμῆς) τῆς 15
 45 Ἰουνίου μοι ἐστάλθησαν με 3 φρ(άγκα) ἔξοδα πόστας. Ἐξέτασα εἰς τὴν ἐδῶ πόστα πῶθεν προῆλθεν αὐτὴ ἡ ἀσυνήθιστος ἀπαίτησις, ἐνῷ ἔως τώρα διὰ τὰ αὐτὰ φύλλα δὲν ἐπλήρωσα εἰμὴ τέσσαρα ἢ πέντε σολδία καὶ πολλάκις οὐδέν. Ἡ διοίκησις τῆς πόστας μοι ἀπεκρίθη ὅτι ὁ ἀπόδεσμος δὲν ἦτον ἀπε-
 50 λεύθερος. "Ὅθεν γράφω περὶ τούτου καὶ τῷ εἰς Βιένναν φίλῳ ἀδελφῷ καὶ ἂν τὸ λάθος εἶναι τῆς εὐγενείας του, μένει νὰ πληρώσῃ τὰ τρία φρ(άγκα) καὶ νὰ διορθώσῃ τὸ σφάλμα του.

Δὲν ἠξέυρω ἂν ἐννοίσθητε νὰ στείλετε τὸ ἀντίγραφον τῆς ἐπιστολῆς τοῦ πατριάρχου πρὶν Κωνσ(αντίνου)πόλ(εως). Ὁ φίλος ἀδελφὸς δὲν μοι ἀναφέρει περὶ τούτου καὶ μὴ τὸ ἀμελήσατε. Ἀσπαζόμενός σας δὲ καὶ αὖθις
 55 ἔξ ὅλης ψυχῆς ἀμφοτέροισ, πενθερὸν καὶ γαμβρὸν, ἀκριβεστάτους φίλους μου, σᾶς παρακαλῶ νὰ δεχθῇτε τὰς προσκυνήσεις τοῦ Ἀχιλλέως, τὰς ὁποίας ὁμοῦ με τὰς ἐδικὰς μου νὰ τὰς προσφέρετε εἰς τὴν περιπόθητόν μοι φαμίλιάν σας καὶ ἰδιαζόντως τῇ παμφιλτάτῃ σας κυρίᾳ Ἐλένῃ, ἧς τὸν χαριτωμένον καὶ πολυέραστόν μοι Γεωργάκην ἐκ καρδίας γλυκασπάζομαι. Μένω διὰ βίον
 60 ὁ εἰλικρινὴς σας φίλος
 Παν. Κωδικιάς

(Ἐνω δεξιᾷ τοῦ φύλλου 1^ν, διὰ χειρὸς Δ. Ποστολάκα :) 20 Ἰουλίου Ν. Ἀπεκρίθη ἀπὸ Λιβόρον.

11

F. 1^τ

Πρὸς τὸν κύριον Δημήτριον Ποστολάκαν

Παρίσι 14 Ἰουλίου 1820

Ἐπέραστέ μοι φίλε!

"Ἄς ἔχῃ δόξαν ὁ Κύριος ὅτι ἡ τόση διεξοδικὴ σιωπὴ σας προῆλθεν ἀπὸ
 5 λάθος πόστας τὸ ὁποῖον ἐπροξένησεν ἡ ἐκ μέρους μου ἀπροσεξία. Τῇ ἀλη-

θεία καὶ ἐγὼ εὐρίσκουμουν εἰς τὴν αὐτὴν ἀπορίαν μὴν ἡξέροντας πλέον τί νὰ στοχασθῶ διὰ τὴν τόσῃν ἀργοπορίαν τῶν ἐφετῶν μοι εἰδήσεων. Ἀπέδιδα τὸ αἷτιον πρὸς εὐχαρίστησιν καὶ ἡσυχίαν τῆς καρδίας μου εἰς περιδιαβάσεις καὶ ἐντρυνφῆσεις τῶν περίεξ Λιβουρνο καὶ Πίζας, μὰ ὕστερον ἀπ' ὅλους αὐτοὺς 10 τοὺς ὑποθετικούς λόγους ὅλον ἔμνησκεν ἓνα τι κενὸν εἰς τὴν καρδίαν μου, τὸ ὅποιον δὲν ἠμποροῦσε νὰ ἀναπληρώσῃ καμμία πρόφασις. Ἄς ἔχῃ δόξαν ὁ Κύριος ὅπου ὅλη αὐτὴ ἡ ἀνησυχία διελθῇ διὰ τοῦ ἀπὸ 29 τοῦ παρελθόντος ἀποκριτικοῦ σας, τὸ ὅποιον μυριάκις κατεφίλησα ὡς μίαν οὐράνιον παρηγορίαν. Ἐν τοσούτῳ ἠμπορῶ κιόλας νὰ κανχηθῶ ὅτι καὶ σᾶς ἐνίκησα, καθ' ὅτι 15 δὲν ἐπρόσμενα, καθὼς ἡ εὐγενεία σας, νὰ λάβω πρῶτον τὰ ἀποκριτικά σας καὶ ὕστερα νὰ ἀντεπιστεῖλω, ἀλλ' ἐν τῷ μεταξὺ ὅλης τῆς ἀνησυχίας μου σᾶς ἔγραφα τὸ προλαβόν μου, παραπονούμενος μὲν διὰ τὴν ἀργοπορίαν τῶν ἀποκρισέων σας, ἀναγγέλλοντας δὲ πρὸς χαροποίησίν σας τὴν θεία εὐδοκίᾳ ἐπὶ τὸ κρεῖττον πρόοδον τῆς ὑγείας μου, ἡ ὁποία καὶ διαρκεῖ. Εἰς αὐτὸ περιέ- 20 κλεια καὶ τὴν ἀπάντησιν πρὸς τὸν σοφολογιώτατον μαρκέζον κύριον Πονό-την διὰ νὰ θεωρήσετε, καὶ ἂν τὴν ἐγκρίνετε, καθὼς καὶ ἐλπίζω, νὰ τὴν στεί-λετε εἰς τὴν Καλλιόπην νὰ ἐκδοθῇ. Εἰς αὐτὴν, φίλε, τὴν ἀπάντησιν δὲν ἔχομεν καὶ οἱ δύο μας ἀμοιβαίως νὰ θαυμάσωμεν ἄλλο τι, εἰμὶ τὰ ἀκατανόητα ἀπο-τελέσματα μιᾶς εὐδιαθέτου συμπαθείας, δι' ἧς καὶ τὰ φρονήματα καὶ τὰ δια- 25 νοήματα καὶ αὐτὰ τὰ αἰσθήματα ἀποβαίνουν κοινὰ εἰς δύο ἀμοιβαίως συνδε-δεμένας ψυχάς. Παρατηρῶ μὲ τρυφεράν συναισθήσιν ὅτι καὶ αἱ λέξεις καὶ αἱ ἔννοιαι τῆς ἐκθέσεως ὅπου ἔκαμε εἶναι αὐταὶ αἱ ἴδιαι ὅπου εἰς τὸ γράμμα σας μοι σημειοῖτε νὰ κάμω, ὥστε ἓνας ἀνίδεος αὐτῆς τῆς εὐδιαθέτου συμπα-θείας, ἡ ὁποία καταντᾷ μία τελεία σύμπτωσις, ἠμπορεῖ πιθανώτατα νὰ ὑπο- 30 θέσῃ ὅτι ἡ ἐγὼ ἐδιάρβασα τὸ γράμμα σας πρὸ τοῦ νὰ ἐκθέσω τὴν ἀπάντησιν, ἡ ἡ εὐγενεία σας ἀνεγνώσατε τὴν ἀπάντησιν πρὸ τοῦ νὰ γράψετε τὸ γράμμα

F. 1^ν σας. || Συναισθάνεσθε, φίλε, πόσον χαροποιὰ εἶναι εἰς μίαν αἰσθητικὴν ψυχὴν τὰ τοιαῦτα συμπτώματα.

Γνωρίζω, φίλε, καὶ δὲν ἔχω χρεῖαν νὰ σᾶς εὐχαριστήσω μὲ λόγους πόσον 35 ἐννοιάζεσθε διὰ τὴν ὑγείαν μου. Σᾶς πληροφοροῦ ὁμως ὅτι καμμία ἐκ μέρους μου ὑπερβολὴ δὲν ἀνέτρεπε τὰ τῆς θεραπείας. Ἡ σκέψις, ἠμπορῶ νὰ τὸ εἰπῶ ἀδυστάκτως, ἡ σκέψις τῶν ἱατρῶν ἦτον ἐσφαλμένη, καὶ ἡ μετὰ μεγάλης προ-σοχῆς ἰδιαίτερα μου παρατήρησις καὶ ἐκλογὴ ἡ καὶ ἀποβολὴ τῶν ἱατρικῶν μὲ διέσωσεν, ἔως ὅτου ἡ μεταβολὴ τοῦ καιροῦ συνετέλεσεν οὐσιωδῶς εἰς τὴν 40 θεραπείαν. Τὴν ἀποδίδω ἐν ταῦτῳ καὶ εἰς τὴν ἀλλαγὴν τῆς κατοικίας, καὶ γνωρίζω ἤδη ἐκ πείρας ὅτι εἰς τὸ ὑγιότατον κλίμα τοῦ Παρισίου θανάσιμος εἶναι ἡ ἐν ἐπιπέδῳ κατώγειος κατοικία, μὲ ὅλας τὰς πολνεξόδους προφυλάξεις ὅπου ἤθελε κάμει τινάς. Ἡ τωρινή μου κατοικία εἶναι ἀπ' ἄκρον εἰς ἄκρον διαφορετικὴ. Εἶναι ὑψηλὴ εἰς τρίτον πάτωμα, χαριεστάτη, ἀερική καὶ ἀνοι- 45 κτόχαρος. Ὅθεν ὑποφέρω καὶ τὰς δυσαιρέστους ἀχρεϊότητας τοῦ οἴκου-

ροῦ, καὶ τὴν ὑπερβολὴν τοῦ ἐνοικίου. Αἰσθάνομαι ὅμως μίαν ἄκραν καλυτέ-
 ρευσιν τῆς ὑγείας μου. Τὸ γράψιμον μὲ σκοτώνει. Μὰ τί ποιητέον; Ἐγὼ ἀπε-
 φάσισα νὰ ἐκδώσω καὶ τὸν β' τόμον διὰ νὰ ἐλευθερωθῶ ἀπ' αὐτὸ τὸ πρὸς
 τὸ κοινὸν χρέος, τὸ ὅποιον μοὶ ἀφαιρεῖ κάθε ἡσυχίαν καὶ ἄνεσιν. Ὑποθέσετε
 50 ὅ,τι θέλετε. Ἐγὼ μὲ τελείαν διάχυσιν ψυχῆς σὰς πληροφοροῦ ὅτι ὡς προαι-
 σθανόμενος ἀναβολὴν εἰς τὴν ἐκτέλεσιν τοῦ συμφώνως σκοποῦ μας ἔκαμα
 ἀμοιβαίως τὴν ἀπόφασιν τῆς ἐκδόσεως ἐν τῷ μεταξὺ αὐτῆς τῆς ἀναβολῆς, ἕως
 οὗ Θεοῦ συναιρουμένου νὰ μᾶς ὁδηγήσων τὰ πράγματα. Ἀντιγραφέα οὔτε
 καλόν, οὔτε ἀνάποδον, δὲν ἠμπόρεσα ἕως τώρα νὰ ἐπιτύχω. Ὑπὲρ τὰ διακό-
 55 σια φρ(άγκα) ἔχω ἀπὸ τὴν ἡμέραν τῆς μετοικησέως μου ἕως τώρα μοιρα-
 σμένα, δανεικὰ καὶ ἀνεπίστροφα, εἰς τοὺς ἐδῶ δευτερόκλητους, καὶ κανέναν ἐξ
 αὐτῶν δὲν καταδέχεται νὰ γίνῃ ἀντιγραφεύς, διὰ νὰ κερδίσῃ μὲ τὸν κόπον
 του ἐκεῖνο ὅπου ὡς ζητιάνος προκρίνει νὰ ἀπολαύσῃ. Ἀντιγράφω λοιπὸν
 μόνος. Βάλτε ὅμως μὲ τὸν νοῦν σας πόσον ἀργότατα προχωρεῖ αὐτὴ ἡ ἀντι-
 60 γραφή, διὰ τὴν ὁποίαν πολλάκις περνᾷ μία ὁλόκληρος ἑβδομάς, χωρὶς νὰ εἶρω
 καιρὸν νὰ γράφω μίαν ἀράδα. Ὡστε εἰς τοῦ Ἀχιλλέως τὸ στάδιον προχωρῶ
 μὲ βήματα χελώνας. Ἐλπίζω μ' ὅλον τοῦτο διὰ μιᾶς συνεχοῦς ἐπιμονῆς νὰ
 φθάσω εἰς ἔκβασιν καὶ ὁ Θεὸς βοηθός. Εἰς αὐτὴν τὴν ἀντιγραφὴν προσέχω
 νὰ μὴ παραβιάσω τὸν ἑαυτόν μου καὶ ἀποφεύγω προσεκτικῶς τὴν στενο-
 65 χωρίαν, καθ' ὅτι εἰς τοὺς προλαβόντας κόπους ἡ στενοχωρία μᾶλλον παρὰ ἡ
 κόουρσις μὲ κατεδάμαζε, καὶ ἐξ αὐτῆς ἐπειράχθη τόσον καιρῶς ἡ σφαλερὰ
 ὑγεία τοῦ σώματός μου. Ἐπικαλοῦμαι τὰς εὐχὰς σας καὶ τὰς γλυκυτάτας
 παρηγορίας σας.

Ὅταν ἄρχισα νὰ γράφω τὸ παρὸν ἐμέτρησα τὴν ἔκτασιν τῶν ὑποθέσεων
 70 καὶ ὄχι τὴν ἔφεσιν τῶν διαθέσεων. Ὅθεν ἔκοψα τὴν κόλλαν ὑποθέτοντας ὅτι
 τὸ ἓνα φύλλον μὲ ἀρκεῖ. Ἴδου ὅμως καὶ βον διὰ τὴν συνέχειαν, καὶ κύριος
 οἶδεν ἂν δὲν καταντήσω καὶ εἰς γον. Ὅθεν ὑπομονή, φίλε. ||

F. 2^r Δὲν ἠξέυρω ἂν τὸ παρὸν μου σὰς προσβάσῃ εἰς Λιβουνο. Προκρίνω ὅμως
 νὰ τὸ διενθύνω ἐκεῖ, καὶ ἂν προλάβῃ ὁ κινημὸς σας, ὁ κοινὸς πατὴρ καὶ φίλος
 75 κερ - Ἀλέξανδρος θέλει τὸ διενθετήσῃ, καὶ ἐγὼ κερδίζω τὸ νὰ λάβω συντο-
 μώτερα τὴν ἀπόκρισιν τῆς ἀποστολῆς του.

Χθὲς ἔστειλα εἰς Βιένναν εἰς τὸν φίλον ἀδελφὸν ἓνα μικρὸν πρόλογον μὲ
 ἀντίγραφον τῆς ἐκ μέρους μου ἐπιστολῆς πρὸς τὸν πρῶν Κωνστ(αντίνου)πό-
 λ(εως) διὰ νὰ ἐκδοθῶν μὲ τὴν ἀποκριτικὴν ἐπιστολὴν τῆς ὁποίας τὸ ἴσον, ὡς
 80 μοὶ σημειοῖτε, ἔστειλατε αὐτόθεν. Αὐτὰ τῷ ὄντι, φίλε, εἶναι φρικτοὶ κεραυνοὶ
 διὰ τοὺς Κόρακας, οἱ ὅποιοι τώρα θριαμβοῦν διὰ τῶν περὶ τοὺς ἡγεμόνας
 Βλαχίας καὶ Πογδανίας συνηγόρων των. Ἀς χαίρωνται, μ' ὅλον τοῦτο οὐχ
 ἦττον ἐντρέπονται.

Κατ' αὐτὰς τὰς ἡμέρας ἔφθασαν ἐδῶ καὶ οἱ δύο ἀνεψιοὶ τοῦ ὑψηλοτάτου
 85 Αἰθέντου Βλαχίας συστημένοι διὰ μὲν τὴν χρηματικὴν καὶ πολιτικὴν ἐπι-

στασίαν πρὸς τὸν εὐγενέστατον Βαρόνον κύριον Σακελλάριον, διὰ δὲ τὴν παι-
 दाγωγικὴν προστασίαν πρὸς τὸν ἐξοχώτατον φιλόσοφον κύριον Κοραῆν. Αὐτοὶ
 ἦτον συντροφευμένοι μὲ δύο ψυχουίους τοῦ εἰς Βουκουρέστιον κυρίου Σακελ-
 90 λαρίου, καὶ ὁ ἐδῶ ἀδελφὸς του τὰ ἔβαλεν ὅλα σωρηδὸν εἰς τὸ παιδαγω-
 γεῖον τοῦ κυρίου Γκιλλέ, ὅπου καὶ ἐγὼ πτωχικώτατα ἔχω τὸν Ἀχιλλέα μου.
 Ἔως τώρα δὲν ἤξιώθην οὔτε νὰ τὰ ἰδῶ. Ἀλλ' οὔτε ὁ Ἀχιλλεύς, ὡς ἔμαθον,
 δὲν ἤξιώθη ἕως τώρα νὰ τὰ πλησιάσῃ, ἐπειδὴ ὁ Ἀχιλλεύς εἶναι εἰς τὴν κοινὴν
 τάξιν, αὐτὰ δὲ εἶναι ἔξω τῆς κλάσεως εἰς ἰδιαίτερα ἀνώγεα. Εἴθε νὰ εὐδοκι-
 μήσουν οἱ νέοι εἰς τὴν προκοπὴν των κατ' ἀναλογίαν τῶν ἐξόδων των. Ἐν
 95 τοσοῦτῳ ὁ μικρὸς Ἀχιλλεύς μας, ὁ ὁποῖος ἀνδρικώτατα καταφρονεῖ τὰς
 ἐντελεῖς μεγαλοπρεπείας τῶν συσχολαστῶν του, προετοιμάζεται γενναίως νὰ
 ἔμβῃ εἰς τὸν ἀγῶνα τοῦ βραβείου τῆς Βασιλικῆς σχολῆς ἐπὶ μαθηματικῶν
 πράξεων, καὶ σήμερον μοὶ ἐμήνυσεν ὅτι ἐψηφίσθη εἰς τῶν δέκα ἐκλεκτῶν διὰ
 τὸν ἀγῶνα. Ἐπικαλοῦμαι, φίλε, ἀπὸ καρδίας τὰς ἀδελφικὰς σας εὐχάς, καθὼς
 100 καὶ τὰς πατρικὰς εὐχάς τοῦ κοινοῦ πατρὸς καὶ φίλου κυρίου Πατρινοῦ διὰ
 τὰς ἐπ' ἀγαθῷ ἐκβάσεις του.

16. — Ἀπὸ τὰς ἀσχολίας διὰ τὴν παρῶστασιν εἰς τὴν καταγραφὴν τοῦ
 Ἀχιλλέως μας διέκοψα τὴν συνέχειαν μέχρι τῆς σήμερον, καὶ σήμερον βλέπω
 ὅτι ἡ συρροή τῶν πρὸς χαιρετισμὸν φίλων ὀλίγην εὐκαιρίαν ἔχει νὰ μοὶ ἀφήσῃ
 105 εἰς τὸ νὰ ἐξακολουθήσω τὴν συνέχειαν. Ἐν τοσοῦτῳ ὑποκλέπτοντας καιρὸν
 χρεωστῶ νὰ σὰς κοινολογήσω τὴν ἀπορίαν μὲ τὴν ὁποίαν εἶδα τὴν λαμπρὰν
 Καλλιόπην στολισμένην μὲ ὅλα τὰ λεπτοῦφанта πανιὰ τῆς ἀράχνης χωρὶς
 ἄλλο τι, εἰμὴ τὴν ἐπιστολήν, ἣ Δίπλωμα, τῆς Ποντιανιανῆς ἐταιρείας
 πρὸς τὸν φίλον Σταγευρίτην καὶ τὴν ἀπόκρισιν, ἣ Ἀπάντησιν τούτου
 110 πρὸς τὴν φιλόσοφον, φιλόανθρωπον καὶ πανσέβαστον
 ἐκείνην ἐταιρείαν. Ἡ εὐγενεία σας καὶ ἐγὼ, κατὰ τὴν ἐκ μέρους τοῦ φίλου
 ἀδελφοῦ πληροφορίαν, εἶχαμεν λόγον, μοὶ φαίνεται, νὰ ἐλπίσωμεν τοῦλάχισ-
 στον μεταξὺ τῶν Ἰστωῶν τῆς Ἀράχνης, καὶ τὴν ἔκδοσιν τῆς Πατριαρχικῆς
 ἐπιστολῆς, πρὸς διάλυσιν τοῦ ἐξ ἄμμου σχοινοῦ. Ἀλλ' ὡς φαίνεται τὰ τοι-
 115 αῦτα δευτέρα τῶν ἄλλων ἐγκρίνονται. Εἰς δὲ τὸ ἄρθρον τοῦ Λ(ογίου) Ἐ(ρμου)
 F. 2' εἶδα τὴν || πρὸς δόξαν καὶ κλέος τοῦ πανυπερσεβάστου Κοραῆ ἀθηντικὴν
 ἐπιστολήν τοῦ ἡγεμόνος τῆς Βλαχίας πρὸς σύστασιν τῶν ἀνεπιθίων του, τὰ
 ὁποῖα, κατὰ τὴν φιλοσοφικὴν γλῶσσαν τοῦ γράφοντος, εὐρίσκονται ἄξια τῆς
 ἀγάπης τοῦ φιλοσόφου διὰ τὴν φυσικὴν καὶ ἠθικὴν αὐτῶν εὐρυθμίαν —
 120 ὡς ἐξάμετροι, ὡς φαίνεται, στίχοι, ἣ λυρικά ποιήματα — ἄξια δὲ τῆς ἐπιστα-
 σίας του διὰ τὴν πολλὴν αὐτῶν ἀπειρίαν — ὥσάν νὰ ἦτον τὰ δυστυχῆ
 ἀναθρεμμένα εἰς τὰ Κανκάσια ὄρη — καὶ αὐτὰς τὰς Σκυθικὰς ἐκφράσεις
 τὰς ἀκούει ἡ δυστυχὴς Ἑλλάς ὡς ἀπὸ στόματος ἐνὸς ἡγεμόνος, τοῦ ὁποῖου
 ἡ φυσικὴ λεπτόνοια καὶ ἡ ἐκ νεότητος γύμνασις εἶχαν κατορθώσει εἰς τὰς
 125 ἐκφράσεις του τὴν εὐφράδειαν καὶ κομψότητα τῆς γλώσσης παραδειγμα-

τικήν. Ἡ Κορακιστική ὁμως φιλοσοφία διέφθειρε καὶ τὴν γλῶσσαν καὶ τὴν φράσιν τοῦ ἡγεμόνος. Ἄς χαίρωνται λοιπὸν ἐκεῖνοι μὲ τὴν πρόοδον τῶν κορακιστικῶν τους, ἡμεῖς δὲ ἄς λυπούμεθα διὰ τὸ λεπτότιστον ὕψος τῶν ἀραχνῶν μας.

- 130 17. — Ὡς προεῖδα, φίλε, οὕτως ἠκολούθησε. Χθὲς δὲν εὐκαίρησα νὰ τελειώσω τὸ παρὸν μου καὶ ἐπαναλαμβάνω σήμερον τὴν συνέχειαν. Τὸ Ἐγγειριδίον τοῦ Ἑφαιστιῶνος χρυσοδεμένον πολυτελῶς καὶ ἄκοπον ἐστάλη διὰ τῶν ἐδῶ κυρ(ίων) Renouard βιβλιοπώλων πρὸς τὸν εἰς Βιένναν Mr Schalbacher περὶ οὗ ἔγραφα τῷ φίλῳ ἀδελφῷ νὰ φροντίσῃ τὴν περιλαβὴν καὶ ἐλπίζω
135 σὺν Θεῷ εἰς τὴν ἐπιστροφὴν σας νὰ τὸ ἀπολαύσετε. Ἀδύνατον ἐστάθῃ ἕως τώρα νὰ ἐπιτύχῃ ἄλλο ἀντίτυπον διὰ τὸν ἐμαυτὸν μου, καὶ ὁ Renouard μὲ βεβαίῳ ὅτι τὸ αὐτὸ πάσχει καὶ ὁ ἴδιος. Σὰς περικλείω ἀντίγραφον τοῦ ἀποδεικτικῆς γράμματος τοῦ Renouard τοῦ ὁποῖον τὸ πρωτότυπον βαστῶ εἰς ἐνδειξιν τῆς δι' αὐτοῦ ἀποστολῆς. Τὴν τιμὴν τῆς ἀγορᾶς fr. 27 σὰς τὴν
140 προεσημείωσα. Τὰ ἔξοδα τοῦ δεσίματος ἀγνωσθ, καθ' ὅτι ὁ βιβλιοδέτης, πρὸς τὸν ὁποῖον καὶ ἕτερα χρεωστῶ δεσίματα ἴδια, δὲν μοὶ ἔφρεν εἰσέτι τὸν λογαριασμόν του.

Περὶ τῆς Βυζαντίδος δὲν ἔχω καμμίαν νεωτέραν εἶδησιν, καθ' ὅτι ἔκτοτε δὲν ἔκαμα πλέον κανένα κίνημα, τοῦτο μὲν διὰ νὰ μὴ δεῖξω προσπάθειαν ἐπὶ
145 ματαίῳ, τοῦτο δὲ καθ' ὅτι δὲν εἶχα οὔτε ἄλλον διορισμόν σας. Ἄν ἀγαπᾶτε ὁμως, θέλω ἐρευνήσῃ ἐκ νέου καὶ θέλω σὰς εἰδοποιήσῃ περὶ αὐτοῦ.

- Περὶ τῆς μεταφράσεως τῆς Αἰνεϊάδος καὶ τῶν Γεωργικῶν δὲν εἶναι
150 παρᾶξενον, φίλε, ἂν ἐπωλήθῃ 230 f. εἰς τὴν δημοσίαν πώλησιν Gillard. Εἰς μίαν δημόσιον πώλησιν ἡ συνορὴ τῶν ἀγοραστῶν ἀναβιβάζει πολλάκις ἐν βιβλίον
πολὺν ἐπέκεινα τῆς τιμῆς του, ὅταν ὁμως ἰδιαίτερος δοκιμάσῃ τις νὰ πωλήσῃ, τότε δὲν εὐρίσκει οὐδὲ τὸ ἥμισυ τῆς τεταγμένης τιμῆς καὶ πολλάκις οὐδὲ
τελειῶς ἀγοραστήν. Ὁ Renouard πρὸς δὲν ἐπρόβαλα περὶ τοῦ βιβλίου αὐτοῦ
μοὶ ἀπεκρί(θη), ὅτι δὲν ἠμπορεῖ νὰ προσδιορίσῃ τὴν τιμὴν εἰς τὴν ὁποίαν
ἐνδέχεται νὰ πωληθῇ τὸ βιβλίον αὐτό, συμπεραίνει ὁμως ὅτι ἐν σῶμα ἠμπο-
155 ρεῖ νὰ εὔρῃ τὴν χορσίν του εἰς Παρίσι καὶ ἐξ αὐτῆς τῆς ἀποκρίσεως γνωρίζεται ἡ προσπεποιημένη τῶν βιβλίων ἀδιαφορία ὅταν προβάλλῃ τινὰς τι πρὸς ἀγοράν. Ἐγὼ, καθὼς σὰς ἔγραφα, στοχάζομαι ὅτι ἡ πώλησις τῶν τοιούτων γίνεται εἰς Βιένναν καὶ εὐχερεστέρα καὶ ἀρμοδιωτέρα. ||

- F. 3^r Περὶ δὲ τῶν καθ' ἡμᾶς ἰδιατέρων, φίλε, καὶ ἐγὼ εὐρίσκομαι, ὥς εἶπον,
160 ἐκ συμπαθείας εἰς τὴν αὐτὴν περίστασιν μιᾶς ἀναγκαίας ἀναβολῆς τοῦ μελετουμένου, εἰς τὴν ὁποίαν συμπεραίνω ὅτι καὶ ἡ εὐγενεία σας καὶ ὁ φίλος κύ(ριος) Ἀλέξανδρος ὥς εἰλικρινεῖς φίλοι συνδιατίθεσθε. Τὸ κυριώτερον αἶτιον τῆς ἐνδιαθέτου προθυμίας, ὅπερ ἐστὶ ἡ προσωπικὴ μας ἀντάμωσις, κατὰ τὸ παρὸν ἀνεβλήθη. Ἡ ἐπὶ τὸ κρεῖττον μεταβολὴ τῆς ὑγείας μου δὲν μὲ παραβιάζει.
165 Τὰ μερίδια τῆς γαλλικῆς τραπέζης, τὰ ὁποῖα καλῇ τύχῃ δὲν τὰ ἐξέκαμα,

ἔφεραν μίαν μικρὰν πρόσδοον τοῦ μοιραστοῦ καὶ τῆς διανομῆς τῶν παραλειπομένων, ἣ ὅποια ἐλπίζομενον εἶναι νὰ μὴν προξενήσῃ κανένα ξεπεσμόν εἰς τὴν τιμὴν τῶν κεφ(αλαί)ων, ὥστε ἀφ' οὗ ἐλάβομεν ἀνὰ 30 f. τοῦ μοιρασμοῦ τῆς ἐξαμηνιαίας προσόδου καὶ ἀνὰ 202 τῆς διανομῆς τῶν παραλειπομένων, 170 χωριστὰ σφωζομένων τῶν κεφ(αλαί)ων, συμπεραίνεται πιθανῶς τῷ λόγῳ ὅτι ἡ τιμὴ ἔχει νὰ ἀνέβῃ εἰς τὰ 1400, ὥστε τὸ κέρδος γίνεται ἐπίσημον. Ὁ τῆς τρεχοῦσης ἐξαμηνιαίας μοιραστῆς πιθανολογεῖται πολλὰ ἐπικερδέστερος διὰ τὸ γεγονὸς δάνειον εἰς τὴν διοίκησιν, καὶ διὰ πολλὰς ἄλλας μελετουμένας συναλλαγματικὰς πράξεις τῶν δημοσίων ἐπιχειρήσεων. Ὁ ἐπιστάτης τῶν 175 μεριδίων μου, ὅστις εἶναι ὁ Σκιπίων Περιέ, ἄνθρωπος κατὰ πάντα εὐνύπολῃ-πτος, εἶναι ἐνταυτῷ καὶ ἓνας τῶν ἐφόρων τῆς Τραπεζῆς. Ὡς ἐξ αὐτῆς ἄρα τῆς πηγῆς ἀπαντῶ τὰ πρὸς ὀδηγίαν μου συμπεράσματα, καὶ εἰς αὐτοῦ τὴν φιλικὴν συμβουλὴν χρεωστῶ τὸ νὰ μὴ βιάσω τὴν πώλησιν, τῆς ὁποίας ἡ ἀναβολὴ μοι ἐπροξένησε τὸ κέρδος τῶν 232 f. ἀνὰ κάθε μεριδίον. Καὶ αὕτη λοιπὸν ἡ 180 πρὸς συμφέρον πράξις ἀπαιτεῖ ἀναβολήν. Ὅταν λοιπὸν διὰ τῆς ἐκβάσεως τῆς τελείας ἀλλαγῆς αὐτῶν τῶν μεριδίων ἤθελα κατορθώσῃ Θεοῦ συναιρουμένον νὰ συστήσω μίαν ἐτήσιον πρόσδοον πέντε ἢ ἐξ χιλιάδων φρ(άγκων), τότε ἀπολαμβάνοντες καὶ τὰ τοῦ διωρισμέν(ου) ἀπὸ τὸ μινιστέριον ἐτησίου, τὸ ὁποῖον συμπληροῦται εἰς 7440 f., ἐξ ὧν κατὰ τὸ παρὸν ἐκλείποντας κατὰ 185 νομικὴν διάταξιν 669 f. 50, τὰ ὅποια ἀναμφιβόλως τὸν ἐλευσόμενον χρόνον ἔπεται νὰ προστεθοῦν, κατορθώνω μίαν πρόσδοον 12, ἢ 13 χιλ(ιάδων) φρ(άγκων) τὸν χρόνον, μὲ τὰ ὅποια ὅσον καὶ ἂν εἶναι τὰ ἔξοδα ὑπέρογκα ἡμπορῶ νὰ ζήσω μὲ ἄνεσιν τιμῶς, καὶ ἐν τούτοις πᾶσιν ἡ πρόδοος τοῦ Ἀχιλλέως μου εἶναι καὶ πρέπει νὰ εἶναι τὸ πρῶτον θεώρημα τῶν μελετουμένων 190 μοι. Ἄν λοιπὸν εὐδοκήσῃ ὁ Θεὸς καὶ ἐπιτύχῃ ὁ νέος τοῦ βασιλικοῦ βραβεῖου ἐφέτος, ἡ ὑποδοχὴ του εἰς τὸ πολυτεχνικὸν σχολεῖον ἀποκαθίσταται τὸν ἐλευσόμενον χρόνον ἀναντίρρητος. Ἀναγκαιοτάτη λοιπὸν εἶναι καὶ κατὰ τοῦτο ἡ F. 3^ν μέχρι τοῦ ἐλευσομένου χρόνου || ἄφηνκτος ἀναβολή, καθ' ἣν καὶ τὴν ἔκδοσιν τοῦ Β' τόμου τοῦ συγγράμματός μου συμμετρῶ. Ἐν τῷ μεταξὺ ἐκεῖνῳ θέλω 195 ὀδηγηθῇ καὶ ἀπὸ τὰς ἀμοιβαίας εἰδοποιήσεως σας, καθ' ἃς συμφώνως ἔχοντες τὰς ἐλπίδας μας εἰς τὴν θεῖαν Πρόνοιαν θέλομεν συνδιατεθῇ ἀμοιβαίως εἰς τὴν ἐκτέλεσιν. Αὕτῃ ἡ ἀναβολὴ οὐχ ἦν καὶ πολιτικῶς μοι φαίνεται ἀναγκαιοτάτη πρὸς ἀρίστην διάταξιν τῶν καθ' ἡμᾶς.

Τὸ φοικτὸν δοκίμιον τῆς ἐνταῦθα δημοσίου ταραχῆς παρήγαγεν ἄριστον 200 ἀποτέλεσμα τὴν σταθερωτέραν σύστασιν τῆς διοικήσεως. Αἱ ὀχλοκρατικαὶ ὅμως ἀρχαὶ δὲν ἐξέλειψαν. Ὁ σπινθὴρ τῆς ἀναρχίας ἐμφωλεύει ὑπὸ τὴν αἰκί-νητον στάκην τῆς δημαγωγικῆς ἐστίας. Μία νέα σὺρα ἀστάτου κακοβον-λίας ἡμπορεῖ ἐνκολώτατα νὰ τὸν ἐξάψῃ καὶ ἡ πυρκαϊὰ ἡμπορεῖ νὰ καταντήσῃ ἄβυσσος. Ἡ Ἰταλία δὲν εἶναι ἐλευθερος ἀπὸ αὐτὸν τὸν γενικὸν βρασμόν τῆς 205 δημαγωγικῆς ἀνησυχίας. Ἀριστον μοι φαίνεται τὸ νὰ προσμενῶμεν μίαν

- ὁποιαδήποτε τῶν πνευμάτων στάσιν. Ὁ ἐλευσόμενος χρόνος εἰς πολλὰ θέλει
 μᾶς ὁδηγήσει καὶ ὁ Θεὸς βοηθός. Μεταξὺ τῶν κοινοτέρων καὶ μεγίστων θεω-
 ρημάτων δὲν πρέπει νὰ παραβλέψωμεν καὶ τὰ οἰκειότερα μικρότατα, τὰ ὁποῖα
 οὐχ ἥττον πρέπει νὰ τὰ προστοχασθῶμεν, καὶ μάλιστα ἐγώ, ὡς ἔγγιστα. Ἡ
 210 Πίζα τό γε νῦν ἔχον συμπεριέχει ὅλα τὰ ἐλαττώματα μιᾶς ἀκαταστάτου ἀποι-
 κίας, ἡ ὁποία χωρὶς καμμίαν κοινωνικὴν ἀνταμοιβὴν ἐπιβάλλει πολιτικὰ χρέη
 μιᾶς κατ' ἰδέαν ὑπαλληλίας, χωρὶς ἀπόλυσιν μιᾶς ἀνεξαρτήτου ἀδιαφορίας.
 Μὲ ἐννοεῖτε, φίλε, χωρὶς νὰ ἐξηγηθῶ πλατύτερον. Ἀρχιερεῖς, αἰθένται,
 ἄρχοντες καὶ φιλόσοφοι κατ' ἰδίαν μοιρασμένοι διὰ τὴν πολιτικὴν κοινωνίαν,
 215 καὶ ἐκ συστήματος ἐνωμένοι διὰ τὴν ὑπεροπτικὴν ὑπαλληλίαν, ἀποτελοῦν
 ἐξ ἀνάγκης ἓν ἀνάμοστον μεῖγμα μιᾶς ἀκαταλλήλου συντροφίας. Καλὸν λοιπὸν
 εἶναι νὰ προσμείνωμεν καὶ τὴν διάλυσιν, ἢ ἀποκατάστασιν αὐτῆς τῆς πολυ-
 εἰδοῦς ἀποικίας καὶ ἐπομένως νὰ πάρωμεν ἁρμοδίως τὰ μέτρα μας.
- Τελειώνω λοιπὸν τὸ ἀτέραντον τοῦτο γράμμα καὶ ἀσπαζόμενός σας ἐξ
 220 ὅλης ψυχῆς καὶ καρδίας σᾶς προσφέρω τὰς τρυφεράς προσκυνήσεις τοῦ Ἀχιλ-
 λέως μου, τὰς ὁποίας ὁμοῦ μὲ τὰς ἀπὸ καρδίας ἐδικὰς μου παρακαλῶ νὰ
 προσφέρετε τῇ παμφιλιάτῃ σας κυρίᾳ Ἑλένῃ, γλυκοφιλοῦντες ἐκ μέρους μου
 τὸν χαριτωμένον μας Γεωργάκην. Προσμένω μὲ ἀνυπομονησίαν τὰς εἰδήσεις
 σας καὶ μένω διὰ βίον

225

ὁ εἰλικρινής σας φίλος

Παν. Κωδρικᾶς

(Υ.Γ.) Περὶ τῶν ὑποθέσεων τοῦ φίλου Τιτάλδου δὲν ἔχω καμμίαν εἴδη-
 σιν τί ἀπέκαμεν ὁ Fournier, οὔτε τὸν εἶδα πλέον διὰ νὰ τὸν ὁμιλήσω.

12

F. 1^r Πρὸς τὸν ἑρασμιώτατόν μου φίλον Κύριον Δημήτριον Ποστολάκαν

Παρίσι 8 Αὐγούστου Ν. 1820

- Εἰς μὲν τὰ προλαβόντα φιλικὰ σας διὰ τοῦ πρὸ τούτου ἀδελφικοῦ μου
 ἀπεκρίθην εἰς πλάτος. Ἔλαβον ἤδη καὶ τὸ ἀπὸ 20 τοῦ παρελθόντος περιπό-
 5 θητόν μοι καὶ διττῶς ἐχάρην ἐξ αὐτοῦ διὰ τε τὴν ἐφετὴν μοι πανοικί ὑγίαν
 σας καὶ διὰ τὴν πρὸς καιρὸν ἀναβολὴν τοῦ μισευμοῦ σας. Καὶ τώρα καθ' ὅτι
 ὄχι μόνον ἐμένα ἀπέχοντα μὲ παρηγορεῖ τρόπον τινὰ μὲ τὴν ἰδέαν τοῦ ὅτι
 εὐρίσκεσθε εἰς ἓνα τόπον, τὸν ὁποῖον ἀρέσκομαι νὰ ἰδεάζομαι ὡς πατρίδα μου,
 ἀλλ' ἔτι μᾶλλον καθ' ὅτι χαροποιεῖ ὅλην τὴν πατρικὴν σας φανιλίαν μὲ τὴν
 10 παρουσίαν σας. Τὸ στοχάζομαι δὲ καὶ ἐνταῦθ' ἀλλιστον διὰ τὴν μετ' ἀνέ-
 σσεως ὁδοιοποιίαν, καθ' ὅτι αἱ μεγάλας ζέστες τοῦ Ἰουλίου καὶ Αὐγούστου
 εἶναι εἰς τὸν δρόμον ἀνυπόφοροι καὶ πειρακτικά. Ἐξ ὧν λοιπὸν μοι σημειοῖτε
 συμπεραίνω ὅτι περὶ τὰ τέλη τοῦ τρέχοντος σὺν Θεῷ θέλετε κινήσει καὶ προσ-

μένω τὰς πρὸ τοῦ κινήσου σὰς εἰδήσεις πρὸς πληροφορίαν μου. Ἐλπίζω δὲ
15 ὅτι καὶ ἀπὸ Μιλάνο θέλετε μὲ χαροποιήσει καὶ ἐφεξῆς κατὰ συνέχειαν.

Ἀπὸ τὸ ἔσχατον γράμμα τοῦ ἀδελφοῦ ἀπὸ Βιέννας εἰδοποιῶμαι ὅτι ὁ
κύριος Σταγειρίτης προβάλλοντας προφάσεις πάντη ἀνυποστάτους, καὶ τολμῶ
εἰπεῖν παραλόγους, μετέβαλε τὴν ὑπόσχεσιν ὅπου εἶχε δώσει περὶ τῆς ἐκδό-
σεως τῆς πατριαρχικῆς ἐπιστολῆς εἰς τὸ φύλλον τῆς 1ης Ἰουλίου καὶ τέλος
20 πάντων ὅτι τὴν ἀνέβαλε καὶ ἀπὸ τὴν αὐτὴν Ἀργούστον προφασισζόμενος ὅτι
προσμένει νὰ λάβῃ τὴν γνώμην σας περὶ τῆς μεγίστης δυσκολίας καὶ ἀπο-
ρίας ὅπου ἔχει εἰς ὄνομα τίνος νὰ ἐκδώσῃ τὸν πρόλογον καὶ ὅτι λαβὼν τὴν
εἰδησιν περὶ τῆς ἀποκρίσεως εἰς τὴν ἐπιστολὴν τοῦ μαρκέζου εἶπεν ὅτι ἔχει
καὶ ἡ σοφολογιότης του ἄλλην ὁμοίαν καὶ ἀφοῦ φθάσῃ ἡ ἐδική μας τότε θέλει
25 τὴν παραβάλλει καὶ θέλει κρίνει ποίαν τῶν δύο πρέπει νὰ προτιμήσῃ. Μὲ αὐτὰς
τὰς παραλόγους προφάσεις, φίλε, δὲν ἐπαρξενεῦθην, δὲν ἀποκρούπω ὅμως
ὅτι ἀγανάκτησα βλέποντας προφανῶς ἐκεῖνο ὅπου ἐξ εἰκότων καὶ σημείων
πρὸ καιροῦ εἶχα ὑπονοήσει. Ὅθεν ἀποκρινόμενος πρὸς τὸν ἀδελφόν εἰς τὸ
προλαβὼν γράμμα του τῷ εἶχα γράφει νὰ ἐρωτήσῃ ἐκ μέρους μου τὸν κύριον
30 Σταγειρίτην, ἐκ μέρους τίνος βάλλει ὁ Α(όγιος) Ἐρμῆς τοὺς τόσους ἐμφαντι-
κοὺς προλόγους εἰς ὅσα καθ' ἡμέραν σχεδὸν ἐκδίδει ἰδιαίτερα καὶ φιλικὰ καὶ
οἰκειακὰ γράμματα πρὸς κλέος καὶ δόξαν τοῦ ἀρχηγοῦ τῆς φατρίας του; Εἰς
ποίαν ἄλλην φιλολογικὴν ἐφημερίδα χρειάζεται ἀφεντικῶς εἰς κάθε λέξιν ὅπου
θέλει τινὰς νὰ ἐκδώσῃ νὰ εἶναι ὑποχρεωμένος ἐνταυτῷ νὰ παραστήσῃ καὶ
35 τὴν ὑπογραφὴν του μὲ προῖξιν ροταριακὴν; Ἡ τάχα μόνος ὁ Α(όγιος) Ἐρμῆς
ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ ἐκδίδῃ ἀνεκδοιάτως καὶ τὰ πλέον ἀπόκρυφα γράμματα,
καὶ ἡ Καλλιόπῃ δὲν τολμᾷ νὰ κοινολογήσῃ οὐδ' αὐτὰ τὰ ἐξ ἐπαγγέλματος
πασίδηλα; Ἐνῷ ὅμως ἐτελείωσα τὴν ἀπόκρισίν μου ἔλαβον, ὡς εἶπον, καὶ τὸ
ἔσχατον γράμμα τοῦ ἀδελφοῦ, 26 Ἰουλίου σημειωμένον, καὶ βλέποντας ὅτι
40 ὁ κύριος Σταγειρίτης δὲν ἠθέλησε νὰ ἐκδώσῃ τὴν ἐπιστολὴν οὔτε εἰς τὸ φύλλον
τῆς αὐτῆς Ἀργούστον, ἐπρόσθεσα εἰς τὸ αὐτὸ ἀποκριτικόν μου μὲ ἐπιμονὴν καὶ
τελείαν ἀπόφασιν ὅτι τὸν παρακαλῶ, ἂν τῷ ὄντι ἡ ἐπιστολὴ δὲν ἐκδοθῇ εἰς
F. 1^η τὴν αὐτὴν Ἀργούστον, νὰ ζητήσῃ καὶ νὰ λάβῃ τὰ ἀντίγραφα ἐμποδίζων || ἀφεν-
τικῶς τὴν ἐκδοσιν, ἐπειδὴ τῷ ὄντι πολλὰ ἄνοστον καὶ προσπεποιημένον θέλει
45 φανῇ εἰς τὸν κόσμον τὸ νὰ ἐκδοθῇ μία πατριαρχικὴ ἀξιωματικὴ ἐπιστολὴ μετὰ
δέκα μῆνας ἀφοῦ ἐγράφη καὶ μετὰ τέσσαρας μῆνας ἀφοῦ ἐφθασε. Περὶ δὲ τῆς
ἀποκρίσεως εἰς τὴν ἐπιστολὴν τοῦ μαρκέζου, ἐπειδὴ ὁ κύριος Σταγειρίτης
λέγει ὅτι ἔχει ἄλλην ἐτοιμὴν, ἡ ὁποία ὁμολογουμένως ἐπεται νὰ εἶναι καὶ σο-
φωτέρα καὶ ἀρμοδιωτέρα ἀπὸ τὴν ἐδικήν μας, ἃς προκρίνῃ ἐκείνην καὶ ἃς
50 ἀφήσῃ τὴν ἐδικήν μας ἀνέκδοτον, ὅπερ παντελῶς δὲν ἔχει νὰ μὲ πειράξῃ.
Κυρίως ὅμως θέλω πειραχθῇ, ἂν ἰδῶ νὰ ἀνακατώσῃ τὴν μίαν μὲ τὴν ἄλλην,
ἢ νὰ ἐκδώσῃ τὴν μίαν μετὰ τὴν ἄλλην. Ὅθεν τὸν παρακαλῶ νὰ ἐπιμένῃ εἰς
αὐτὴν τὴν ἀπόφασιν τὴν ὁποίαν θέλω ἀναφέρει ἀμέσως καὶ πρὸς τὴν ἐργε-

νείαν σας, πεπεισμένοι ὅτι καὶ κατὰ τοῦτο θέλει εἶσθαι ἡ γνώμη σας σύμφωνος.

55 Ἀνάγκη εἶναι λοιπόν, φίλε, νὰ τραβήξωμεν ἐξ ὀλοκλήρου χερί ἀπ' αὐτὰ τὰ ἄνοστα καὶ ἀηδὴ λεπτολογήματα. Ὁμολογούμενον εἶναι ὅτι ὁ κύριος Σταγειρίτης ἀνακηρυχθεὶς ἤδη μέλος ἀνταποκρινόμενον τῆς Ποντανιανῆς Ἐταιρείας φοβεῖται μήπως προσκρούσῃ εἰς τὰ δόγματα αὐτῆς τῆς φιλοανθρωποῦ, φιλοσόφου καὶ πανσεβάστου πατρίας. Ἀνάρμοστον λοιπόν εἶναι

60 εἰς ἡμᾶς νὰ φανῶμεν ἐπαιτοῦντες τὴν προστασίαν τῆς Καλλιοπικῆς ἐφημερίδος πρὸς σύστασιν τῆς εὐτελείας μας. Ὅθεν, ἂν τὸ κρίνεται εὐλογον, καθὼς καὶ ἐλπίζω νὰ τὸ κρίνετε, παρακαλῶ νὰ γράψετε τῷ φίλῳ ἀδελφῷ νὰ ζητήσῃ καὶ νὰ λάβῃ ὀπίσω ὅλα τὰ ἀντίγραφα ἐμποδίζοντα διόλου τὴν ἔκδοσιν. Καθ' ὅτι ἂν ὁ κύριος Σταγειρίτης νοστιμευθῇ πάλιν καὶ τώρα νὰ ἀνακατώσῃ τὰ τοῦ

65 ἐνὸς μετὰ τοῦ ἄλλου, σᾶς ὁμολογῶ ὅτι τελείως δὲν ἔχω ὄρεξιν νὰ φθέρω τὴν ὕψειάν μου καὶ νὰ χύσω τὰ μάτια μου διὰ νὰ ξεπλύνω τὰς λάσπες ἄλλου τινὸς Μάτζου. Τὸ καλύτερον λοιπόν εἶναι νὰ μείνῃ ἡ Καλλιότης μετὰ τὰ παννία τῆς ἀράχνης πρὸς κοινὴν ὠφέλειαν καὶ ἡμεῖς μετὰ τὰς ἐπιστολάς μας πρὸς ἰδιαίτεράν ἡσυχίαν. Ἡ τάχα, φίλε, δὲν παρετηρήσατε ὅτι ἐν ὧσιν ὁ Λ(όγιος) Ἐρμῆς

70 ἐγέμωσε τὸν κόσμον ἀπὸ τόσας αἰσχρολογίας πρὸς κλέος καὶ δόξαν τοῦ διδασκάλου του, χωρὶς νὰ φανῇ ὁ διδάσκαλος οὐτ' ἐμμέσως οὐτ' ἀμέσως διανθεντευόμενος, ἡ κυρία Καλλιότης δὲν ἐτόλμησε νὰ εἰπῇ οὐδὲ λέξιν πρὸς συνηγορίαν αὐτόκλητον, ἀλλ' ἐπρόσμενε νὰ κάμῃ ὁ καταπολεμούμενος ρητὴν καὶ ἐνυπόγραφον ἀπολογίαν πρὸς ἰδίαν του σύστασιν; Αὐτὴ καὶ μόνῃ ἡ παρατήρησις —

75 σᾶς λέγω ἤδη τὸ μυστικόν μου — μετ' ἐμπόδισε νὰ ἀπολογηθῶ εἰς ὅσα κατ' ἐμοῦ καὶ κατὰ τοῦ συγγράμματός μου διεκήρυξαν οἱ Ἑρμογράφοι, καὶ ἐπρόκοινα νὰ ἀντιπολεμήσω τὰ ὅσα εἶπον κατὰ τοῦ Μάτζου, ἐνῷ καὶ τὸ βαρβαρικόν αὐτὸ ὄνομα μετ' ἀηδίαζε, παρὰ νὰ ἀποκριθῶ εἰς ὅσα εἶπον κατ' ἐμοῦ. Ποῖος ἀπὸ τοὺς λεγόμενους φίλους ἀνέλαβε νὰ κάμῃ μίαν ἀνάλυσιν ἀκριβῆ τοῦ συγ-

80 γράμματος; Ποῖος συνέγραψε δύο στίχους ἀναιρετικούς τῶν τόσων διατριβῶν τῶν ἐναντίων; Ἐνθυμίσθε ὅτι ὁ κύριος Σταγειρίτης σᾶς εἶπε τότε ὅτι τὴν ἀνάλυσιν τοῦ συγγράμματος πρέπει νὰ τὴν κάμῃ ὁ συγγραφεὺς. Εἰς ποῖον κόσμον ἐστάθῃ αὐτὴ ἡ μέθοδος τῆς λογικῆς; Ὡς τόσον, φίλε, περὶ τὸν εἶναι νὰ ἀνακινήσωμεν τὰ παρελθόντα. Τὸ σύγγραμμα, χάρις τῇ ἀθανάτῳ ἀλη-

85 θεῖα, θέλει θριαμβέσει καὶ χωρὶς τῆς προστασίας τῆς Καλλιότης, καὶ λοιπὸν τίς ἡ χρεῖα νὰ γινώμεθα ἐπαχθεῖς εἰς φίλους ἀδιαφόρους; Ἀς μείνουν αἱ ἐπιστολαὶ ἀνέκδοτοι. Παντελῶς δὲν πειράζει. Ἀς μείνουν δὲ ἀκοινώνητα παρ' ἄλλοις τὰ μεταξὺ μας [τὰ] γραφόμενα.

Ἡ ἀργοπορία τῶν γραμμάτων μου δὲν συμπεραίνω, φίλε, νὰ προέρχεται

90 ἀπὸ τὴν ἔλλειψιν τῆς εἰς τὴν ἐπιγραφὴν σημειώσεως τοῦ ἐν Toscana, τόσον, ὅσον προέρχεται ἀπὸ τὴν φρενιὰν καὶ ἀμέλειαν τοῦ δούλου, ὁ ὁποῖος διὰ νὰ μὴν κάμῃ τὸν κόπον νὰ ὑπάγῃ τὸ γράμμα εἰς τὴν μεγάλην πόσταν, τὸ ρίχνει ἀπλῶς εἰς τὸ κουτὶ τῆς οἰκιακῆς μικρῆς πόστας, καὶ ἀκολουθεῖς ὅσον νὰ πε-

ράση τὸ γράμμα ἀπὸ τὸ μερικὸν γραφεῖον εἰς τὸ γενικόν, ἀκολουθεῖ μεγάλη
95 ἀργοπορία καὶ πολλάκις καὶ λάθος. Φροντίζω ὁμως εἰς τὸ ἐξῆς, ὅσον ἐνδέ-
χεται, καὶ ἴσως ἐπιτύχω εἰς τὴν ἀποστολὴν τῶν ἐξῆς.

Ἡλπίζα, ἐπέραστέ μοι φίλε, νὰ προφθάσω τὸ παρόν μου σήμερον, ἀλλὰ
σπιτικάι ἀσχολαί, ἐν αἷς ἐπῆλθον καὶ πολλαὶ ξενικαί, μὲ διέκοψαν καὶ κύριος
οἶδεν ἂν ἡμπορέσω αὐριον νὰ τὸ ἐξακολουθήσω ὑποχρεωμένος ὢν νὰ ὑπάγω
100 εἰς μίαν ἐξοχὴν πρὸς ἀντάμωσιν ἐνὸς φίλου. Ἐν τοσούτῳ ἐξακολουθῶ. ||

F. 2° 9 Αὐγούστου. — Ὡς προεῖδον, φίλε, οὕτως ἡκολούθησεν ἑπαναλαμβάνω
σήμερον τὴν συνέχειαν τῆς ἐπιστολῆς μου ἡ ὥρα ὁμως τῆς πόστας ἐπέρασε,
καὶ μένει νὰ ξεκινήσῃ αὐριον. Ὁ φίλος καὶ ἐπιτηρητὴς ὅλων τῶν χρηματι-
κῶν μου ὑποθέσεων Σκιπῶν Περιὲ διὰ περιέργειαν καὶ ἐμπορικῶν πράξεων
105 γενικὴν παρατήρησιν ἔκαμε ταξίδι εἰς Λόνδρον καὶ χθὲς ἐπέστρεψεν αἰσίως.
Εἰς ἀντάμωσιν αὐτοῦ ἐπῆγα καὶ ἐξ αὐτοῦ ἐκατόρθωσα νὰ ἐπιτύχω καὶ διὰ
τὸν ἑαυτὸν μου ἐν ἀντίτυπον τοῦ Ἡφαιστίωνος, τῆς ἐκδόσεως ὅπου σᾶς ἐπρο-
μήθευσα, τὸ ὅποιον μὲ πληροφορεῖ ὁ φίλος ὅτι μόλις καὶ μετὰ βίας κατόρθωσε
νὰ τὸ ἐπιτύχῃ εἰς ἓνα μεταπουλητὴν, ἐνῶ δὲν ἐστάθῃ τρόπος νὰ τὸ εὔρῃ εἰς
110 κανένα βιβλιοπώλον μ' ὅλον ὅπου συνεκίνησεν ὅλους τοὺς πράκτορας. Πόσον
ρομίζετε, ὅτι τὸ ἐπλήρωσε; Τριανταπέντε fr. Γαλλίας, μ' ὅλον ὅπου εἶναι
κακοδεμένον καὶ κοινωμένο. Χαίρω λοιπὸν εἰς τὴν ἐπιτυχίαν τοῦ ἐδικοῦ σας,
τὸ ὅποιον, ὥς σᾶς προέγραφα, λαμπρότατα δεμένο καὶ ἀκούρευτο ἐστάλη
κατ' εὐθείαν εἰς Βιένναν.

115 Ὁ φίλος ἀδελφὸς ἀπὸ Βιέννης μοὶ ἔστειλε γράμμα τοῦ φίλου Τιπάλδου
ἐν ᾧ περιείχοντο δύο ἄλλα πρὸς τοὺς ἐδῶ ἀνταποκρισασίους του καὶ συμπε-
ραίνετε πόσα ἐπλήρωσα διὰ τὴν μετακόμισιν πόστας. Ἔστειλα λοιπὸν τὰ
περιεχόμενα κατὰ τὰς ἐπιγραφὰς των, ὧν τὸ ἐν ἦτον πρὸς τὸν φίλον του
Fournier καὶ ἀφορμὴν ἐκ τούτου λαβὼν τῷ ἔγραφα ὅτι ἡ εὐγενεία σας εὐρίσκεισθε
120 τρόπον τινὰ εἰς ἀθυμίαν διὰ τὴν ἀργοπορίαν τῆς ἀποστολῆς τῶν παραγγε-
λιῶν τοῦ φίλου Τιπάλδου, ἐκ μέρους τοῦ ὁποίου ἐμβάσατε τὰ πρὸς πληρωμὴν
χορήματα. Μοὶ ἀπεκρί(θη) δὲ ὁ κύ(ριος) Fournier ὅτι τὸ αἶτιον τῆς ἀργοπο-
ρίας δὲν εἶναι σφάλμα ἐδικόν του, ἀλλὰ τοῦ Τιπάλδου, ἐπειδὴ καὶ ἀργοπό-
ρησε νὰ τῷ ἀποκριθῇ εἰς τὰ προσταλέντα γράμματά του, τώρα δὲ ὅπου ἔλαβε
125 τὴν ἣν ἐπρόσμενεν ἀπόκρισιν, θέλει φροντίσει νὰ βάλῃ εἰς πρᾶξιν τὰς παραγ-
γελλίας του. Ἀς ἰδοῦμεν λοιπὸν τί ἔχει νὰ κάμῃ.

Πολλὰ ἀμυδρῶς καὶ σκιωδῶς μοὶ δίδετε νὰ ἐννοήσω τὰς χάριτας τῆς
Πίζης, ἐνῶ ἐγὼ εἶμαι εἰς ἄκρον περὶεργος νὰ μάθω, εἰ δυνατόν, καὶ τὰ πλέον
λεπτομερέστερα μὲ ἀκριβείαν. Εἶναι τάχα εἰς τοῦτο κανένας κίνδυνος Ἰντρι-
130 ζιτζιόνας; Ἡμεῖς χάριν εὐχῆς καὶ εὐλογίας μὲ ἄκρον εὐλάβειαν ἐννοιαζό-
μεθα νὰ ἡξεύρωμεν πόσα ἀπὸ φιλοσοφίαν καὶ φιλαλήθειαν λέγουν καὶ διασπεί-
ρουν καθ' ἡμῶν πρὸς ἐδεργεσίαν. Ἡ Πάροικος ἀξιωματικὴ Ἀδελὴ ἐλπίζω νὰ
λάβῃ μεγάλην μεταβολήν. Ἐκ περιστάσεως οἰκειώθην γνησιώτατα μὲ τὸν

- νέον προίγκιπα, ὅστις κακῇ τύχῃ ἀρρώστησεν ἐδῶ καὶ ἡ ἀρρωστία του ἐκτάνθη
 135 ὑπὲρ τοὺς δύο μῆνας. Εἰς τὸ διάστημα αὐτὸ ἠμπόρεσεν, ἐλπίζω, νὰ γνωρίσῃ
 καὶ ἄδολον φιλίαν καὶ χωρὶς κανένα προσωπικὸν τέλος εἰλικρινῇ προθυμίαν.
 Ὁ νέος εἶναι τῷ ὄντι χαριτωμένος καὶ ἀξιαγάπητος, μὲ πνεῦμα φυσικὸν καὶ
 χαριεστάτην εὐφυΐαν. Εἶδα εἰς τὸν νέον φρονήματα τῷ ὄντι εὐγενικὰ καὶ μεγα-
 F. 2^ν λοπρεπῇ. Περὶ || σπονδῆς ὅμως καὶ μαθήσεως, ἄλλου βρέχει. Ἀμαρτία τῷ
 140 ὄντι νὰ μείνῃ ἡ παιδαγωγία τοῦ νέου ἡμελημένη. Τὰ φυσικά του ὅμως προ-
 τερήματα, καὶ ἡ φυσικὴ του εὐφυΐα καὶ ἀγχίνοια ἀποσκοπεύουσιν τὴν ἔλλειψιν
 τῆς σπονδῆς. Συνέπεσε λόγος περὶ τῆς ἐπιστολῆς καὶ ἀποστολῆς τοῦ βιβλίου
 πρὸς τὸν ἡγεμόνα πατέρα του, εἰς τὴν ὁποίαν ἡ ὑψηλότης του δὲν κατεδέχθη
 νὰ ἀποκριθῇ, καὶ μὲ εὐγενικὴν τῷ ὄντι συναίσθησιν ὁ χαριέστατος νέος ἀπέ-
 145 δωκε τὸ σφάλμα εἰς τοὺς περὶ τὸν ἡγεμόνα, ὑποσχόμενος ἅμα ὁποῦ φθάσῃ
 εἰς Πίζαν νὰ ἀναπληρώσῃ ἐννοικῶς τὴν ἔλλειψιν. Ἐκίνησεν ἐντεῦθεν τὸ
 παρελθὸν Σάββατον 5 τοῦ τρέχοντος πρωτῆ, διέρχεται ὡς ἐμελετοῦσε διὰ
 Γενέθρας καὶ Μιλάνου καὶ ἐλπίζω νὰ φθάσῃ εἰς Πίζαν πρὸ τοῦ κινήμου σας.
 Μέλλει νὰ ἀνταμώσῃ τὸν ἀγαπητόν μας κύ(ριον) Ἀλέξανδρον — καθὼς καὶ
 150 ξεχωριστὰ πρὸς τὸν ἴδιον γράφω — διὰ μίαν χρηματικὴν μὲν ὑπόθεσιν, τὴν
 ὁποίαν εὐμενέστατα ἐπεφορτίσθη καὶ νὰ ἰδοῦμεν ὁποῖον τὸ ἀποβησόμενον.
 Ἐκ τούτων ὅμως ὧλον κρίνατε, φίλε, τὰ ὅσα διὰ τοῦ προλαβόντος μου
 σας ἐσημείωσα περὶ τῆς ἀναβολῆς τοῦ ἰδιαίτερον μας μελετήματος, ἡ ὁποία
 καὶ χωρὶς αὐτῶν τῶν μερικωτέρων καὶ οἰκειοτέρων παρατηρήσεων καταντᾷ
 155 τὸ γινεῖν ἔχον πολιτικῶς ἀναγκαιοτάτη, ἐπεὶ τὰ τῆς Νεαπόλεως καὶ Σικελίας
 δὲν μοὶ φαίνονται πράγματα εὐκολοδιόρθωτα. Ἡ ἔκτασις τῆς φατρίας τῶν
 Καρβοναριῶν, εἰς τὴν ὁποίαν πολλὰ ἐνδέχεται νὰ ἀνακατωθῇ διὰ ἰδίας φα-
 τρίας τέλος ἡ θεομπαϊκτικὴ θεοκρατία, εἶναι πρᾶγμα ἀπεριορίστως ὀλέθριον.
 Ἡ Ἀουστορία εἰς τῆς ὁποίας τὴν ἀκοὴν ἐπρόσχρονσε δραστικῶς ὁ κρότος τῆς
 160 Ἰσπανίας, αἰσθάνεται ἤδη προσεκτικώτερον ὅτι δὲν εἶναι μακριὰ τὰ τούμπα-
 να. Μεγάλῃ συστολῇ καὶ προσοχῇ χρειάζεται κατὰ τὸ παρὸν καὶ εἰς τὰς γε-
 νικὰς καὶ εἰς τὰς μερικὰς σκέψεις. Ἄς ἰδοῦμεν τί ἔχει νὰ παραγάγῃ ὁ χρόνος
 μέχρι τῆς ἐρχομένης ἀνοιξεως. Ἄν ἡ Ρωσσία εἴχεν ὑψηλότερα φρονήματα,
 ἂν ἡ μαλθακὴ συστολὴ τοῦ κατ'ὅπιν δὲν συνέστελλε τὰ φῶτα μιᾶς Παγκο-
 165 σμίου Πολιτικῆς, μόνος ἓνας ἀλλόφυλος πόλεμος ἠμποροῦσε νὰ δώσῃ μίαν
 ἐκκεντρικὴν ροπὴν εἰς τὴν ταραχὴν τῶν πιστευμάτων καὶ νὰ διασώσῃ τὴν
 τεταραγμένην Εὐρώπην ἀπὸ τὴν γενικὴν καταστροφὴν τῶν ἐμφυλίων πολέ-
 μων. Ἀλλ' ὁ κατ'ὅπιν εἶναι φιλόσοφος. Ἡ ὑπόθεσις τοῦ Ἀληπασᾶ συμ-
 περαίνω ὅτι νὰ τελειώσῃ μὲ συμβιβασμόν, εἰς τὴν πραγματείαν τοῦ ὁποίου
 170 ἴσως ἴσως τὸ ἐμπολαῖον πνεῦμα τῆς Βρεταννίας νὰ μὴ μείνῃ ἀδιάφορον. Ἡμεῖς
 κατὰ τὸ παρὸν εὐρισκόμεθα εἰς ἄκραν ἡσυχίαν. Προσμένομεν τὰς δημοτικὰς
 ἐκλογάς, τὰς ὁποίας ὁ νέος νόμος τὰς ἐπὶσχεταὶ ἀρμοδιωτέρας πρὸς εὐνομίαν.
 Τὸ πῶρ ὅμως τῆς μεταρρυθμίσεως ἐμφωλεύει. Ἡ νεότης εἶναι ἄσχετος.

Τὸ γῆρας νοθρόν. Τὸ μινιστέριον, ἂν δὲν διαιρεθῇ, εὐδοῦται. Ἐνδέχεται αἱ
 175 ἔξω συγχύσεις νὰ διατηρήσουν τὴν ἐσωτερικὴν ἡσυχίαν, καὶ ἴσως - ἴσως τὸ
 Παρίσι νὰ εἶναι εἰς τὰς παρούσας περιστάσεις τὸ εὐτυχέστερον ἄστυον, κάθε
 ἄλλον τόπον. Τὰ δημόσια κεφ(άλαια) καὶ τραπεζικὰ χαρτιὰ ἐδοξίμασαν
 μίαν μικρὰν καὶ ἄστατον πτώσιν, εἶναι ὅμως τραπεζικὸν παιγνίδι καὶ ὄχι
 πολιτικὸν ἀποτέλεσμα. Ἐγὼ δὲν ἐξέκαμα εἰσέτι τὰ ἐδικὰ μου προσμένοντας
 180 ἀναβιβασμὸν κατὰ τὰς χρηστὰς ἐλπίδας τοῦ φίλου ἐπιστάτου μου, ὅστις
 ἔφορος ὢν τῆς Γαλλικῆς Τραπεζῆς μὲ πληροφορεῖ ὅτι ὁ μοιραστὴς τῆς τρε-
 χούσης ἐξαμηνίας θέλει εἰσθαι ἐπικερδέστατος. Ἐπειδὴ λοιπὸν ὁ τῆς μεταθέ-
 σε(ως) σκοπὸς ἀνεβλήθη, συμφερότερον, στοχάζομαι, εἶναι τὸ νὰ προσμείνω,
 παρὰ νὰ ζημιωθῶ τὴν ἐξαμηνιαίαν πρόσοδον μὲ μίαν παράκαιρον μετατό-
 185 πωσιν. Εἰπέτε μοι κατὰ τοῦτο τὴν γνώμην σας.

Ὁ Ἀχιλλεύς μου ὅστις εἶναι ὅλος αἰσθητικὸς εἰς τὰς ἐνδείξεις τῆς πρὸς
 αὐτὸν ἐννοίας σας, σᾶς προσφέρει δι' ἑμοῦ τὰς τρυφεράς του προσρήσεις, καὶ
 ταπεινὰ προσκυνήσεις, τὰς ὁποίας ἐνωμένως μὲ τὰς ἐκ μέρους μου εἰλικρινεῖς
 παρακαλῶ νὰ προσφέρετε τῇ παμφιλότητι σας κυρία Ἑλένη γλυκοφιλοῦντες
 190 ἐκ μέρους μου τὸν χαριτωμένον Γεωργάκην μας. Μένω διὰ βίον
 ὁ εἰλικρινὴς σας φίλος
 Παν. Κοδρικᾶς

13

F. 1^r Πρὸς τὸν ἐπέραστὸν μου κύριον Δημήτριον Ποστολάκαν

Παρίσι 29 Αὐγούστου 1820

Φίλε μοι τρισεπέραστε!

Ἐν καιρῷ ἡξιώθην τῆς ἀπὸ αὐτοῦ τοῦ ἡδὴ λίγοντος περιποθήτου μοι φιλι-
 5 κῆς σας καὶ ἐχάρην ἄκρως διὰ τὴν πληροφορίαν τῆς ὑπὲρ τι ἄλλο εὐκατίας
 μοι πανοικί ὑγείας σας. Οὐχ ἦντον δὲ μὲ χαροποιεῖ καὶ ἡ ἔκτασις τῆς αὐτόθι
 διατριβῆς σας διὰ τὴν εὐχαρίστησιν ὅπου ἀμοιβαίως ἀπολαμβάνουν οἱ φιλό-
 σοργοι γονεῖς καὶ οἱ ἀξιαγάθητοι συγγενεῖς. Μ' ὅλον τοῦτο προσμένω τὰς
 εἰδήσεις τοῦ αἰσίου κινήμου σας, καθ' ὅτι δὲν ἔπεται νὰ προσμεῖναι μῆτε
 10 τίς βροχὲς τοῦ φθινοπώρου, μῆτε τίς ψύχρες τοῦ χειμῶνος.

Ἡ ὑγεία μου, φίλε, διαρκῶς, χάριτι θεῖα, ἐπὶ τὸ κρείττον, καὶ εὐχαριστῶ
 διὰ τὴν ἀδελφικὴν σας φροντίδα. Ἡ ἔκθεσις ὅμως τοῦ βον τόμου ἀργοπατεῖ.
 Αἱ σπιτικά καὶ πολιτικά φροντίδες, οἱ τῆς συντροφίας ἀδιάκοποι περισπα-
 σμοί, οἱ ἀκατάπανστοι χαιρετισμοὶ καὶ αἱ τῶν γνωρίμων καὶ συνεχῶς τῶν
 15 ξένων παρενοχλήσεις καταναλίσκουν τὸ περισσότερον καὶ κυριώτερον μέρος
 τῆς ἡμέρας, τῆς ὁποίας τὸ διάστημα εἶναι στενότερον εἰς αὐτὴν τὴν ἀεικί-
 νητον Βαβυλῶνα. Μ' ὅλον τοῦτο ἡ ἐπιμονὴ θέλει ἀναπληρώσει, Θεοῦ συναι-
 ρουμένον, τὸ ἔλλειπον τῆς εὐκαιρίας.

Περὶ τῆς ἐκδόσεως τῆς Πατριαρχικῆς ἐπιστολῆς, ἃν δὲν εἶχα ἀηδιάσει
 20 τόσον, ὅσον αἱ παράλογοι καὶ παράκαυροι ἀντιστάσεις μ' ἔκαμαν νὰ ἀηδιάσω,
 ἦθελα ἀποκριθῇ εἰς τὰς σοφὰς παρατηρήσεις, ὅπου ὕστερον ἀπὸ τρεῖς μῆνας
 εὐκαίρῃσι νὰ κάμῃ ὁ σοφολογιώτατος κύριος Σταγειρίτης διὰ τοῦ ἀπὸ 16
 'Ιουλίου γράμματός του, τοῦ ὁποίου ἀντίγραφον μοι ἐστείλατε. Τώρα δέ, φίλε,
 25 εἶναι ἐκ μέρους τῆς Καλλιόπης; Διὰ τί εἶναι ἀσύμφορον ἵνα ἀφεθῇ ἂ π ὁ λ υ -
 τ ο ς ἐ κ μέρους του, ἐνῷ δὲν μένει ἀπόλυτος ὢν ἐκ μέρους ἐνὸς ἐκδό-
 του; Ποῖον δὲ τὸ σύμφορον ἢ συμφέρον; βον κατὰ τί ὁ Πρόλογος δεικνύει τὴν
 ἐξουθενήσιν τῆς Μελέτης καὶ τὴν ἤδη ἐλπιζομένην ἀνάρρωσίν της; Πῶς ἡ
 κατάκρισις τῶν ἐναντίων ἔχει νὰ θεωρῇται ἐξουθενημένη, ἐνῷ ὁ ἐξουθενῶν
 30 δὲν τολμᾷ νὰ τὴν ἐξουθενήσῃ; Πότε τὴν ἔδειξε τοιαύτην; Καὶ πότε μέλλει
 νὰ τὴν δεῖξῃ; γον Ὅποیان συγκοινωνίαν ἔχει ὁ Πρόλογος τῆς πατριαρχικῆς
 ἐπιστολῆς μὲ τὴν προσφωνητικὴν πρὸς Ἀλ.; Εἰς τί πειράζει τὸ νὰ εἴρωσι
 λαβὴν κατηγορίας οἱ ἐναντίοι, ἐνῷ λέγομεν ὅτι αἱ κατακρίσεις των πρέπει νὰ
 θεωροῦνται ἐξουθενημέναι; Ἐπαναλέγω, φίλε, ὅτι ἡ ἐκ τούτων ὄλων ἀηδία
 35 δὲν μοι ἐπιτρέπει οὐδ' ἀνάλυσιν, οὐδ' ἀπόκρισιν· τόσον μόνον λέγω, κατὰ τὴν
 δημοτικὴν παροιμίαν, «ὅποιος δὲν θέλει ν' ἀλέσῃ πέντε μέρες κοσκινίζει».
 "Ὅθεν ἐπιμένω μὲ ἔνστασιν εἰς τὴν προτέραν ἀπόφασιν τοῦ νὰ παρῶν τὰ ||
 F. 1^ν ἀντίγραφα καὶ νὰ ἐμποδισθῇ ἐξ ὀλοκλήρου ἡ ἐκδοσις. "Ἀν τὰ λόγια ἔχουν
 καμμίαν σημασίαν, ἡ εὐγενεία σας βλέπετε προφανῶς ὅτι εἰς τὸ αὖ κεφ(άλοι)ον
 40 τῶν σοφῶν παρατηρήσεων ὁ σεβασμὸς ἐκδότης λέγει: «Τὸ περιεχόμενον
 εἰς τὸν Πρόλογον ἂ λ λ φ μὲν συγχωρεῖται λέγειν ὑπὲρ τοῦ Κωδριζᾶ, αὐτῷ
 δὲ ὑπὲρ ἑαυτοῦ ἄτοπον.» Αὐτὸς λοιπὸν ὁ ἂ λ λ ο ς λείπει, καὶ ἀκολούθως
 ἀνάγκη εἶναι νὰ λείψῃ καὶ ἡ ἐκδοσις, ἔως οὗ ὁ δυνάμενος λέγειν ἂ λ λ ο ς νὰ
 εὐρεθῇ. Τὸ περιεργον εἶναι ὅτι ὁ σοφὸς παρατηρητὴς ἐπρόσμενε τρεῖς μῆνας ἔως
 45 οὗ νὰ μᾶς κάμῃ αὐτὰς τὰς σοβαρὰς παρατηρήσεις του. "Ὅθεν πολλὰ ἄνοστον,
 ἄχαρες καὶ ἀηδὲς μοι φαίνεται νὰ ἐκδοθῇ μία ἐπιστολὴ ὕστερον ἀπὸ ἓνα χρό-
 νον, ἂφ' οὗ ἐγράφη, καὶ ὕστερον ἀπὸ πέντε μῆνας ἂφ' οὗ ἐφθασε. Μ' ὄλον
 τοῦτο ἡ γνώμῃ μου δὲν θέλει εἶσθαι ποτὲ ἀνεξάρτητος ἀπὸ τὴν γνώμην σας,
 καὶ τὴν ἀπόφασίν μου τὴν καθυποβάλλω εἰς τὴν ἀπόφασίν σας. Τὴν πατριαρχ-
 50 ικὴν ἐπιστολὴν ἐγὼ θέλω τὴν ἐκδῶσαι εἰς τὰ προλεγόμενα τοῦ βον τόμου,
 καὶ ἡ Καλλιόπη ἃς χαίρεται τὰ παυνὰ τῆς Ἀράχνης. Τὸ ὅτι ἡ πατρία, φίλε,
 οὔτε συστέλλεται, οὔτε θέλει συσταλθῇ, τοῦτο πρὸς ἐμὲ εἶναι προφανέστατον.
 Διὰ τί ὅμως οἱ ἐκ τοῦ ἐναντίου ἔχοντες καὶ λόγους ἰσχυροὺς καὶ ἀποδείξεις
 ἐναργεῖς καὶ τὴν ἐκκλησίαν ὁμόφωνον συστέλλονται; Τοῦτο, φίλε, καὶ ἐγὼ
 55 τὸ ἐρωτῶ, μ' ὄλον τοῦτο δὲν τὸ ἀπορῶ. Καὶ λοιπὸν ἐρῶντες.

Ἡ συλλογὴ τῆς Βυζαντίδος, ὡς ἐκ πλαγίων εἰδοποιήθη, μένει εἰσέτι
 ἀπούλητος. Ὁ βιβλιοπῶλος ὅμως, ὡς ἓνας τῶν πλουσιωτέρων, δὲν βιάζεται,
 ἀλλ' ἐπιμένει εἰς τὴν προτέραν τιμὴν. Δὲν ἔκαμα ἄμεσον ἐρώτησιν διὰ νὰ

μὴ δεῖξω προσπάθειαν. Ὅταν ὁμως σὺν Θεῷ φθάσετε εἰς Βιένναν καὶ ἀπο-
60 φασίσετε, τότε θέλω κάμει τὰ ἀναγκαῖα κινήματα ὠρισμένως.

Τὰ ἐδῶ νέα συμβάντα πρέπει νὰ σᾶς δώσουν νέαν λαβὴν εἰς τὰς περὶ
τῶν ἰδιαιτέρων μας συμφερόντων σκέψεις. Τὰ τῆς Ἀγγλίας αἰσχίστα. Τὰ
τῆς Ἰταλίας ὀλέθρια. Τὰ τῆς Γερμανίας ἀστατα. Καὶ τὰ τῆς Ρ. ἰδεολογικά.
Ἡ ἀναβολὴ μοὶ φαίνεται τό γε νῦν ἔχον ἀρμοδιωτέρα εἰς τὰ τῆς καταστά-
65 σεώς μας. Ἀπὸ τὰ συμβάντα μοὶ ἐπαπειλοῦν ἤδη ζημίαν εἰς τὰς τραπεζικάς
μοίρας τῶν ὁποίων ἡ τιμὴ ἐξέπεσεν. Ὁ ἐπιστάτης μου ἐπέστρεψεν ἀπὸ Λόν-
δραν, ἀλλὰ κακῇ τύχῃ παρὰκαιρα, καθ' ὅτι ἔφθασεν εἰς τὸν ξεπεσμόν. Ὅθεν
προσμένει ἓνα ὅπως οὐκ ἀναβιβασμὸν διὰ τὰς ξεκάμῃ. Ὑποπιτεύομαι δὲ
μήπως ὁ ἄνθρωπος ἀποφεύγῃ τὸ νὰ ἐπιφορτισθῇ μὲ ὅλην τὴν ποσότητα καὶ
70 διὰ τοῦτο δὲν βιάζεται εἰς τὴν πώλησιν. Ἐγὼ μ' ὅλον τοῦτο δοκιμάζω μεγάλην
ἀνησυχίαν, ἀδελὸν ὄντως τὸ τί τέξεται ἡ ἐπιούσα. Θέλω σᾶς εἰδοποιήσῃ περὶ
τῆς ἐκβάσεως.

Ὁ Ἀχιλλεὺς μας χάριτι θεῖα ὕγαινει. Ἀπέτυχε μὲν τοῦ μεγάλου
Πανδημικοῦ βραβεῖου, ὡς ἀτελὴς ἔτι εἰς ὑψηλὰς δεῖξεις τῆς ὑπερβεβηκυίας
75 γεωμετρίας. Ἡ τιμὴ ὅμως τοῦ νὰ συγκатаλεχθῇ εἰς τοὺς ἀγωνιστάς μετὰ
ἐξαμηνιαίαν μόνον γύμνασιν, εἶναι ἀποχρῶσα παρηγορία. Ἡξιώθη δὲ εἰς τὸ
παιδαγωγεῖον πρῶτον καὶ μοναδικὸν βραβεῖον περὶ Γαλλικῆς ἐκθέσεως μὲ
πάνδημον δοκιμασίαν τῶν προφεσσόρων, καὶ τέσσαρες συμμετοχὰς βρα-
βείων, αὐτὸν περὶ μαθηματικῶν, βον καὶ γον περὶ συντάξεως καὶ ὀρθογραφίας
80 καὶ δον περὶ ἱστογραφίας. Ἡ θεία Πρόνοια νὰ μᾶς ἀξιώσῃ, φίλε, νὰ συγκα-
ρῶμεν ἐν καιρῷ περὶ τῶν αὐτῶν καὶ τὸν χαριτωμένον μας Γεωργάκην, τὸν
ὁποῖον ἐξ ὅλης ψυχῆς γλυκασπάζομαι προσφέρων εὐλικρινῶς τὰς ἀδελφικὰς
μου προσκνήσεις πρὸς τὴν παμφιλίτην κυρίαν μητέρα του. Μένω δὲ διὰ βίου
ὁ εὐλικρινὴς σας φίλος

Παν. Κοδρικᾶς

14

F. 1^r Παρίσι 15 7 / βρίου N. 1820

Ἐρασμώτατε φίλε μου!

Μὲ ἄκραν συναίσθησιν ψυχῆς παρατηρῶ ἀπὸ τὴν ἡμερομηνίαν τοῦ ἐσχά-
του φιλικοῦ σας, 29 Αὐγούστου σημειωμένον, ὅτι τὴν αὐτὴν ἡμέραν καὶ οἱ δύο
5 μας, ὁ ἓνας εἰς Λιβουόρνο καὶ ὁ ἄλλος εἰς Παρίσιον, συνδιαλεγόμεθα μετα-
ξὺ μας, καὶ αὐτὴ ἡ σύμπτωσις παραστήνει τὴν νοερὰν ἐκεῖνην συνομιλίαν,
τῆς ὁποίας μόνος ἐπὶ γῆς ὁ ἄνθρωπος εἶναι δεκτικός. Ἄν λοιπὸν δὲν ἠκολού-
θησε πάλιν καμμία ἐκτακτος ἀργοπορία εἰς τὸ ἔσχατον ἀποκριτικόν μου, εἰς
τὴν αὐτὴν ἡμερομηνίαν γραμμένον, ἔπεται κατ' ἀμοιβαῖον λόγον νὰ ἔφθασεν
10 εἰς χεῖράς σας τὴν αὐτὴν ἡμέραν ὅπου καὶ ἐγὼ ἐβαστοῦσα εἰς χεῖράς μου τὸ

ἐδικόν σας. Τὴν ἔκτακτον ἀργοπορίαν δὲν ἤμπορῶ νὰ τὴν ἀποδώσω καὶ ἐγώ, φίλε, εἰμὶ εἰς τὴν συνήθη ψευτιάν καὶ ἀμέλειαν τοῦ δούλου. Μεταξὺ τῶν πολλῶν καὶ διαφόρων δυσχερειῶν τῆς ἰδιωτικῆς ζωῆς ἐν Παρισίῳ, ἡ μεγαλυτέρα καὶ ἐνταυτῷ ἡ πλέον ἀνοικονόμητος εἶναι ἡ ἥθικῃ διαφθορὰ καὶ ἀχρεϊότης τῶν δούλων, ἀποτέλεσμα ὁλέθριον τῆς ἡθικῆς καὶ πολιτικῆς διαφθορᾶς, ὅπου ἐπροξένησεν εἰς τὸν χυδὴν λαὸν ἡ δημοβόρος ἀπελευθερίασις.

Τὸ παρὸν μου τὸ διευθύνω εἰς Βιένναν, ὡς διορίζετε, καὶ σὰς συγχαίρω ἐκ βάθους ψυχῆς καὶ καρδίας διὰ τὴν ὡς ἐλπίζω, καὶ ἐπεύχομαι αἰσίαν, σὺν Θεῷ, πανοικί ἐπάνοδόν σας, ἐξαιτούμενος τὴν ἐφεξῆς οἰκαδε διατριβὴν σας ἐν πάσῃ καὶ παντοίᾳ εὐθυμίᾳ καὶ εὐτυχίᾳ μετ' ἄκρας ὑγείας καὶ χαρᾶς. Τὰς αὐτὰς ἐπευχὰς μὲ τὰς εὐλικρινεῖς μου προσκυνήσεις προσφέρω διὰ μέσου σας τῇ εὐγενεστάτῃ παμφιλτάτῃ συμβίᾳ σας, γλυκασπασζόμενος ἐκ ψυχῆς τὸν φίλτατόν σας Γεωργάκη.

Εἶδα, φίλε, ὅτι ἐδοκιμάσατε τὰς φυσικὰς παρενοχλήσεις τοῦ κλίματος τῆς Τοσκάνας, αἱ ὁποῖαι, καθὼς παρηγορητικῶς λέγουν οἱ εὐτυχεῖς τῶν ὥραιων ἐκείνων τόπων κάτοικοι, εἶναι πρόξενοι τελείας ὑγείας, οὐχ ἥττον ὅμως εἶναι αἰσθητικαὶ καὶ πειρακτικαὶ ἐν ὅσῳ διαρκοῦν. Πολυειδεῖς τοιαύτας παρενοχλήσεις ἐδοκίμασα καὶ ἐγὼ εἰς τὸ διάστημα τῆς ἐκεῖ διατριβῆς μου, μ' ὅλον ὅπου δὲν ἐπέρρασα ἐκεῖ τὰς ζέστας τοῦ καλοκαιρίου. Αὐτὰ τὰ μικρὰ συμπτώματα ἐνωμένα μὲ τὰς μεγάλας περιστάσεις μὲ κάμνουν νὰ ἐπαναλάβω τὴν προτέραν μου ἔφεσιν τοῦ νὰ ἀξιοθῶ νὰ σὰς ἰδῶ εἰς τὸ ἄσφατον καὶ εὐμετάβλητον ἔδαφος τοῦ Παρισίου, τὸ ὅποιον μὲ ὅλην του τὴν ἀστασίαν δὲν εἶναι ἐπιδεκτικὸν κανενὸς εἵδους ἐπιδημικῆς ἀρρωστίας ἢ ὥρικῆς παρενοχλήσεως. Εἴθε, φίλε, ἡ θεῖα Πρόνοια νὰ φέρῃ τὰ πράγματα δεξιὰ διὰ νὰ ἀπολαύσω καὶ γὰρ τοῦ τέλους τῆς ζωῆς μου τὴν εὐχαρίστησιν τοῦ νὰ σὰς ἀσπασθῶ αὐτοπροσώπως καὶ νὰ σὰς εἰπῶ ζώσῃ φωνῇ ὅτι ἡ μεταξὺ φιλία ἔσεται ἀδιάλυτος. ||

F. 1^v 18 Ἔβοιον — Μία πρόσκλησις εἰς ἐξοχὴν φιλικήν, ἡ ὅποια πρὸς χάριν τοῦ καλοῦ μας Ἀχιλλέως ἐπεκτάνθη ἕως σήμερον, μὲ ἔκαμε νὰ ἀναβάλω τὴν συνέχειαν καὶ ἀποστολὴν τοῦ παρόντος, ὅπερ ἐπαναλαμβάνω σήμερον μὲ ἄκραν μου χαρὰν καὶ εὐχαρίστησιν. Ἐλπίζω ἐν τῷ μεταξὺ τούτῳ νὰ λάβω ἀπὸ Λιβοῦργο, πρὸ τοῦ ἐκεῖθεν κινημοῦ σας, καὶ τὴν ἀπόκρισιν εἰς τὸ ἔσχατόν μου, δι' οὗ ἀπεκρίθην εἰς τὰς ἀνυπερβάτους δυσχερείας καὶ ἀσυμβιβάστους δυσκολίας, ὅπου δικαίω καὶ ὀρθῶ ἴσως τῷ λόγῳ ἀπῆντησεν ἡ ἐκδοσις τῆς πατριαρχικῆς ἐπιστολῆς. Ὅθεν περιττὸν εἶναι, φίλε, νὰ πονοκεφαλῶμεν διὰ παράκαιρα πράγματα. Παντελῶς δὲν μὲ κακοφαίνεται ἂν τὰ περὶ αὐτῆς τῆς ὑποθέσεως προγραφέντα μου δὲν σὰς ἔπεισαν — ὡς γράφετε — τελείως. Μὲ κακοφαίνεται ὅμως μεγάλως διατὶ νὰ προσμείνεται καὶ αὐθις τὴν ἀπόφασίν μου καὶ νὰ μὲ καθυποβάλετε εἰς τὸ νὰ σὰς εἰπῶ καὶ αὐθις ἐκεῖνο, ὅπερ ἅπαξ διὰ παντὸς καὶ ἐγνωρίσατε καὶ ἐπέισθητε ὅτι ἐν πᾶσι καὶ κατὰ πάντα τὰ κατ'

ἐμὲ ἢ ἀπόφασίς σας εἶναι ἀπόφασίς μου καὶ ἡ γνώμη σας γνώμη μου. Ἐξο-
 λοιπὸν τῆς σειρᾶς τῶν καθ' ἡμᾶς εἶναι, καὶ πρέπει νὰ εἶναι, ὅλα τὰ εὐλογα ἢ
 παράλογα, τὰ ἀληθινὰ ἢ ἐπίπλαστα ἐμπόδια εἰς κάθε πρᾶγμα ὅπου ἤθελεν
 ἀναφερθῇ ἡ σκέψις σας, εἰς τὴν ὁποίαν, ἡ ἀπόφασίς σας εἶναι ἡ γνώμη μου.
 55 Ἐγὼ δὲν χρεωστῶ εἰμὶ ἀπλῶς ὡς νῦν νὰ σᾶς κοινολογῶ, ὅταν χρειάζεταιαι,
 τὰς ιδέας μου, καὶ τοῦτο διὰ νὰ χρησιμεύσουν ἐνίοτε πρὸς ἀνάλυσιν τῶν ἀντι-
 λεγομένων καὶ ὅχι πρὸς ἀπόφασιν τοῦ προβαλλομένου. Εἰς τὴν ἀπόφασίν σας
 ἄρα κρέμεται ὅλη μου ἡ ἀπόφασις. Μὴ πεισθῇτε λοιπὸν δογματικῶς εἰς τὰ
 παρ' ἐμοῦ γραφόμενα, παρατηρήσατε ὅμως σκεπτικῶς τὴν ἀγρυπνίαν προσο-
 60 χῆν τοῦ Α. Ε., ὅταν πρόκειται περὶ τοῦ ἐλαχιστοτέρου συμπτώματος εἰς τὴν
 δόξαν τοῦ ἀρχηγοῦ τῆς φατρίας του. Ὁ θεωρὸς τῆς εἰς Κωνστ(αντινοῦ)πολιν
 συστηθείσης τυπογραφίας ἀναφέρει τὸ σεβασμιώτατον ὄνομα τοῦ πανσεβά-
 στου φωστήρος τῆς Ἑλλάδος, ἡ καὶ τῆς οἰκουμένης, ἃν ὀρίζετε, μὲ πολλὰ
 ὀλίγον σέβας καὶ μὲ ἄκραν ἀνευλάβειαν, ὄγδοον εἰς τὴν σειρὰν τῶν συγγρα-
 65 φέων καταλέγων τὸν πάσης παλαιᾶς καὶ νέας συγγραφῆς ὑπέροχον κορυφαῖον
 Λιαμαντῆν, ἀποκαταστήσας κατὰ τὴν ἐκ γενετῆς ὀνομασίαν τὸν κατ' ἐπί-
 κλησιν ἐκ συστήματος Ἀδαμάντιον μετονομασθέντα. Αὐτὴ ἡ τόσον προφανῆς
 ἀνευλάβεια εἶναι βέβαια ἔγκλημα καθοσιώσεως. Ἐπρόσκειναι τάχα οἱ ἔνθεοι
 ζηλωταὶ τοῦ Ἱεροφάντορος νὰ ἰδοῦν τί ἔχει νὰ εἰπῇ εἰς τοῦτο ὁ ἀνέπαφος μυ-
 70 σταγωγός; Ἐδίστασαν νὰ ἐπικρίνουν καὶ χλευαστικῶς νὰ ἐξουθενήσουν μίαν
 ἐγκύκλιον διακήρυξιν ἐνὸς ἐξ ἐπαγγέλματος ἐθνικοῦ θεωροῦ μιᾶς πανδήμου
 ἐθνικῆς Ἰνστιτουτζίονος; Ὅχι βέβαια. Ἀλλ' ὑπέροτεροι ἔτασται πάσης καὶ
 παντοίας ἐθνικῆς κυριαρχίας κρίνουν, ἀνακρίνουν καὶ ἀναλύουν ὑπεροπτικῶς
 τὰς φράσεις τοῦ θεωροῦ, καὶ τοῦτο διατί; Διότι δὲν ἀνέφερε μὲ σέβας τὸν πάσης
 75 ἐθνικῆς Ἰνστιτουτζίονος προεξάρχοντα. Καὶ ταῦτα, φίλε, πρὸς ἀστεῖσμόν,
 καθ' ὅτι μὲ τὰ ὅλα μου ἐγέλασα βλέποντας τὸν θυμὸν τῶν Ἑρμογράφων. Οἱ
 ἐδῶ ὑπέρομαχοι ὁπαδοὶ κατεθύμωσαν. Ἡ ἐξ ὀλοκλήρου ὁμως ἀποσιώπησις
 τοῦ ἀντιπάλου ὀνόματος ἐμετρίασεν ὀλίγον τὸν θυμὸν τους, ὥστε καὶ ἓνας ἐξ
 αὐτῶν, ὁ ἐνθερομότερος, πρὸς θορίαμβον τῆς ἀκηράτου δόξης τοῦ κορυφαιο-
 80 τάτου ὄλων τῶν παλαιῶν καὶ νέων συγγραφέων, δυσσχεστούμενος εἰς τὸν
 ἀνευλαβῆ τρόπον τῆς ἀναφορᾶς τοῦ σεβασμίον ἐκείνου ὀνόματος, ἐπέφερε
 μὲ ἄκραν του εὐχαρίστησιν, ὅτι ἡ ἔλλειψις τοῦ ἀντιπάλου ὀνόματος ἀποδει-
 F. 2' κνύει || ὅτι ὁ ἀντίπαλος οὐδὲ μετρεῖται μετὰ τῶν συγγραφέων. Αὐτὴν τὴν
 παρατήρησιν μοὶ τὴν ἐκοινολόγησεν ἓνας τῶν παρενθεθέντων εἰς τὴν συνο-
 85 μιάν, καὶ ἔμεινεν ἐκστατικός, ὅταν εἶδε τὴν κατὰ τοῦτο ἄκραν μου εὐχαρί-
 στησιν.

Εἶδα, φίλε, τὰ ἐκ Π() μυστήρια καὶ εὐχαριστῶ διὰ τὴν εἰδοποι-
 ῆσιν, ἡ ὁποία ἐξ εἰκασίας δὲν μὲ ἐλάνθανεν. Ὁ περιφνημος ἱατροφιλόσοφος
 Σαοὺ ἐρωτηθεὶς ἀπαξ παρὰ τοῦ Κωνσταντῖν Βόδα Μουρούζη πῶς τὸν φαί-
 90 νεται ἡ καθ' ἡμᾶς πολιτικὴ ἀπεκρίθη «Κατζιβέλλικη, Αῤθέντα μου!» Ἐν

τοσούτῳ εἶναι ἄξιον περιεργείας ὅτι ἡ πιθηκानταπόκρισις ἐκείνη κάμνει δρα-
 στικωτάτην ἐντόπωσιν εἰς τὸ πνεῦμα τοῦ κατόπιν. Τοσοῦτον εἶναι, φίλε,
 ἀνεξάλειπτοι ἀπὸ τὴν φαντασίαν τοῦ ἀνθρώπου αἱ πρῶται προσβολαί, ὅπου
 ἐν καιρῷ ἤθελε λάβει. "Όταν ὁ κατόπιν ἦτον πολλὰ κατόπιν καὶ ἤλπιζε νὰ προ-
 95 πατήσῃ, τότε ἡ σοφία, ἡ ἐμπειρία καὶ ἡ βαθύνοια τοῦ πρώην ἦτον εἰς αὐτὸν
 ὑπερβολικὰ τεράστια. Αὐτὴ ἡ προσβολὴ ἔμεινεν εἰς τὴν φαντασίαν του, καὶ
 μ' ὅλον ὅπου ἐκ τῶν πραγμάτων προήχθη ἐπὶ τὰ κυριώτερα, εὐρίσκεται μ' ὅλον
 τοῦτο οὐχ ἦττον κατόπιν εἰς τὰς πιθηκολογίας τοῦ πρώην. Ἄλλ' οὐ τοῦ θέλον-
 100 τος, ἡ τοῦ τρέχοντος, ἀλλὰ τοῦ Θεοῦ εὐδοκοῦντος. Τὸ ἀεικίνητον καὶ ἐκτετα-
 στοῦ ἢ μᾶλλον δελφίνος καὶ ὄχι πίθηκος (sic).

Προσμένω τὰς ἐκ μέρους τοῦ Πεῦζάλη εἰδήσεις ὅστις εἰσέτι δὲν μοὶ
 ἔγραψε καὶ ἀκολούθως θέλω σᾶς μεταδώσει ὅ,τι περιέργον.

19. — Οἱ περὶ τῆς ἀποκαταστάσεως τῶν καθ' ἡμᾶς στοχασμοὶ σας εἶναι
 105 βαθείας φρονήσεως δαίγματα. Καμμία ἀπόφασις κατὰ τὸ παρὸν δὲν ἐπιτρέ-
 πεται ἐμφρόνως, καθ' ὅτι καμμία στάσις δὲν ἐνδέχεται εὐλόγως εἰς μίαν
 γενικὴν ἀστασίαν τῶν πραγμάτων. Νὰ ἰδοῦμεν πῶς ἔχει νὰ τὰ βγάλῃ 'ς τὸ
 κεφάλι ὁ μεμαθούκας του. Μοὶ γράφετε ὅτι ὁ Πῶπ ἀπαιτεῖ λογαριασμὸν τοῦ
 Πονότη, καὶ ἐγὼ διόλου ἀγνοῶ ἂν ὁ Πονότης εἶναι τοῦ τάγματος τοῦ ἐμπο-
 110 ρικοῦ. Εἰδοποιήσατέ με δὲ περὶ τῆς ἐκβάσεως τῶν ἐμπορικῶν ὑποθέσεων τοῦ
 κυρίου Μιχ(αῆ)λ Βασιλείου, ὅποιαν μορφὴν ἢ κατάστασιν ἔλαβον, ἐν οἷς
 ἤμπορεῖτε νὰ μοὶ κοινολογήσετε καὶ ὅσα προσοχῆς ἄξια μαθάνετε περὶ τοῦ
 ἀλληγορικοῦ.

Ὁ Fournier δὲν ἤξεύρω μήτε τί κάμνει, μήτε τί μελετᾷ νὰ κάμῃ περὶ
 115 τῶν ὑποθέσεων τοῦ φίλου Τιπάλδου. Αὐτὸς εἶναι ο ἰ κ ι α κ ὸς πληρεξού-
 σιος καὶ κανένα δικαίωμα ἐξετάσεως δὲν ἔχω ἐπ' αὐτῷ, οὔτε ἔρχεται πρὸς
 ἐμέ. Παρὰ τοῦ κυρίου Σακελλαρίου ἔμαθα ὅτι τοῖς ἐπλήρωσε μίαν ποσότητα
 ἐκ τῶν χρεωστούμενων τοῦ Τιπάλδου. Ὁ τρόπος ὅμως καθ' ὃν ἐφέρθη ἐφάνη
 διόλου ἄχαρις καὶ ἀπρεπής. Διὰ νὰ μὴν ἀργοπορήσω περισσότερον τὴν ἀπο-
 120 στολὴν τοῦ παρόντος, τὸ ὅποιον ἐλπίζω νὰ φθάσῃ εἰς Βιένναν ἅμα μὲ τὴν σὺν
 Θεῷ αἰσίαν ἀφιξίν σας, ἀναβάλλω τὴν ἀπόκρισιν εἰς τὸ γράμμα τοῦ φίλου
 Τιπάλδου, καὶ δὲν πειράζει. Ἐκεῖνος ἀνέβαλεν ἕνα χρόνον τὸ νὰ μοὶ γράφῃ,
 ἅς ἀναβάλω καὶ ἐγὼ ἕνα μῆνα τὸ νὰ ἀποκριθῶ. Ἄν ὅμως ἐν τῷ μεταξὺ αὐτῷ
 ἤθελε τύχει περίστασις νὰ τῷ γράψετε, παρακαλῶ νὰ τῷ προσφέρετε τὰς
 125 φιλικὰς μου προσκυνήσεις, μὲ τὴν πληροφορίαν τοῦ ὅτι εἶμαι καὶ ἔσομαι διὰ
 παντὸς φίλος του.

Λεχθῆτε, παρακαλῶ, τὰς προσκυνήσεις τοῦ Ἀχιλλέως μου, ὁμοῦ μὲ
 τοὺς ἐκ ψυχῆς ἀσπασμούς τοῦ διὰ βίου

εἰλικρινοῦς φίλου σας.

Παν. Κοδρικᾶς

15

F. 1^r

Πρὸς τὸν κύριον Δημήτριον Ποστολάκαν

Παρίσι 10 Νοεμβρίου Ν. 1820

Μυριοπόθητέ μοι φίλε!

Μὲ ἄκραν ἀνυπομονησίαν ἐπρόσμεινα καὶ προσμένω ἕως τώρα τὰς εὐ-
 5 κταίας εἰδήσεις τοῦ πανοικί αἰσίου σας κατενοδίου. Ἡ ἀνέλπιστος ὅμως στέ-
 ρησις τῶν γραμμάτων σας διακοῦσα εἰς ὄλον αὐτὸ τὸ διάστημα τοῦ καιροῦ
 ἔφθασε νὰ μοι ἀφαιρέσῃ καὶ τὴν ὑπομονὴν καὶ τὴν ἡσυχίαν τῆς ψυχῆς μου.
 Δὲν ἤξεύρω εἰς τί νὰ ἀποδώσω αὐτὴν τὴν ἔκτασιν τῆς σιωπῆς καὶ αὐτὴ ἡ ἀβε-
 βαιότης εἶναι ὡς πρὸς μίαν ἀνήσυχον καρδίαν καὶ σκληρὰ καὶ δυσφόρητος.
 10 Δὲν ἔχω λοιπὸν οὔτε νοῦν, οὔτε δύναμιν νὰ ἐκταθῶ περισσότερον. Περιορίζω
 ὅλην τὴν ὕλην τοῦ παρόντος μου εἰς τὸ νὰ σᾶς παρακαλέσω θερμῶς πρὸς
 αὐτῆς τῆς φιλίας νὰ μοι προσθάσετε ὅσον τάχιστα μὲ δύο ἀπλᾶς λέξεις τὴν
 πολυπόθητόν μοι εἰδήσιν τῆς πανοικί ὑγείας σας, καὶ ὅλα τὰ ἄλλα τὰ ἀφίνω
 ὡς δεύτερα. Αὐτὴν προσμένω μὲ ἄκραν ἀνυπομονησίαν καὶ μένω διὰ βίον
 15 ὁ εἰλικρινής σας φίλος

Παν. Κοδρικᾶς

16

F. 1^r

Παρίσι 20 Νοεμβρίου Ν. 1820

Φίλε μυριοπόθητε!

Ἄς εἶναι μυριάκις δοξασμένον τὸ ὄνομα τοῦ παντοδυνάμου Θεοῦ ὁποῦ ὅλη
 5 μου ἡ, ἐξ αἰτίας τῆς ἀνηκούστου σιωπῆς σας, ὀδυνηρὰ ἀνησυχία καὶ λύπη διε-
 λήθη ἐπ' ἀγαθῷ, μὲ τὰς χαροποιὰς καὶ εὐκταίας εἰδήσεις τοῦ ἀπὸ αἰς τοῦ ἤδη
 φθίνοντος ἀπὸ Βιέννης, μετὰ τὴν αἰσιον ἐπιστροφὴν σας, πολυεράστον μοι γράμ-
 ματος. Ἐξ αὐτοῦ μαρτάνω τὰ αἶτια τῆς ἐκτεταμένης σιωπῆς σας, τῆς ὁποίας
 τὰ πρὸς ἐμὲ πικρὰ ἀποτελέσματα τὰ μαρτάνετε διὰ τοῦ ἀπὸ ἱ'ης τοῦ αὐτοῦ
 προλαβόντος μου γράμματος. Ἡ μετοίκησις, φίλε, ἦτον βέβαια μία προμή-
 10 θεια ἀναγκαιοτάτη, καὶ ἀφευκτος. Ἡ μετακόμισις ὅμως τῶν τῆς οἰκίας
 καὶ ὅλη ἡ προετοιμασία ἔπρεπε νὰ γίνῃ ἐν τῷ διαστήματι τῆς ἀπουσίας σας,
 ὥστε ἐπιστρέφοντας νὰ πεζεύσετε κατ' εὐθείαν εἰς τὴν νέαν κατοικίαν, χωρὶς
 νὰ δοκιμάσετε ἐξ αὐτῆς τῆς πρώτης ἀφετηρίας τὴν ἀνάμνησιν τῶν πικρῶν
 αἰσθημάτων, ὁποῦ ἡ προσβολὴ τοῦ οἰκήματος ἐξ ἀνάγκης ἔπρεπε νὰ ἀνα-
 15 καινίσῃ εἰς τὴν αἰσθητικὴν σας ψυχὴν. Ἀλλ' ἐπειδὴ αὐτὴ ἡ προμήθεια παρη-
 μελήθη, συμπεραίνω πόσῃ παρενόχλησιν καὶ παραζάλην ἔπεται νὰ σᾶς
 ἐπροξένησε μία βίαιος καὶ παράκαιρος μετοίκησις, καὶ θαυμάζω μάλιστα πῶς
 εἰς τόσον ὀλίγων ἡμερῶν διάστημα ἠμπορέσατε νὰ διατάξετε τὰ τῆς νέας
 κατοικίας. Ἀλγισμονῶντας λοιπὸν καὶ ἐγὼ τὸ μέρος τῆς πικρίας ὁποῦ αὐτὴ ἡ

- 20 ἀπρομήθεια μοι ἐπροξένησε, καὶ ὅλως εὖχαρις καὶ χαροποιημένος ἐπεύχομαι ἐκ ψυχῆς καὶ καρδίας τὴν ἀμετάβλητον συνέχειαν τῆς πολυεύντου μοι πανοικί ὕγειας σας καὶ ὅλα αἴσια, πανευτυχῆ καὶ πανεύθυμα. Καὶ ἐλπίζω ὅτι ἡ μέλλουσα μετ' οὐ πολὺν νέα μετοίκησις νὰ μὴ μὲ ὑστερήσῃ πάλιν ἀπὸ ἀμέλειαν, ἣ ἀφροντισίαν, τῆς συνεχείας τῶν ἐφετῶν μοι εἰδήσεων, καθ' ὅτι τὴν μὲν ἀμέ-
- 25 λειαν τὴν ἐλέγχω, τὴν δὲ ἀφροντισίαν δὲν τὴν ἐλπίζω. Μὲ μεγάλην, ὡς φαίνεται, εὐκολίαν κατορθοῦνται εἰς Βιένναν ἢ μετοίκησις. Ἐγώ, φίλε, ὅπου βέβαια δὲν ἔπεται νὰ ἔχω οὐδὲ τὸ δεκατημόριον τῶν σκευῶν καὶ βιβλίων καὶ χαρτιῶν, ὅπου ἔχετε, δὲν ἠμπορῶ εἰσέτι νὰ βάλω εἰς τάξιν τὰ τῆς νέας κατοικίας μου, μ' ὅλον ὅπου ἔχω ἐξ ἡδὴ μῆνας, ἀφ' οὗ μετοίκησα. Ἀπὸ τὰς
- 30 ἀρχὰς τοῦ φθινοπώρου μέχρι τῆς σήμερον καταγίνομαι νὰ κατορθώσω τὴν διόρθωσιν τῶν καπνοδόχων, οἱ ὅποιοι εἶναι τὸ μεγαλύτερον κακὸν τῆς παρισιακῆς οἰκοδομῆς, καὶ ἐνταῦτ' ὁ πλέον ἐνοχλητικὸν καὶ πολυέξοδον ἄρθρον τῆς οἰκιακῆς ἀνέσεως, καὶ εἰσέτι δὲν ἠμπορῶ νὰ τὴν φέρω εἰς ἔκβασιν. Βλέπετε ἀπὸ τὴν γραφὴν ὅτι ὑπεχρεώθην νὰ διακόψω τὴν συνέχειαν τοῦ παρόντος διὰ
- 35 νὰ ἐξηγήσω πρὸς τὸν καπνοοργὸν τὰ ἐλαττώματα τοῦ κακοδιορθωθέντος καπνοδόχου τοῦ γραφείου μου. Καὶ λοιπὸν ἐχρειάσθην νὰ μεταβῶ εἰς ἄλλην||
- F. 1^v κάμεραν διὰ νὰ ἀφήσω ἐκεῖνον κακοτρόπως νὰ δουλεύῃ. Εἰς τὴν Βιένναν μοι φαίνεται ὅτι ἐν γένει μεταχειρίζεσθε σόμπας, καὶ κατὰ τοῦτο σὰς μακαρίζω. Οἱ Παρισίαιοι μας ὅχι μόνον κατὰ φυσιολογικὴν θεωρίαν, ἀλλὰ καὶ
- 40 κατὰ μεγαλοπρεπῆ πολυτέλειαν ἀποστρέφονται τὶς σόμπες. Ὅθεν διὰ νὰ χαροῦμεν αὐτὴν τὴν πολυτέλειαν, ὅσπερ ἀπὸ βαρύτατα καὶ πολυτελέστατα ἔξοδα, καταντοῦμεν οὐχ ἥττον νὰ εἴμεθα ἐκτεθειμένοι εἰς τὸν καπνὸν ὡς χοιρομέρια, καὶ πολλάκις νὰ τρέμωμεν ἀπὸ τὴν ψύχραν ἀνοίγοντες τὰ παράθυρα διὰ νὰ διασκεδάσωμεν τὸ ἄζωτον τοῦ καπνισμένου ἀέρος. Ἐκτάνθην εἰς αὐτὸ
- 45 τὸ κεφ(άλα)ον ἀπὸ τὴν ἀγανάκτησιν ὅπου δοκιμάζω καὶ μοι συγχωρεῖτε.

22. — Ἐρχομαι, φίλε, νὰ ἐπαναλάβω τὴν συνέχειαν τῆς ἀνταποκρίσεώς μου. Δὲν ἠξενῶω ὅποιαν προσβολὴν ἔκαμαν αὐτόσε αἱ παρὰ καιρὸν ἐκδοθεῖσαι ἐπιστολαί, ἐδῶ ὅμως ἐφάνησαν ὡς πάντῃ παράκαιραι καὶ περιτταί. Περίεργον εἶναι τὸ ὅτι ἐκ τοῦ γράμματός σας ἔμαθον τὴν ἐκδοσιν τῆς Διῆς

50 γραφῆς τῆς Βολισσιανῆς Ἰλιάδος, ἐνῶ ἐδῶ κανένας οὔτε μοι τὴν ἀνέφερεν, ὥστε μὴν ἠξενῶντας ποῦ εὐρίσκεται ἔχω σχολὸν νὰ στεῖλω πρὸς τὸν τυπογράφον καὶ τὴν ζητήσω, ἂν τὴν ἔχῃ, νὰ τὴν ἀγοράσω, διὰ νὰ ἰδῶμεν τί μᾶς λέγει ὁ ξαναβαπτισμένος παπασθέων. Περὶ δὲ τοῦ ὅτι οἱ Χίοι διέκοψαν τὰ πρὸς ἐκδοσιν ἔξοδα, δὲν ἔχω καμμίαν εἰδήσιν καὶ εἶμαι περίεργος νὰ τὸ πλη-

55 ροφορηθῶ. Ἡ λατρεία τοῦ Πρωτόγερον εἶναι θεμελιωμένη εἰς προσωπικὰ τέλη καὶ οἱ πόμοι αὐτῆς δὲν ἀφίουν νὰ ψυχραθῇ ὁ ζῆλος τῶν κατηχουμένων. Βλέπετε ἀπὸ τὰ τελευταῖα ἄρθρα τοῦ Α. Ε. ὅτι οἱ νεωκόροι τοῦ χρησιμοποιοῦ ὁυσιασθηρίου ἀφ' ὅτου ἐπειράχθησαν διὰ τὴν ἀνευλάβειαν μὲ τὴν ὅποιαν ὁ ἐπιστάτης τῆς ἐθνικῆς τυπογραφίας ἀνέφερε τὸ πανσέβαστον ὄνομα

- 60 τοῦ Ἀδαμαντίου θεοῦ, Διαμαντὴν κατὰ βαπτίσμον ὀνομασίαν προσαγορεύ-
 σας τὸν μισὲ Διαμαντὴν, ὅχι μόνον ἰσχυρῶς ἀντεῖπον κατὰ τῆς προκηρύξεως,
 ἀλλὰ καὶ ἐφεξῆς κατὰ τῆς Ἐκκλησίας ὑπερτέρῳ κράτει ὁ Κοκκινάκης ἐνυπο-
 γράφως προτροπὰς καὶ συμβουλὰς ἐξέδωκεν, ἀποποιούμενος, ὡς λέγει, τὰ
 65 τὸ ἔσχατον ἄρθρον δι' ἄλλον συνεργοῦ διακηρύττει τὴν περιττὴν ματαιοπониαν
 τῆς ἐκδόσεως τῶν λόγων τοῦ Χρυσοστόμου, ἐνῶ ἔχομεν χρεῖαν διὰ τὴν Παλιγ-
 γενεσίαν τοῦ Γένους τῶν φιλοσοφικῶν λόγων τοῦ Παπατρέχα. Αὐταὶ αἱ ὡς
 ἐξ ὑπερτάτου συνεδρίου ἐκδιδόμεναι διακηρύξεις στηρίζουν τοῦλάχιστον διὰ
 τὴν αὐθάδειαν ὅλην τὴν συστηματικὴν λατρείαν τοῦ ἀρχηγέτου. Εἰς τὴν Κων-
 70 σταντινουπολιν ἐκασαν δημοσίως μίαν νεωστὶ ἐκδοθεῖσαν φυλλάδα. Δὲν
 γνωρίζω τὸ σύγγραμμα, οὔτε ἡξέωρω ποῖος εἶναι ὁ συγγραφεὺς. Συμπεραίνω
 ὁμῶς ὅτι εἶναι φιλοσοφικόν, καθ' ὅτι ὁ ἐξ Ἀριμαθείας μυστικοαπόστολος
 Πολυχρονιάδης περιερχόμενος ἐσχάτως τὴν Γερμανίαν καὶ Ὀλλάνδα μοὶ
 ἔγραψεν ὅτι ἐκ τῶν ἀντιφιλοσοφικῶν συγγραμμάτων μου ἔλαβαν οἱ παπᾶδες
 75 τόσον θάρρος ὥστε ἐτόλμησαν δημοσίως νὰ κάψουν σύγγραμμα φιλοσοφικόν,
 ἀποτετινόμενον εἰς τὴν Παλιγγενεσίαν τοῦ Γένους. Καὶ ὅτι δύο τῶν εἰς Ἀμ-
 στερδὰμ ὁμογενῶν, ἄνθρωποι προκομμένοι καὶ ἀξιοσέβαστοι, φίλοι ὁμῶς τῆς
 Παλιγγενεσίας, οἱ ὅποιοι ἀνέγνωσαν τὸ σύγγραμμά μου, τῷ εἶπαν νὰ μοὶ
 80 στηῇσιν καὶ φιλικὰς, ἂν δὲν ἐμέμφοντο τὸν δηκτικὸν τρόπον καθ' ὃν ἀσεβῶς
 ἐγγίζω τὸν σεβάσμιον Γέροντα τὸν ἐδεργέτην τοῦ Γένους...
 Ἐδῶ ἐσχάτως εἰς μίαν τῶν κοινῶν ἐφημερίδων ἐξέδωκεν ἓνας τῶν Κορακολά-
 τρων ὅτι ὁ πρόφρων ἐξ ἀγνοίας καὶ ἀπάτης ἀντιφερόμενος τῷ σεβασμίῳ καὶ
 Πανσόφῳ Γέροντι διδάσκαλος Δούκας, ἀγνωρίζας τέλος πάντων τὸ λάθος
 85 του καὶ δημοσίᾳ ὁμολογήσας τὸ σφάλμα του, ἀνεκίρῳξε τὴν ὑπερτάτην τοῦ
 Γέροντος ὑπεροχὴν καὶ ἐζήτησε νὰ τὸν ἐξιλέωση, συγχώρησιν αἰτῶν τῶν ἐξ
 ἀγνοίας ἁμαρτημάτων του. Δὲν ἡξέωρω εἰς ποίαν ἐφημερίδα ἐξεδόθη αὕτη ἡ
 προκηρύξις. Ὁ Ἑλληνιστὴς Γάιλ μὲ εἰδοποίησε, καὶ πολλὰ μοὶ φαίνεται ὅτι
 εἶναι ἡ σφηκομέλισσα, τῆς ὁποίας μῆτε τὸ μέλι, μῆτε τὴν ἀηδίαν νοστιμύ-
 90 ομαι. Ἄς λάβῃ ὁμῶς ὁ εἰρηροποιὸς Δούκας τὰς ἀμοιβὰς τῆς ἀμφιρεποῦς
 μετροφόρουσίνης του. Στοχασθῇτε λοιπόν, φίλε, πῶς ἡ φανερὰ ἐπαγορεύει, πῶς
 δραστηκῶς ἐνεργεῖ καὶ καταμάχεται. Ἄς φωνάζουν οἱ μετροφόροι εἰρηρο-
 95 ποιοὶ «εἰρήνη ὑμῖν... εἰρήνη πᾶσι...», σὺν Ἀθηνᾶ καὶ χεῖρα δεῖ κινεῖν...||

Εἰς τὴν ἐκθεσιν τοῦ Βου |τόμου| ἀγοραῖνω μὲ ἄκραν μου δυσαρέσκειαν.

- 95 Τί ποιητέον; Εἰς τὰ ὑπὲρ δύναμιν οὐδὲ θεοὶ μάχονται. Μύρια ἀσχολία ἀνα-
 πληροῦν ὅλας τὰς στιγμὰς τῆς ζωῆς μου, χωρὶς καμμίαν ἄνεσιν. Μόνος, μονώ-
 τatos, καὶ μὲ φυσικὴν κραῖσιν ὅχι σταθεράν, ἀκριβολογοῦμαι τὸν καιρὸν,
 ἐνῶ φρίδομαι ἐνταῦτ' καὶ τὴν ἄστατον ὑγείαν μου, τῆς ὁποίας — ἔστω ἐν
 παρόδῳ — ἡ ἐπὶ τὸ κρεῖττον συνέχεια διαρκεῖ χάριτι θεῆς, ἀλλὰ χρῆζει με-

100 τριότητος κόπον καὶ ἐπὶ ἀπλέτων κόπων παραλλήλου ἀντιγραφῆς, εἰς οὐδεῖς. Μ' ὅλον τοῦτο ἐλπίζω σὺν Θεῷ τὴν τελείαν ἔκβασιν, εἰ καὶ ἀργότερα.

Ἐκ τούτων, φίλε, συμπεραίνεται ὅτι ἡ συνέχεια, ἡ ὁρθότερον εἰπεῖν ἢ ἐπανάληψις τῶν Ἑρμολογικῶν εἶναι τῶν ἀδυνάτων ἀδύνατον καὶ τοῦτο δὲν πειράζει παντελῶς καθ' ὅτι ἡ ἐξ ἀπροόπτου ἐπανάληψις, ὡς πάντῃ παρά-
 105 καιρος, ἔχει ὁμολογουμένως νὰ φανῇ ἀηδής. Ἡ ἔκδοσις τοῦ βου τόμου ὁμολογουμένως ἔχει νὰ ἐπιφέρῃ πάλιν τὰς μανιώδεις φλυαρίας, καὶ ἃς ἀκονίσωμεν διὰ τότε τὸ κονδύλι μας. Περιττὸν μοὶ φαίνεται νὰ γίνονιν τό γε νῦν ἔχον μάταια ἔξοδα διὰ νὰ τυπωθοῦν εἰς ξεχωριστὰς φυλλάδας, καθ' ὅτι ὅχι μόνον εἶναι ἀτελῆ, ἀλλὰ καὶ κολοβωμένα καὶ εἰς πολλὰ μέρη μεταμορφωμένα ἀπὸ τυπο-
 110 γραφικὰς παραδρομὰς.

Περὶ τῆς Βυζαντίδος δὲν ἔκαμα κανένα κίνημα, οὐδὲ στοχάζομαι νὰ κάμω πρὸ τοῦ νὰ μοὶ δώσετε θετικῶς τὴν γνώμην σας. Εἶναι ἔξω πάσης ἀμφιβολίας ὅτι ὁ βιβλιοπώλος ἐπιμένει εἰς τὴν προτέραν τιμὴν, καὶ ἂν ἰδῇ πάλιν ἐκ μέρους μας ζήτησιν, ὅχι μόνον ἔτι σταθερώτερον ἔχει νὰ ἐπιμελήνῃ, ἀλλ' ἴσως
 115 ἴσως πραγματευόμενος τὴν προσπάθειάν μας ἀναβιάσῃ τὴν τιμὴν, καὶ τότε ἐξ ὀλοκλήρου ἀποτυγχάνομεν. Τὰ δύο περιττὰ συγγράμματα ἐνθυμᾶσθε ὅτι ἐπροβλήθη νὰ τὰ ἐκπέσῃ, καὶ δὲν ἔστρεξεν ἄρα οὔτε τώρα ἔχει νὰ στέρξῃ. Κάμετε λοιπὸν μετὰ σκέψεως τὸν στοχασμὸν σας, καὶ ἂν θετικῶς ἀποφασίσετε νὰ τὰ ἀγοράσωμεν εἰς τὴν ζητουμένην ποσότητα, ἥτις, ἂν δὲν λανθάνωμαι,
 120 ἦτον ἐπτακόσια φρ(άρκα), ὡς ἐκ τοῦ σταλέντος τότε σημειώματος φαίνεται, τότε ἂν ἠμπορέσωμεν νὰ καταβιβάσωμέν τι, καλόν, εἰ δὲ μὴ, τοῦλάχιστον δὲν ἀποτυγχάνομεν.

Τὸν Βιογύλιον τοῦ Εὐγενείου βέβαια κατὰ τὸ παρὸν συμφερότερον εἶναι νὰ μοὶ τὸν στείλετε κατ' εὐθείαν ἐδῶ παρὰ εἰς Αἰβοῦρνο, ἕως ὅτου νὰ εὐδο-
 125 κήσῃ ἡ θεία Πρόνοια κρείττονα τὴν ἀποκατάστασιν τῶν καθ' ἡμᾶς. Τὰ τῆς Ἰταλίας παντελῶς δὲν μ' ἀρέσουν. Τὸ Τροπικὸν σχολεῖον μοὶ φαίνεται ὅτι ἔχει νὰ παραγάγῃ κακοπίχειρόν τι πόνημα. Μὲ δευτέρον θέλω σᾶς γράφει ἰδιαίτερά τινα περὶ τοῦ κατόπιν διὰ νὰ κρίνετε ἔτι μᾶλλον ἐξ ὄνυχος τὸν λέοντα. Δυστυχία μεγάλη ὅταν οἱ φιλόσοφοι ἀφιλοσόφως πολιτικεύονται. Τὰ τῆς
 130 Ἡπειροῦ κατανοοῦν διὰ τοὺς ἀθλίους ὁμογενεῖς μας ὀλέθρια, καὶ ἐν τοσούτῳ ὁ κατόπιν κολακεύει τὸν Παζιουργιάμπασῃ τῶν μεγάλων νησιῶν. Ὁ Θεός, φίλε, νὰ ἐπιβλέψῃ εἰς τὴν δυστυχισμένην Ἑλλάδα. Ἀπὸ τὰς Ἀθήνας ἔχω τὰς πλέον θλιβεράς εἰδήσεις μιᾶς γενικῆς καὶ τελείας ἀπὸ ἄκραν πενίαν ἐρη-
 F. 2^ν μώσως. Ἀπὸ Βλαχίας || δὲν ἔχομεν πλέον οὔτε καλόν, οὔτε κακόν τελεία,
 135 ὡς φαίνεται, ἀπέβη ἡ τῆς Κοραϊκῆς ἐπιρροίας ἐνέργεια. Πολλὰ ὀλίγον μὲ κόφτει. Καὶ ταῦτα περὶ τῶν καθ' ἡμᾶς.

Προσφέρετε, παρακαλῶ, τὰς ἀπὸ καρδίας εὐλικρινεῖς μου προσκυνήσεις πρὸς τὴν εὐγενεστάτην καὶ ἀγαπητὴν μοὶ φαμίλιάν σας ἀσπαζόμενοι ἐκ μέρους μου γλυκύτατα τὸν χαριτωμένον Γεωργάκην μας.

140 Τὸν φίλον ἀντάδελφον κύριον Νικόλαον μετὰ τῆς κυρίας Ὁρσονλίνας ἀκριβῶς προσκυνῶ καὶ καταπαραπονοῦμαι διὰ τὴν ἀμέλειαν ὅπου ἔλαβεν εἰς τὸ νὰ μοὶ ἀναγγείλῃ τὸ αἰσιὸν σας κατενόδιον ἐνῶ μάλιστα μοὶ ἐχρεωστοῦσεν ἀπόκρισιν εἰς τὸ ἔσχατον. Αὐτὲς ὅμως εἶναι οἱ < > ρέτζες του.

145 Δεχθῆτε, παρακαλῶ, τὰς ταπεινὰς προσκυνήσεις τοῦ Ἀχιλλέως μου, ὅστις σὺν ἐμοὶ κατασπάζεται τὸν φίλον του κύριον κύρι(ον) Κωνσταντῖνον. Μένω δὲ διὰ βίου,

ὁ εἰλικρινὴς σας φίλος
Παν. Κοδρικᾶς

17

F. 1^r

Εὐγενέστατε Κύριε Δ. Ποστολάκα, εἰς Βιένναν

Παρίσι 21 Νοεμ(β)ρί(ον) Ν. 1826

Πρὸς ἀπόκρισιν τῆς ἀπὸ 8 τοῦ ἤδη φθίνοντος τιμίας σας δὲν ἔχω νὰ σᾶς σημειώσω εἰμὴ σᾶς εἶναι γνωστὰ καὶ διὰ γραμμάτων ἀναιτιροῦντος ὁμολο-
5 γούμενα.

Ἐγώ, ἀφοῦ διὰ μέσον τοῦ μακαρίτου πενθεροῦ σας καὶ ἀσιμνήστου φίλου μου, ἐπλήρωσα κατὰ τὴν σφοδρὰν ἀπαίτησίν σας μὲ προσθήκην ἀνέλπιστον τόκου ἐμπορικοῦ ὅσα, κατὰ τὸ σημεῖωμα τοῦ λογαριασμοῦ σας ἤμουν χρεώ-
στης τόσον διὰ βιβλία ὅπου μοὶ εἶχετε προμηθεύσει, ὅσον καὶ διὰ τὰ ἀνήκοντα
10 εἰς τὸ μερίδιόν σας μετρητὰ εἶχαν μείνει ὡς προκαταβολὴ διὰ τὴν ἔκδοσιν τοῦ βου τόμου τοῦ βιβλίου, καὶ ἐξωφλήθη ὁ λογαριασμός σας, δὲν γνωρίζω ὅτι ἔμειναν εἰς χεῖράς σας ἄλλα βιβλία ἀνήκοντά μοι διὰ τὰ ὅποια νὰ διατάξω, ὡς ἤδη μοὶ γράφετε, οὔτε σᾶς εἶμαι χρεώστης εἰς ἄλλο τι εἰμὴ εἰς τὴν προ-
τέραν διάθεσιν τῆς ὡς ἤδη λέγετε π ρ ὃ η ν φιλίας σας.

15 Ὅσα βιβλία κατὰ τὰς διαταγὰς σας σᾶς ἔστειλα ἐν καιρῷ ὡς ἰδιοκτησίαν σας ἀπὸ τὴν ἔκδοσιν τοῦ αὐτοῦ τόμου τῆς Μελέτης, τὴν ὅποιαν μετὰ προθυμίας, φιλοτίμῳ δαπάνῃ, αὐτοθελήτως ἀνελάβετε ἐξ ἡμισείας μὲ τὸν μακαρίτην ἐκείνον γνήσιον φίλον πενθερόν σας, καθὼς ἢ, κατὰ ζήτησίν σας, ἐπιγραφῇ τοῦ βιβλίου πανδημῶς διαδηλοῖ, περὶ αὐτῶν ἢ εὐγένειά σας ἔχετε νὰ διατάξῃ
20 καθὼς καὶ ἀπ' ἀρχῆς ὡς ἰδιοκτήμων ἐκδότης διατάξετε, καὶ καθὼς ἐπίσης ἐξηκολούθησε καὶ ὁ μακαρίτης ἐκεῖνος διὰ τὸ ἀνάλογον τοῦ ἐξ ἡμισείας μερι-
δίου του. Ἐγὼ δὲν ἔχω νὰ ἐλπίσω εἰμὴ ὅ,τι μετὰ τὴν ἀποπεράτωσιν φιλικῶς
μοὶ ἔχετε ὀποσχεθῇ διὰ τοὺς κόπους μου καὶ δὲν προσμένω εἰμὴ τὰς διαταγὰς
25 σας διὰ τὴν ἔκδοσιν τοῦ βου τόμου κατὰ τὴν ἀπ' ἀρχῆς συμφωνίαν μας, εἰς τὴν ὅποιαν εὐρισκόμεθα συνδεδεμένοι, ἀναγκάζομαι ἐξ αἰτίας τῶν καιρικῶν περιστάσεων καὶ ἔτι μᾶλλον ἐξ αἰτίας τῆς συμφορᾶς (τοῦ μα)καρίτου ἐκείνου Συνεκδότον νὰ ἀναβάλω τὸ πρόβλημα, διὰ νὰ μὴ σᾶς παρενοχλήσω.

Ἄλλ' ἐπειδὴ ὁ θάνατος τοῦ μακαρίτου ἐκείνου διέλυσε τὸ ἥμισυ τῆς συμφωνίας, ἐπιθυμῶ νὰ πληροφορηθῶ ἂν ἡ εὐγενεία σας ἐπιμένετε εἰς αὐτήν, 30 κατὰ τὸ ἀνῆκόν σας, καὶ σὰς παρακαλῶ νὰ μοὶ δηλοποιήσετε θετικῶς τὸν περὶ τούτου σκοπὸν σας.

Μένω μὲ ὅλην τὴν ἀπ' ἀρχῆς καλὴν καὶ ἄδολον ἐπόληψιν,
ὅλως εἰς τοὺς ὀρισμούς σας

Πρόθυμος δοῦλος

Π. Κωδικᾶς

35

18

F. 1^r

Εὐγενέστατε Κύριε Δημήτριε Ποστολάκα, εἰς Βιένναν

Παρίσι 10 Ἰανουαρίον 1827

Πρὸς ἀπόκρισιν τῆς ἀπὸ 6 τοῦ παρελθόντος τιμίας σας, εἰς τὴν ὁποίαν ἀργοπύρησα νὰ ἀποκριθῶ ἐξ αἰτίας μιᾶς μικρᾶς ἀρρωστίας καὶ πολλῶν ἀσχο- 5 λιῶν, ἂν ἤθελα κατὰ μέμησιν σὰς ἐπιφορτίσει ἀμοιβαίως μὲ ἀντίγραφα γραμμάτων σας καὶ γραμμάτων τοῦ μακαρίτου φίλου μου πενθεροῦ σας, διὰ νὰ σὰς ἀνεθυμίσω ὅσα μῆτε σὰς λανθάνουν, μῆτε ἤμπορεῖτε ν' ἀλησμονήσετε, δὲν ἤθελα βέβαια κατορθώσῃ ἄλλο τι, εἰμὶ νὰ σὰς παραβαρύνω μὲ περιττὰ καὶ παρὰκαιρὰ ἔξοδα πόστας.

- 10 Ἡ εὐγενεία σας πρέπει νὰ στοχασθῇτε ὅτι τὰ ἀπ' ἀρχῆς μέχρι τοῦδε γράμματά σας, καθὼς καὶ ἐκεῖνα τοῦ μακαρίτου πενθεροῦ σας, σφῶνται ἀνελ-
λιπτῶς εἰς χεῖράς μου, καὶ ἂν κάμῃ χρεία, εὐκολον εἶναι νὰ σὰς τὰ παραστήσω καὶ χωρὶς θυμόν, χωρὶς ὀργήν, καὶ χωρὶς σκληρότητα νὰ σὰς ἐνθυμίσω τὰς ὑποσχέσεις σας καὶ νὰ σὰς πιστοποιίσω ἐξηκριβωμένην τὴν ἀλήθειαν. Ἦδη 15 δὲ παροδικῶς τόσον μόνον σὰς παρακαλῶ νὰ στοχασθῇτε, ὅτι, ἂν δὲν ἦσθε αὐτοθελήτως ἐξ ἡμισείας ἐκδότης τοῦ συγγράμματός μου, μὲ ποῖον δικαίωμα μοὶ ἀπηγορεύσατε νὰ δεχθῶ τὴν αὐτομόλῳ διαθέσει προσφερθεῖσάν μοι συν-
δρομήν παρὰ τοῦ μακαρίτου Γεωργίου Σακελλαρίου; Μὲ ποῖαν κυριότητα διετάξατε ὀργιστικῶς τὴν διὰ ξηρᾶς ἀποστολὴν ἐξακοςίων σωμάτων, ἧτις 20 ὑπερβαίνει καὶ τὴν ἀνάλογον ποσότητα τοῦ μεριδίου σας; Μὲ ποῖαν δύναμιν λόγον ὥρίσατε νὰ ἀποποιηθῶ τὴν παρὰ τοῦ μινίστρον προβληθεῖσάν μοι τότε μετάφρασιν τοῦ αὐτοῦ συγγράμματος, ἧτις ἐκδιδομένη εἰς Γαλλικὴν διά-
λεκτον καὶ μὲ ἔξοδα τοῦ μινιστερίου ἤμποροῦσε νὰ ἀποβῇ δι' ἐμὲ ἐπικερδε-
στάτη; Καὶ τέλος πάντων μὲ ποῖον δίκαιον ἀπαιτεῖτε μὲ ἐπανεπιλημμένας 25 ἐνστάσεις λογαριασμόν διὰ ὅσα σώματα ἐβάσταξα, μὲ ἀναντίρροπον δικαίωμα, ὡς συγγραφεὺς, τὰ ὁποῖα κατὰ λάθος ἀναμετρεῖτε διακόςια, ἐνῶ εἶναι μόνον ἐκατὸν εἰκοσι, καὶ τὰ ὁποῖα οὐτε ὡς ἐκδότης, οὐτε ὡς συνδρομητὴς ἤμπορεῖτε νὰ μοὶ ἀφαιρέσετε; Πῶς ὁ μακαρίτης πενθερός σας, ὅστις ἦτον ἐξ ἡμισείας συνεκδότης τοῦ αὐτοῦ συγγράμματος, δὲν ἐφαντάσθη ποτέ, οὐτε ἔκρινε δι-

30 καιον, ἣ πρόπον, νὰ ἀθετήσῃ τὰς ὑποσχέσεις του, ἣ νὰ κάμῃ ἀπαιτήσεις ἐναν-
 τίων τῆς καλῆ πίστει συμφωνίας μας; Ἐνθυμηθῆτε τὴν πανδήμως δημοσιευ-
 θεῖσαν ἀπόκρισίν του εἰς τὸ γράμμα τοῦ Κοραῖ, καὶ στοχασθῆτε, ἂν ἀνέχεται
 ἡ αἰσθητικὴ σας καρδιά τὸ νὰ διαφιλονικῆται μεταξὺ μας, μετὰ τὸν θάνα-
 F. 1^ν τον ἐκείνου τοῦ μακαρίτου, ἡ πίστις τῶν πανδήμως || διαδηλωθέντων ἐκ
 35 μέρους τῆς μεταξὺ μας κοινότητος.

Κανένας βέβαια δὲν ἀρνεῖται, οὔτε ἡμπορεῖ νὰ ἀρνηθῇ τὸν μέχρι ἐνθου-
 σιασμοῦ ζῆλον, τὴν ἀκούραστον προθυμίαν καὶ εὐγενῆ ἐλευθεριότητα μὲ τὴν
 ὅποιαν ἀνέλαβετε τὴν ἐκδοσιν τοῦ συγγράμματος ἐκείνου, τὸ ὅποιον ἐκρί-
 νετε ἄξιον τῆς φιλοτίμου δαπάνης σας, οὔτε ἀγνωμονῶ εἰς τὴν φιλικὴν διά-
 40 θεσιν ὅπῃ ἐδεῖξαστε πρὸς ἐμέ, εἰς τὴν ὅποιαν μὲ ἀμοιβαῖον ζῆλον καὶ εἰλικρί-
 νειαν δὲν ἔπαυσα ἀνεπιλήπτως νὰ ἀνταποκρίνωμαι. Κανένας ὅμως, εὐγενέ-
 στατε *π ρ ὃ η ν φ ί λ ε*, δὲν ἡμπορεῖ νὰ δικαιολογήσῃ, οὔτε νὰ στέρξῃ, ὥς
 ἀντάλλαγμα τῆς *π ρ ὃ η ν φ ι λ ί α ς* σας, μίαν ἀπ' ἄκρον εἰς ἄκρον ἐξα-
 φρικτήν, ἀνέλπιστον καὶ ἀνερμήνευτον μεταβολήν, τῆς ὁποίας τὰ ἀπόροητα
 45 αἰτία μὴτ' ἐγὼ ἡμπόρεσα νὰ ἐννοήσω, μὴτ' ὁ μακαρίτης πενθερός σας καὶ
 ἀδέκαστος φίλος ἡμπόρεσε νὰ μοι ἐξηγήσῃ. Ὅθεν τὸ ἂν, ἀπὸ τὴν αἰρετοκρι-
 σίαν τοῦ μακαρίτου ἐκείνου, ἡ εὐγενεία σας ἀδικήθητε, ἣ ἐγὼ διὰ τὸ ἀσκαν-
 δάλιστον ἐξημιώθην, τὸ ἀπαράιτητον σέβας ὅπῃ χρεωστοῦμεν ἀμφοτέροι
 εἰς τὴν ἀκήρατον ἐκείνου μνήμην καὶ εἰς τὴν προσωπικὴν μας ἐπόληψιν, δὲν
 50 μᾶς συγχωρεῖ νὰ τὸ ἐξετάσωμεν ἀθαιρέτως. Τὸ συνειδῶς ἐκάστων, ὅταν
 μεῖνῃ πάσης δξυθυμίας ἐλεύθερον, ἡμπορεῖ νὰ συναισθανθῇ εὐκρινῶς τὸ σχε-
 τικὸν δίκαιον.

Ἄν ἀπὸ τὸ ὅλον τῆς ἐπιχειρήσεως σᾶς προξενῆται διὰ τὸ ἀνάλογον τοῦ
 μεριδίου σας ζημία, τὴν ὅποιαν δὲν ἡμπορεῖτε νὰ ἀποδώσετε, εἰμὶ εἰς τὰς
 55 καιρικὰς περιστάσεις, εἰς αὐτὴν ἐνέχονται καὶ οἱ συνεκδόται καὶ πρὸ πάν-
 των ἐγὼ ζημιούμενος ὅλους τοὺς τόσους κόπους καὶ πόνους, διὰ τοὺς ὁποίους
 δὲν μοι μένει εἰμὶ μία μέλλονσα ἐλπίς. Καί, ἐπειδὴ τώρα διὰ πρώτην
 φορὰν μοι δηλοποιεῖτε καθαρὰ τὴν λύσιν τῆς συμφωνίας διὰ τὴν ἐκδοσιν τοῦ
 βου τόμου, ὥστε μὲ ἀπολύετε ἀπὸ τὸν δεσμὸν ἐκεῖνον, θέλω φροντίσει ἐλευ-
 60 θέρως καὶ ἐλπίζω εὐτυχοῦς τυχούσης, σὺν Θεῷ, περιστάσεως, νὰ εὐρεθῇ κα-
 νένας ἄλλος ἐκδότης, μεθ' οὗ κατὰ τὸ ἀμοιβαῖον συμφέρον εὐκόλῳ συμπε-
 ραίνω εἶναι νὰ συμβιβασθῇτε περὶ τοῦ () μεριδίου σας, καὶ τούτου τυχόν-
 τος μὴν ἀμφιβάλλετε ὅτι θέλω σᾶς εἰδοποιήσει ἐν καιρῷ.

Ἐν τοσούτῳ ἐπενεχόμενός σας τὸ νέον ἔτος πανοικί αἷσιον καὶ πανευτυ-
 65 χές, μένω

ὅλως εἰς τοὺς ὀρισμούς σας
 πρόθυμος φίλος καὶ δοῦλος
 Παν. Κοδρικᾶς

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

1,10. Ὑπὸ τὸν τίτλον «Ἑρμολογικά» δημοσιεύονται ἐν τῷ περ. «Καλλιόπη» βιαϊόταται ἐπιθέσεις κατὰ τῶν συνεργαζομένων μετὰ τοῦ περ. «Λόγιος Ἑρμῆς» ὁπαδῶν τοῦ Ἀδ. Κοραῆ. Ἰδ. Ἀπ. Β. Δασκαλάκη, Κοραῆς καὶ Κοδρικᾶς. Ἡ μεγάλη φιλολογικὴ διαμάχη τῶν Ἑλλήνων: 1815 - 1821. Ἀθῆναι 1966, σ. 147 - 150, 546 - 573.

1,51 - 57. Ἰδ. Ἀπ. Β. Δασκαλάκη, Κοραῆς καὶ Κοδρικᾶς, ἐνθ' ἄν., σ. 123.

1,60 - 61. Ἀνθίμου Γαζῆ, Λεξικὸν Ἑλληνικόν..., Τόμ. Α': Α - Θ. Ἐν Βενετίᾳ 1809 — Τόμ. Β': Ι - Π. Ἐν Βενετίᾳ 1812 — Τόμ. Γ': Ρ - Ω. Ἐν Βενετίᾳ 1816.

3,84 - 85. Περὶ τοῦ Γρηγ. Ζαλύκη, ἰδ. Πρόλογον Ἀγαθ. Λακεδαιμονίου [= Κωνστ. Νικολοπούλου], εἰς: «Ἰωάννου Ἰακώβου Ρουσσώ, Περὶ τῆς κοινωνικῆς συνθήκης... Ἐκ τῆς γαλλικῆς κατὰ πρῶτον μεταφρασθὲν ὑπὸ... Γεωργίου Γεωργιάδου Ζαλύκου. Ἐν Παρίσις, αὐγῆ». — Εὐ. Στ. Τζιάτζιου, Ὁ Μακεδὼν Γρηγόριος Ζαλικὴς καὶ τὸ «Ἑλληνόγλωσσον Ξενοδοχεῖον», περ. «Μῆνες» (Θεσσαλονίκης), ἀρ. 25, 26 - 27 (1939), σ. 68 - 76, 89 - 101.

4,38. Ἐν τῷ περ. «Λόγιος Ἑρμῆς» 1820 (1 Ἰαν.), σ. 31 - 32 δημοσιεύεται τὸ κείμενον χρυσοβούλλου τοῦ Μιχ. Σούτσου, ἀπὸ Νοεμβρίου 1819.

4,45 - 47. Τὸ κείμενον κατεχωρίσθη καὶ ἐν περ. «Μέλισσα», 1819, σ. 332:

Τὴν παγκόσμιόν σου φήμην ἂν μὴ ἔχθρα χαμερπῆς
πάσῃ νὰ ἀπομαράνῃ μὲ ἰδέες ἀτερπεῖς,
τί σὲ κόπτει, ὦ Λαλάνδε; Ξεῦρες πὼς εἰς τὰ κλαδιά
κάθε καρποφόρον δένδρον ῥίχνουν πέτρες τὰ παιδιά.

Ἐκ τῆς φράσεως τῆς ἐπιστολῆς «εἶχα γράφει εἰς τὰς ἀρχὰς τῆς ἐδῶ διατριβῆς μου» τὸ στιχοῦργημα πρέπει νὰ ἀναχθῇ εἰς τοὺς χρόνους 1797 - 1800 ἢ καὶ 1803, ὁπότε ὁ Π. Κοδρικᾶς προβάλλεται ὡς γαλλόφωνος συγγραφεὺς διὰ τοῦ ἔργου του «Observation sur l'opinion de quelques hellénistes...».

4,63. Αἰσώπου, Ἀνὴρ ναυαγὸς (ἔκδ. Ἐμ. Chambris, Paris 1925, σ. 125).

6,25 κέξ. Ἰδ. καὶ Ἀλκ. Ἀγγέλου, Ἡ «Τράγου Κατάργησις», «Εῤῥανος εἰς Ἀδ. Κοραῆν». Ἀθῆνα 1965, σ. 188, ἐνθα ἀπόσπασμα ἀνεκδότου ἐπιστολῆς τοῦ Π. Κοδρικᾶ, ἀπὸ 20 Φεβρουαρίου 1820, περὶ τῆς κηδείας τοῦ δολοφονηθέντος πρίγκηπος.

7,69 κέξ. Περὶ τοῦ Μιχ. Βασιλείου, ἰδ. Ν. Βέη, Συμβολὴ εἰς τὰ σχολικά πράγματα τῆς Σμύρνης, «Μικρασιατικὰ Χρονικά» Α' (1938), σ. 228 - 230. — Ε. Κριαρᾶ, Βιολογικοὶ καὶ πνευματικοὶ δεσμοὶ τοῦ Ψυχάρη μὲ τὴν Ἠπειρο, «Αἰτιέρωμα εἰς τὴν Ἠπειρον — Εἰς μνήμην Χρ. Σούλη». Ἀθῆναι 1956, σ. 17 - 19.

7,94. «Καὶ ποταπὸς...». Οὕτως ἀρχεται κείμενον τοῦ Μιχ. Ψελλοῦ «Πρὸς τὸν ἑαυτοῦ παπᾶν» (Scripta Minora, I, σ. 65 - 68, ἔκδ. Kurtz - Drexl). Πρβλ. καὶ Ν. Β. Τωμαδάκη, Συλλάβιον Βυζαντινῶν Μελετῶν καὶ Κειμένων. Τεύχ. Α'. Ἐν Ἀθήναις 1964, σ. 92 - 94.

7,140. «Κιβωτὸς τῆς Ἑλληνικῆς γλώσσης... ὑπὸ Νικολάου Λογάδου... Τόμ. Α'. Ἐν ἔτει αὐτῷ... Ἐν Κωνσταντινουπόλει». (Περὶ τοῦ Νικ. Λογάδου, ἰδ. Σ. Κ. Οἰκονόμου, Νικόλαος Λογάδης, «Ἑθνικὸν Ἡμερολόγιον» Μ. Π. Βρετοῦ, 1869, σ. 604 - 610 καὶ Ἡ. Τανταλίδου, «Νικόλαος Λογάδης», Αὐτόθι, σ. 621 - 623).

7,145. «Ὁ μῆρ οὐ Ἰαῦδος, Ραφωδία Α' μετ' ἐξηγήσεων παλαιῶν καὶ νέων. Ἐκδοσις Βολισσία... Ἐν Παρίσις... αὐαῖ». [Ἐξεδόθησαν τέσσαρες τόμοι: Β' 1817 — Γ' 1818 — Δ' 1820].

7,150. «Ὁ μῆρ οὐ Ἰλιάς παραφρασθεῖσα καὶ ὁμοιοκαταληκτικὸς στιχοῦργηθεῖσα... παρὰ Γεωργίου Ρουσιάδου τοῦ ἐκ Κοζάνης». Ἐν Βιέννῃ [Τμῆμ. Α' 1817 — Τμῆμ. Β' 1819]. (Περὶ τοῦ Γ. Ρουσιάδου ἰδ. Π. Λιούφη, Ἱστορία τῆς Κοζάνης, 1924, σ. 218

κῆξ. — Ν. Δελιαλῆ, Ἀναμνηστικὴ εἰκονογραφημένη ἔκδοσις Π. Χαρίση. Α'. Κοζάνη 1935, σ. 59 κῆξ.).

8,16 κῆξ. Ἐν περ. «Λόγιος Ἑρμῆς» 1820 (1 Μαρτίου), σ. 125 - 134 δημοσιεύεται κρίσις τοῦ Γ. Μεϊτάνη περὶ τῆς «Βολισίας Ἐκδόσεως» τοῦ Ὁμήρου ὑπὸ Ἀδ. Κοραῆ, καὶ αὐτόθι, ἐν σ. 145 - 146 ἐκδίδονται «Στίχοι ἡρωικοὶ φιλογενοῦς τιнос ποιητοῦ εἰς τὸν σοφώτατον καὶ φιλογενέστατον Α. Κοραῆν». (Περὶ τοῦ Γ. Μεϊτάνη, ἰδ. Δ. Γκίνη, Κρίτωνος στοχασμοί, «Ἐρνος εἰς Ἀδ. Κοραῆν». Ἀθῆνα 1965, σ. 144).

8,29 κῆξ. Ἐν ἐπιστολῇ τοῦ Κ. Κούμα, «Ἐκ Βιέννης, Δ' Ἰανουαρίου 1820», δημοσιευθεῖσα ἐν περ. «Λόγιος Ἑρμῆς» 1820 (1 Φεβρουαρίου), σ. 88 - 92 ἀναφέρονται πολλὰ ὀνόματα ἐν Γερμανίᾳ «σπουδαζόντων Ἑλλήνων».

9,47. Περὶ «τοῦ κοινοῦ φίλου [Νεοφ.] Δούκα», ἰδ. Πολ. Συνοδίνου, Νεοφ. Δούκας, «Ἐκκλησιαστικὸς Φάρος» (Ἀλεξανδρείας), 15' (1917), σ. 5 - 28, 129 - 144. — Χρ. Σ. Μποῦα, Νεοφύτου Δούκα Ἐπιστολαὶ καὶ κατὰ Παπικῶν διάλογος, «Θεολογία» ΙΓ' (1935), σ. 251 - 262. — Σοφ. Δ. Λώλη, Αἱ θρησκευτικαὶ ιδέαι τοῦ Νεοφ. Δούκα. Νέα Ὑόρκη 1949. (Πρβλ. καὶ «Ἑλληνικά» ΙΒ' (1953), σ. 422 - 430). — Ἑλ. Ε. Κούκου, Νεοφ. Δούκας, «Ἀκτίνες» ΙΖ' (1954), σ. 271 - 278. — Κ. Δημαρᾶ, Ἐνας διώκτης τοῦ Νεοφ. Δούκα, Σαμουὴλ ὁ Ἀνδριος, «Ἀφιέρωμα εἰς τὴν Ἠπειρον — Εἰς μνήμην Χρ. Σούλη». Ἀθῆναι 1956, σ. 137 - 148. — Φ. Κ. Μπομπουλίδου, Αὐτὰ ἔγγραφα Βιβλιοθήκης Σπ. Λοβέρδου. Ἀθῆναι 1961, σ. θ', 9 - 16.

9,54 κῆξ. Τὸ κείμενον τῶν ἐπιστολῶν τοῦ Π. Κοδρικᾶ πρὸς τὸν Πατριάρχην Γρηγόριον Ε' καὶ Κύριλλον ἔδημοσιεῦθ ἐν περ. «Καλλιόπη» (15 Ὀκτ. 1820) ὡς καὶ αἱ ἀπαντητικαὶ ἐπιστολαὶ τῶν Πατριαρχῶν, σ. 185 - 188. — Ἰδ. καὶ αὐτόθι, 15 Ἰαν. 1821, σ. 11 καὶ 1 Φεβρουαρίου 1821, σ. 23 - 24. (Ἐν περ. «Φιλολογικὴ Πρωτοχρονιά», 1953, μεταξὺ σελ. 60 - 61 φωτοτυπία κειμένου ἐπιστολῆς Γρηγορίου Ε'). Ἐπὶ τοῦ θέματος ἰδ. Ἀ. Π. Β. Δασκαλάκη, Κοραῆς καὶ Κοδρικᾶς, ἐνθ' ἂν., σ. 122 - 128.

9,109 κῆξ. Ἰδ. Μαρκεζίου Βασιλείου Πουότι, Ἐπιστολῇ, «Καλλιόπη», 1 Μαΐου 1820, σ. 85.

9,121 κῆξ. Αἰσιώπου, Ἀλώπηξ πρὸς μορμολύκειον (ἔκδ. Ἑμ. Chambris, Paris 1925, σ. 108).

11,108 κῆξ. Ἰδ. «Εἰδήσεις» καὶ «Δίπλωμα», ἐν «Καλλιόπη», 1 Ἰουλίου 1820, σ. 121 καὶ «Ἀπάντησις τῇ Φιλοσόφῳ, Φιλανθρώπῳ καὶ Πανσεβάστῳ Ποντιαναγῇ Ἐταιρείᾳ» Ἀθῶν. Σταγειρίτου, αὐτόθι, σ. 121 - 122.

12,46 κῆξ. Ἰδ. με ὑπογραφὴν «Ὁ φίλος σου» κείμενον ἐπιστολῆς «Πρὸς τὸν ἐκδότην τῆς Καλλιόπης», ἐν «Καλλιόπη», 15 Αὐγούστου 1820, σ. 152 - 156.

14,61 κῆξ. Ὑπαίνυγμος εἰς τὰναφερόμενα ἐν περ. «Λόγιος Ἑρμῆς» (15 Αὐγ. 1820), σ. 488 : «Ἡ Ἑλλάς καὶ ἡ φίλη καὶ φιλότεκνος Πατρίς χαίρει καὶ ἐναβρόνεται, ὅταν βλέπῃ ἐν τοῖς ἐκδιδομένοις βιβλίοις τὰς γλῶσσας ταύτας ἐπιγραφάς : Εὐγ. Βούλγαρης, Νικ. Θεοτόκης, Ἀνθ. Γαζής, Νεοφ. Δούκας, Γρ. Κωνσταντάς, Στ. Κομητᾶς, Κωνστ. Οἰκονόμος, Διαιμαντῆς Κοραῆς, Κωνστ. Κούμας [...]».

14,89. Περὶ τοῦ Γεωργίου Σαοῦλ, τοῦ Ἀρβανιτοχωρίτου, ἰδ. Ἐκτ. Σαραφίδου, Ἑλληνας ἱατροὶ ἐν Ρουμανίᾳ. Ἐν Ἀθήναις 1940, σ. 12.

16,57 κῆξ. Ὑπαίνυγμος εἰς κείμενον τοῦ Κ. Κοκκινιάκη, δημοσιευθὲν ἐν περ. «Λόγιος Ἑρμῆς» (15 Ὀκτωβρ. 1820), σ. 626 - 630, ἐνθα καὶ ἡ φράσις : «Ἡ σεβασμωτάτῃ μῆτρί Ἐκκλησίᾳ ἅς μάθῃ τέλος πάντων ὅτι οὔτε οἱ λόγοι καὶ τίμοι συνεργάται μου, οὐτ' ἐγὼ τὸ ταπεινότατον ἐν Χριστῷ τέκνον της δὲν θέλομεν ποτὲ τὴν κολακείαν, οὔτε ποτὲ δεχθῆί τις τὸν Α. Ε. ἄλλων κολακείας...».

16,88. Περὶ τοῦ «σοφοῦ καὶ φιλέλληρος» J. B. Gail, ἰδ. σχόλιον «Ἀθηνᾶς», τετρ. Γ', 30 Μαρτίου 1819, σ. 94 - 95.

ΠΙΝΑΚΕΣ *

Α' ΚΥΡΙΩΝ ΟΝΟΜΑΤΩΝ

Ἀρσένιος (ἀρχιμανδρίτης) 6,14	Μουρούζης Κ., 14,89
Βαλέτας, 9,50	Πατρινός Ἀλέξ., 1,115
De Balla Β., 9,196	Πεῖζάλης, 9,91
Βασιλείου Μιχ., 7,69 καὶ σελ. 92	Περιὲ Σκ., 11,175
Γαζής Ἀνθ., 1,61	Πολυχρονιάδης Κ., 9,83
Γάιλ (Gail I.B.), 16,88 καὶ σελ. 93	Πονότης Βασ., 9,109 καὶ σελ. 93
Γεωρ(α)ζής, 7,135	Πώπ, 14,108
Δούκας Ν., 1,108 καὶ σελ. 93	Ραζής, 8,109
Ζαλόνης (Ζαλύκογλου) Γρ., 3,84 καὶ σελ. 92	Renouard, 6,20
Κοκκινάκης Κ., 16,62 καὶ σελ. 93	Ρουσιάδης (Ρωσσιάδης) Γ., 7,150 καὶ σελ. 93
Κούμας Κ., 1,97 καὶ σελ. 93	Σακελλαρίου Γ., 18,18
Λογάδης Νικ., σελ. 92	Σαούλ Γ., 14,89 καὶ σελ. 93
Λαλάνδας (Lalande Jos - Jer.), 4,46 καὶ σελ. 92	Σκοῦφος (Ν.), 3,81
Μάρος, 9,90	[Σοῦτσος Ἀλεξ.], 4,40
Μανούτιος Ἀλδ., 7,123	Σοῦτσος Μιχ., σελ. 92
Μάτζος Γ., 12,67	Σταγειωίτης (Ἀθ.), 8,38
Μαῦρος, 5,21	Τιπάλδος, 4,11
[Μεϊτάνης Γ.], 8,16 καὶ σελ. 93	Fournier, 4,5
	Φράνκ, 8,54

Β' ΛΕΞΕΩΝ

ἀκούρευτος = (ἐπὶ βιβλίων), ὁ μὴ ἔχων	δεσπεδέρης = ἄφροντις, ἀμέριμος, 11,56
τὰς σελίδας κεκομμένας, 7,131	ἐταστής = ἐξεταστής, 14,72
ἀνταποκρισάριος = ἀνταποκριτής, 12,116	ἰνκαρικᾶτος = ἀνταποκριτής, ἐπιτετραμμέ-
ἀπόδεσμος, ὁ = δέμα, 1,96	νος, 1,45
ἄσπρον, τὸ = τουρκικὸν νόμισμα, 4,15	ἰνστιτουτζιών, ἡ = διάταξις, ἔθος, κατὰ-
βέζιτα, ἡ = ἐπίσκεψις, 9,97	στασις, 14,72
βωλλωμένος = (ἐπὶ ἐπιστολῆς), ἐσφραγι-	ἰντριτζιόνα, ἡ = μηχανορραφία, 12,130
σμένος, 1,110	καλενδέριον, τὸ = ἡμεροδείκτης, ἡμερολό-
brquette = πλίνθος ἐξ ἄνθρακος χρησι-	γιον, 1,75
μέουσα ὡς καύσιμος ὕλη, 3,75	καπουκεχαγιάς, ὁ = ὁ παρὰ τῇ Ὑψηλῇ
γερακόσκουφια, ἡ = (μτφρ.) μάταιόν τι,	Πύλη ἀντιπρόσωπος ὑποτελῶν ἡγεμό-
ἀπραγματοποίητον, 9,217	νων, 9,290

* Εἰς τοὺς πίνακας ὁ μὲν διὰ μεγαλυτέρων στοιχείων ἀριθμὸς δηλοῖ τὴν ἐπιστολὴν, ὁ παρ' αὐτῷ δὲ διὰ μικροτέρων στοιχείων τὸν στίχον.

καταιβέλικος = ὁ προσιδιάζων εἰς κατσι-
βέλους (γύφτους, δυστυχεῖς, δούλους),
14,90

μαρκέζος, ὁ = μαρκήσιος, 9,151

μεμαθούκας, ὁ = λέξις πλαστή, πρὸς εἰρω-
νεῖαν ἢ ὕβριν (< μεμάθηκα ?), 14,108

ξεκάνω = ἐκποιῶ, 13,68

ξελαπόστολος = ἄξεστος, ἀνόητος, 9,156

ἔώρας (ἐπίρρ.) = ἄργα, 9,202

πάγκα, ἡ = τράπεζα, 1,92

πόλιτζα, ἡ = συναλλαγματική, φορτωτι-
κή, 3,33

πόστα, ἡ = ταχυδρομεῖον, 4,12

προφέσσορας, ὁ = καθηγητής, 13,78

σεκρεταρία, ἡ = γραμματεία, 7,39

σολδίων, τὸ = νόμισμα, 1,101

σπιτονοικοκυρόζ, ὁ = σπιτονοικοκύρης,
9,28

σῶμα, τὸ = ἀντίτυπον συγγράμματος, 6,15

τζαλία, τὰ = φρύγανα, (συνεκδ.) πράγματα
εὐτελεῖ, 9,217

φράτωρ, ὁ = μέλος φράτρας, 1,52

χαχάμπαςης, ὁ = ἀρχιρραβῖνος, 8,59

ὄρικὸς = ἐποχικός, 14,33

ΦΑΙΔΩΝ Κ. ΜΠΟΥΜΠΟΥΛΙΔΗΣ